

ГИМНАЗИЈА ГЊИЛАНЕ
ШИЛОВО

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ
ЗА ШКОЛСКЕ ГОДИНЕ 2025/26 – 2028/29

фeбруар 2026. године

САДРЖАЈ

1. ПРИНЦИПИ, ЦИЉЕВИ, ИСХОДИ И СТАНДАРДИ ОБРАЗОВАЊА ВАСПИТАЊА	44
2. НАЗИВ, ВРСТА И ТРАЈАЊЕ СВИХ ПРОГРАМА ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА	11
3. ОБАВЕЗНИ И ИЗБОРНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ.....	11
4. НАСТАВНИ ПЛАНОВИ И ПРОГРАМИ, НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРИНЦИПА, ЦИЉЕВА И ИСХОДА ОБРАЗОВАЊА И СТАНДАРДА ПОСТИГНУЋА	28
5. ПРОГРАМ ДОПУНСКЕ, ДОДАТНЕ И ПРИПРЕМНЕ НАСТАВЕ.....	29
6. СЕКЦИЈЕ У ГИМНАЗИЈИ ГЊИЛАНЕ	30
7. ФАКУЛТАТИВНЕ (СЛОБОДНЕ) ВАННАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ	46
8. ДРУШТВЕНЕ И СЛОБОДНЕ КУЛТУРНО-УМЕТНИЧКЕ АКТИВНОСТИ УЧЕМИКА.....	48
9. ПРОГРАМ КУЛТУРНИХ АКТИВНОСТИ ШКОЛЕ.....	59
10. ПРОГРАМ СЛОБОДНИХ АКТИВНОСТИ	59
11. ШКОЛСКИ ПРОГРАМ КАРИЈЕРНОГ ВОЂЕЊА И САВЕТОВАЊА	60
12. ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ.....	64
13. ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ОД ДИСКРИМИНАЦИЈЕ, НАСИЉА, ЗЛОСТАВЉАЊА И ЗАНЕМАРИВАЊА И ПРОГРАМИ РЕВЕНЦИЈЕ ДРУГИХ ОБЛИКА РИЗИЧНОГ ПОНАШАЊА	65
14. ПРОГРАМ ШКОЛСКОГ СПОРТА.....	78
15. ПРОГРАМ САРАДЊЕ СА ЛОКАЛНОМ САМОУПРАВОМ.....	79
16. ПРОГРАМ САРАДЊЕ СА ПОРОДИЦОМ	80
17. ПРОГРАМ ЕКСКУРЗИЈЕ И ИЗЛЕТИ	82
18. ПРОГРАМ БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ	85
19. ПРОГРАМ ЗДРАВСТВЕНЕ ПРЕВЕНЦИЈЕ.....	93
20. ПРОГРАМ РАДА ТИМА ЗА ИОП.....	94
21. ШКОЛСКИ ПРОГРАМ ПРЕВЕНЦИЈЕ ДРУГИХ ОБЛИКА РИЗИЧНОГ ПОНАШАЊА .	102
22. ШКОЛСКИ ПРОГРАМ ПОДРШКЕ УЧЕНИЦИМА КРОЗ ИНКЛУЗИВНО ОБРАЗОВАЊЕ - ДОДАТНЕ СМЕРНИЦЕ	104
23. СТРУЧНО УСАВРШАВАЊЕ ПРОГРАМ СТРУЧНОГ УСАВРШАВАЊА.....	105
24. ПРОГРАМ ДИГИТАЛИЗАЦИЈЕ И ПРИМЕНЕ ИКТ-А	106
25. ЕВАЛУАЦИЈА ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА.....	107

УВОД

Средња школа Гимназија у Гњилану отворена је 10. септембра 1915. године, решењем Александра Наследника Престола, на предлог Министра просвете и Црквених послова, као непотпуна четвороразредна гимназија.

Почела је да ради 18. маја 1920. године, по наређењу Министарства просвете бр. 5211 од 13. маја 1920. године.

Радила је до 1931. године када је по одлуци Министарства просвете укинута, а на место ње отворена Грађанска школа са три разреда, која је радила до завршетка школске 1935/36. године.

Гимназија се поново отвара за почетак школске 1938/39. године.

После II Светског рата, ради под називом Нижа српска гимназија, а у неким документима назив гимназије се наводи и као Државна српска нижа гимназија у Гњилану и Српска гимназија у Гњилану.

У школској 1955/56. години, ради под називом Виша гимназија у Гњилану.

Највероватније после Уставних промена 1974. године добија назив погинулог борца, Гимназија „Зејнел Хајдини,„.

Од 1978. до 1983. године, ради као Центар средњег усмереног образовања под називом ООУР 3 „Зејнел Хајдини,„ за природно-математичку, хемијско-технолошку, културолошку и здравствену струку.

Након укидања усмереног образовања, поново ради као гимназија, која образује младе, који стичу знања из природно-математичке и друштвено језичког струке и поново носи назив Гимназија „Зејнел Хајдини,„.

Од 1990. године, након доношења Устава Републике Србије и преношења надлжности са покрајинске на републичке органе, носи назив Гимназија (у Гњилану).

По завршетку НАТО бомбардовања и доласка снага КФОРА и УМНИК администрације, због непостојања безбедносних услова за рад школе у граду, школа се измешта из града у околно српско село Горње Кусце у просторијама основне школе „Петар Петровић Његош,„.

Због недостатка учионичког, кабинетског, лабораторијског и канцеларијског простора у објекту основне школе у Горњем Кусцу. Од септембра 2002. године, измешта се у селу Шилову, у згради основне школе „Вук Караџић,„.

Од септембра 2001. године, отвара се издвојено одељење Гимназије, природно-математичког смера у селу Пасјану.

Школски програм Гимназије Гњилане доноси се на период од четири године, од 2026. до 2030. године, укључује и подстиче све актере образовно - васпитно образовног процеса у циљу унапређења рада Школе.

Полазне основе за израду Школског програма јесу: Закон о основама система образовања и васпитања, Закон о средњем образовању и васпитању, Правилник о плану и програму наставе и учења за гимназију.

Основа за израду Школског програма је и Приручник за самовредновање и вредновање рада школе који издају Министарство просвете, Извештај о самовредновању рада школе, као и Статут Гимназије Гњилане којим се регулише процедура рада Стручног актива за развој школског програма.

Као основа на којој сваки наставник и стручни сарадник планира, програмира и реализује свој рад, овај програмски документ, израђен на нивоу школе, мора узети у обзир и образовне потребе ученика, родитеља и локалне заједнице. Зато су, у изради документа, учествовала сва стручна већа Гимназије Гњилане, уз координацију Стручног

актива за развој школског програма, водећи се Стручним упутством о начину израде школске документације.

Треба нагласити да се разрада овог програмског документа конкретно односи и на дефинисање и разраду начина на који ће се планирани задаци и активности реализовати, усклађивање дефинисаних и планираних задатака и активности са потребама и могућностима Школе, избор приоритетних задатака и активности, те, на крају, усклађивање планираних активности са резултатима реализованих активности (важно полазиште у програмирању школског рада представљају резултати евалуације образовно-васпитног рада).

Законска докумената и акти Школе, потом годишњи и оперативни планови рада наставника воде ка операционализацији рада на нивоу сваког одељења и појединачног ученика Гимназије Гњилане.

Стручни актив за развој школског програма предложен је на седници Наставничког већа, одржаној 19.09.2025.године и чине га:

1. Александра Јовановић, директорка школе
2. Драгана Васић Стевић психолог школе
3. Јелена Јанковић наставница руског језика
4. Александар Митровић наставник математике
5. Срђан Величковић наставник рачунарства и информатике
6. Мирослав Ковачевић наставник математике
7. Милица Симоновић наставница српског језика и књижевности
8. Марина Стојковић наставница биологије
9. Марија Митровић родитељ
10. Наташа Насић родитељ
11. Анђелија Јанковић ученик
12. Александра Симић ученица

Трајање школског програма у току школских година 2025/26, 2026/27, 2027/28, 2028/29.

1. ПРИНЦИПИ, ЦИЉЕВИ, ИСХОДИ И СТАНДАРДИ ОБРАЗОВАЊА ВАСПИТАЊА

1.1 Општи циљеви образовања и васпитања

Циљеви образовања указују на главна вредносна опредељења у области образовања. Они истовремено представљају мерило за одређивање резултата (ефеката, исхода) образовања. Циљеви образовања имају оперативну функцију и представљају основ за конципирање, планирање, организацију и реализацију целокупног процеса образовања. Они се односе на оно што се намеравало и очекивало.

Систем образовања и васпитања мора да обезбеди за сву децу, ученике и одрасле:

1. једнакост и доступност остваривања права на образовање и васпитање заснованом на социјалној правди и принципу једнаких шанси без дискриминације;
2. усмереност образовања и васпитања на дете и ученика кроз разноврсне облике учења, наставе и оцењивања којима се излази у сусрет различитим потребама детета и ученика, развија мотивација за учење и подиже квалитет образовних постигнућа;
3. поштовање људских права и права сваког детета, ученика и одраслог и уважавање људског достојанства; образовање и васпитање у демократски уређеној и социјално одговорној установи у којој се негују отвореност, сарадња, толеранција, свест о културној и цивилизацијској повезаности у свету, посвећеност основним моралним вредностима, вредностима правде, истине, солидарности, слободе, поштења и одговорности и у којој је осигурано пуно поштовање права детета, ученика и одраслог;
4. висок квалитет образовања и васпитања за све; квалитетно и уравнотежено образовање и васпитање, засновано на тековинама и достигнућима савремене науке,

примена достигнућа научних дисциплина важних за процес образовања и васпитања и прилагођених узрастим и личним образовним потребама сваког детета, ученика и одраслог;

5. целоживотно учење, које укључује све облике учења и значи учествовање у различитим облицима образовних активности током живота, са циљем сталног унапређивања потребних личних, грађанских, друштвених и радних компетенција;

6. образовање и васпитање засновано на компетенцијама у складу са стратешким и функционалним оквиром за планирање и остваривање процеса образовања и васпитања, чиме се стварају услови и пружа подршка за развој свих компетенција;

7. професионалну етику и компетентност која подразумева високу стручност наставника, васпитача, стручних сарадника, директора и секретара, стални професионални развој и висок ниво професионалне одговорности и етичности;

8. хоризонталну и вертикалну проходност којом се осигурава могућност да ученици и одрасли током образовања промене врсту образовања (хоризонтална проходност) и могућност даљег образовања и стицања вишег нивоа образовања (вертикална проходност);

9. демократичност кроз укљученост свих учесника у систему образовања и васпитања у стварању и спровођењу образовних политика, поштујући потребе и права уз обавезе и одговорности;

10. аутономија установе кроз планирање и остваривање одговарајућих активности, програма и пројеката у циљу унапређивања квалитета образовања и васпитања поштујући специфичности установе и локалне средине.

У остваривању принципа, посебна пажња посвећује се:

1. сарадњи са породицом, укључивањем родитеља односно другог законског заступника, ради успешног остваривања постављених циљева образовања и васпитања, локалном заједницом и широм друштвеном средином;

2. подршци преласка детета, односно ученика у следећи ниво образовања и васпитања и остваривању континуитета у образовању и васпитању;

3. идентификацији, праћењу и подстицању ученика и одраслих са изузетним, односно посебним способностима (талентовани и даровити), уз обезбеђивање услова да, без обзира на сопствене материјалне услове, имају приступ одговарајућим нивоима образовања и васпитања и установама;

4. могућности да деца, ученици и одрасли са сметњама у развоју, инвалидитетом и из осетљивих група, без обзира на сопствене материјалне услове, имају приступ свим нивоима образовања и васпитања у установама, а лица смештена у установе социјалне заштите, деца, ученици и одрасли са здравственим проблемима остварују право на образовање за време смештаја у установи и током болничког и кућног лечења;

5. смањењу стопе напуштања система образовања и васпитања, посебно лица из социјално угрожених категорија становништва и неразвијених подручја, лица са сметњама у развоју и инвалидитетом и других лица са специфичним тешкоћама у учењу и подршци њиховом поновном укључењу у систем, у складу са принципима инклузивног и интеркултуралног образовања и васпитања;

6. каријерном вођењу и саветовању запослених, ученика и одраслих усмереном ка личном развоју појединца и напредовању у образовном и професионалном смислу;

7. остваривању права на образовање и укључивањем у систем образовања и васпитања на различитим узрастима и нивоима, без угрожавања других права детета и других људских права;

8. сарадњи са ученицима, ради успешног остваривања постављених циљева образовања и васпитања, као и остваривања одговарајућих активности, програма и пројеката у циљу унапређивања квалитета образовања и васпитања.

Преузето link: Закон о основама система образовања и васпитања, члан 7. („Сл. Гл. РС", бр.88/2017, 27/2018 – др. закон 10/2019, 27/2018 – др. закон, 6/2020, 129/2021, 92/2023, 19/2025.г.)

1.2. Основни циљеви образовања и васпитања

1. обезбеђивање добробити и подршка целовитом развоју детета, ученика и одраслог;
2. обезбеђивање подстицајног и безбедног окружења за целовити развој детета, ученика и одраслог, развијање ненасилног понашања и успостављање нулте толеранције према насиљу;
3. шири обухват деце предшколским васпитањем и образовањем и свеобухватна укљученост ученика у систем образовања и васпитања;
4. развијање и практиковање здравих животних стилова, свести о важности сопственог здравља и безбедности, потребе неговања и развоја физичких способности;
5. развијање свести о значају одрживог развоја, заштите и очувања природе и животне средине и еколошке етике, заштите и добробити животиња;
6. континуирано унапређивање квалитета процеса и исхода образовања и васпитања заснованог на провереним научним сазнањима и образовној пракси;
7. развијање компетенција за сналажење и активно учешће у савременом друштву које се мења;
8. пун интелектуални, емоционални, социјални, морални и физички развој сваког детета, ученика и одраслог, у складу са његовим узрастом, развојним потребама и интересовањима;
9. развијање кључних компетенција за целоживотно учење, међупредметних компетенција и стручних компетенција у складу са захтевима занимања, потребама тржишта рада и развојем савремене науке и технологије;
10. развој свести о себи, стваралачких способности, критичког мишљења, мотивације за учење, способности за тимски рад, способности самовредновања, самоиницијативе и изражавања свог мишљења;
11. оспособљавање за доношење ваљаних одлука о избору даљег образовања и занимања, сопственог развоја и будућег живота;
12. развијање позитивних људских вредности;
13. развијање осећања солидарности, разумевања и конструктивне сарадње са другима и неговање другарства и пријатељства;
14. развијање компетенција за разумевање и поштовање права детета, људских права, грађанских слобода и способности за живот у демократски уређеном и праведном друштву;
15. развој и поштовање расне, националне, културне, језичке, верске, родне, полне и узрастне равноправности, толеранције и уважавање различитости;
16. развијање личног и националног идентитета, развијање свести и осећања припадности Републици Србији, поштовање и неговање српског језика и матерњег језика, традиције и културе српског народа и националних мањина, развијање интеркултуралности, поштовање и очување националне и светске културне баштине;
17. повећање ефикасности употребе свих ресурса образовања и васпитања, завршавање образовања и васпитања у предвиђеном року са минималним продужетком трајања и смањеним напуштањем школовања;
18. повећање ефикасности образовања и васпитања и унапређивање образовног

нивоа становништва Републике Србије као државе засноване на знању.

[Преузето link](#) : Закон о основама система образовања и васпитања, члан 8. („Сл. Гласник РС", бр. 88/2017, 27/2018 – др. закон 10/2019, 27/2018 – др. закон, 6/2020, 129/2021, 92/2023, 19/2025.)

1.3. Циљеви гимназијског образовања и васпитања

1. развијање интелектуалних капацитета и знања у складу са ученичким развојним потребама, могућностима и интересовањима;
2. развијање способности за логичко, теоријски, слободно (критичко) и креативно мишљење;
3. развијање стратегија учења, самосталног стивања знања и вештина;
4. стицање и унапређивање знања, вештина и вредносних ставова, смисао за праве сазнајне, моралне и естетске вредности;
5. развијање физичких и здравствених способности;
6. развијање самосазнања, самопоштовања, одговорности, истрајности;
7. развијање способности за тимски рад, кооперативно понашање и решавање проблема и аргументовано излагање својих ставова;
8. васпитање за поштовање људске личности, њене слободе и достојанства, толеранције и мирољубив саживот;
9. развијање свести о значају заштите и очување природе и животне средине;
10. развијање позитивног односа према образовању, самообразовању, бризи о себи и одговорности за аутентичност и смисао свог живота;
11. за даље образовање и адекватан избор занимања;
12. развијање позитивних социјалних интеракција, одговорности за поштовање људских слобода и права;
13. развијање свести о државној и националној припадности, неговању српске традиције и културе, као и традиције и културе националних мањина.

1.4. Задаци гимназијског образовања и васпитања

Наведени циљеви реализоваће се кроз конкретне задатке образовно-васпитног рада гимназије:

1. формирање навика, знања и умења, потребних за наставак школовања у оквиру вишег и високог образовања;
2. омогућавање пуног исказивања склоности и даровитости за науку, уметност, спорт и друге облике стваралаштва кроз што већи број различитих континуираних и систематичких наставних и ваннаставних активности;
3. успостављање адекватне корелације између наставних предмета;
4. обезбеђивање стручног и мотивисаног кадра за стално усавршавање који ће афирмисати и подржавати модел сталног учења код свих;
5. утицање на развијање самосталног критичког мишљења и друштвено-одговорног понашања;
6. неговање тимског рада који ће кроз идентификацију потреба водити ка остварењу заједничких циљева.

1.5. Исходи образовања и васпитања

Исходи образовања и васпитања су јасни искази о томе шта се од ученика очекује да зна, разуме и да је способан да покаже, односно уради након завршеног одговарајућег нивоа образовања и васпитања.

Исходи образовања и васпитања су основа за планирање, праћење и вредновање

Исходи образовања и васпитања представљају способност ученика да:

1. изрази и тумачи идеје, мисли, осећања, чињенице и ставове у усменој и писаној форми;
 2. прикупља, анализира, организује и критички процењује информације;
 3. користи српски језик, односно језик националне мањине и страни језик у зависности од културног наслеђа и средине, потреба и интересовања;
 4. ефикасно и критички користи научна и технолошка знања, уз показивање одговорности према свом животу, животу других и животној средини;
 5. ради ефикасно са другима као члан тима, групе, организације и заједнице;
 6. зна како да учи;
 7. уме да разликује чињенице од интерпретација;
 8. примењује математичко мишљење и знање у циљу решавања низа проблема у свакодневним ситуацијама;
 9. поуздано, критички и одговорно према себи и другима користи дигиталне технологије;
 10. одговорно и ефикасно управља собом и својим активностима;
 11. ефикасно и конструктивно учествује у свим облицима радног и друштвеног живота, поштује људска права и слободе, комуницира асертивно и ненасилно посебно у растућој разноликости друштва и решавању сукоба;
 12. покреће и спремно прихвата промене, преузима одговорност и има предузетнички приступ и јасну оријентацију ка остваривању циљева и постизању успеха;
 13. остварује идеје, планира и управља пројектима ради постизања циљева који доприносе личној афирмацији и развоју, друштвеној или привредној активности;
 14. схвата свет као целину повезаних система и приликом решавања конкретних проблема разуме да нису изоловани;
 15. има свест о сопственој култури и разноликости култура, уважава значај креативног изражавања идеја, искустава и осећања путем различитих медија, укључујући музику, књижевност, извођачке и визуелне уметности.
- Остваривање исхода образовања и васпитања обезбеђује се укупним образовноваспитним процесом на свим нивоима образовања и васпитања, кроз све облике, начине и садржаје рада.

[Преузето link](#) : Закон о основама система образовања и васпитања, члан 9. („Сл. гласник РС", бр. 88/2017, 27/2018 – др. закон 10/2019, 27/2018 – др. закон, 6/2020, 129/2021, 92/2023, 19/2025.г.)

1.6. Стандарди образовања и васпитања

Стандарди образовања и васпитања представљају скуп норми на основу којих се врши процена квалитета у систему образовања и васпитања, и то:

1. стандарди образовних постигнућа ученика;
2. стандарди квалитета рада установе;
3. стандарди квалитета уџбеника;
4. стандарди компетенција наставника, васпитача и стручних сарадника;
5. стандарди компетенција директора;
6. стандарди компетенција секретара установе;
7. стандарди квалификација.

[Преузето link](#) : Закон о основама система образовања и васпитања, члан 10. („Сл. гласник РС", бр. 88/2017, 27/2018 – др. закон 10/2019, 27/2018 – др. закон, 6/2020, 129/2021, 92/2023, 19/2025.г.)

1.7. Кључне компетенције за целоживотно учење

Кључне компетенције представљају скуп интегрисаних знања, вештина и ставова који су потребни сваком појединцу за лично испуњење и развој, укључивање у друштвени живот и запошљавање.

Кључне компетенције за целоживотно учење су:

- 1) комуникација на матерњем језику: способност изражавања и тумачења концепата, мисли, осећања, чињеница и мишљења у усменој или писаној форми;
- 2) комуникација на страном језику: способност изражавања и тумачења концепата, мисли, осећања, чињеница и мишљења у усменој или писаној форми укључујући вештине посредовања сумирањем, тумачењем, превођењем, парафразирањем и на друге начине, као и интеркултурално разумевање;
- 3) математичке, научне и технолошке компетенције: основно нумеричко резоновање, разумевање света природе, способност примене знања и технологије за људске потребе (медицина, транспорт, комуникације и др.);
- 4) дигитална компетенција: самопоуздано и критичко коришћење информационих и комуникационих технологија за рад, одмор и комуникацију;
- 5) учење учења: способност да се ефективно управља сопственим учењем: планирање, управљање временом и информацијама, способност да се превазиђу препреке како би се успешно учило, коришћење претходних знања и вештина, примена знања и вештина у различитим ситуацијама, индивидуално и/или у групи;
- 6) друштвене и грађанске компетенције: способност да се ефикасно и конструктивно учествује у друштвеном и радном животу и да се ангажују у активном и демократском учешћу, посебно у све разноврснијим заједницама;
- 7) осећај за иницијативу и предузетништво: способност да се идеје претворе у акцију кроз креативност, иновативност и преузимање ризика, као и способност за планирање и управљање пројектима;
- 8) културолошка освешћеност и изражавање: способност да се схвати значај креативних идеја, искустава и емоција у различитим медијима - музика, књижевност, плес, ликовна уметност и друго.

Компетенције из става 1. овог члана, осим оквира традиционалних школских предмета, обухватају и ангажују школска знања на припреми ученика да буду конкурентни и функционални у садашњем и будућем образовном и професионалном простору и да компетентно и активно остварују своје грађанске улоге.

[Преузето link](#) Закон о основама система образовања и васпитања ("сл. Гласник РС", бр. 88/2017, 27/2018 - др. Закон, 10/2019, 27/2018 - др. Закон, 6/2020, 129/2021, 92/2023 и 19/2025)

1.8. Опште међупредметне компетенције

Циљ оријентације ка општим међупредметним компетенцијама и кључним компетенцијама је динамичније и ангажованије комбиновање знања, вештина и ставова релевантних за различите реалне контексте који захтевају њихову функционалну примену.

Опште међупредметне компетенције заснивају се на кључним компетенцијама, развијају се кроз наставу свих предмета, примењиве су у различитим ситуацијама и контекстима при решавању различитих проблема и задатака, неопходне су свим ученицима за лично остварење и развој, као и укључивање у друштвене токове и запошљавање и чине основу за целоживотно учење.

Опште међупредметне компетенције за крај обавезног основног образовања и васпитања у Републици Србији, су:

- 1) компетенција за учење;
- 2) одговорно учење у демократском друштву;
- 3) естетичка компетенција;
- 4) комуникација;
- 5) одговоран однос према околини;
- 6) одговоран однос према здрављу;
- 7) предузимљивост и оријентација ка предузетништву;
- 8) рад са подацима и информацијама;
- 9) решавање проблема;
- 10) сарадња;
- 11) дигитална компетенција.

Опште међупредметне компетенције за крај средњег образовања и васпитања у Републици Србији, су:

- 1) компетенција за целоживотно учење;
- 2) комуникација;
- 3) рад са подацима и информацијама;
- 4) дигитална компетенција;
- 5) решавање проблема;
- 6) сарадња;
- 7) одговорно учење у демократском друштву;
- 8) одговоран однос према здрављу;
- 9) одговоран однос према околини;
- 10) естетичка компетенција;
- 11) предузимљивост и предузетничка компетенција.

У циљу стварања услова за развој општих међупредметних компетенција на нивоу основног и средњег образовања и васпитања, а путем сарадње и уз подршку других органа и међуресорних тела и тимова, доносе се посебни програми, пројекти и активности, чије се остваривање уређује подзаконским актима које доноси министар и министри надлежни за области у оквиру којих се остварује сарадња.

[Преузето link](#) Закон о основама система образовања и васпитања ("сл. Гласник РС", бр. 88/2017, 27/2018 - др. Закон, 10/2019, 27/2018 - др. Закон, 6/2020, 129/2021, 92/2023 и 19/2025)

1.9. Начела израде школског програма

Школски програм утемељен је на начелима:

1. усмереност на процесе и исходе учења;
2. заснованост на стандардима, уз систематско праћење и процењивање квалитета програма;
3. уважавање узрасних карактеристика у процесу стицања знања и вештина, формирања ставова и усвајања вредности код ученика;
4. хоризонталне и вертикалне повезаности у оквиру предмета и између различитих предмета;
5. поштовању индивидуалних разлика међу ученицима у погледу начина учења и брзине напредовања, као и у могућностима личног избора у слободним активностима;
6. заснованости на партиципативним, кооперативним, активним и искуственим методама наставе и учења;
7. уважавању искуства, учења и знања које ученици стичу ван школе и њихово повезивање са садржајима наставе;
8. развијање позитивног односа ученика према школи и учењу као и подстицања учениковог интересовања за учење и образовање у току целог живота;

9. коришћења позитивне повратне информације, похвале и награде као средства за мотивисање ученика;

10. уважавање узрасних карактеристика у процесу психофизичког развоја обезбеђивањем услова за живот и рад у школи.

1.10. Школски програм

Члан 61.

Основно и средње образовање и васпитање, специјалистичко и мајсторско образовање и други облици стручног образовања остварују се на основу школског програма.

Школски програм доноси школски одбор, по правилу на период од четири године.

Школски програм израђује се у складу са Националним оквиром образовања и васпитања и садржи:

- 1) циљеве школског програма;
- 2) назив, врсту и трајање свих програма образовања и васпитања које школа остварује;
- 3) језик на коме се остварује програм;
- 4) начин остваривања школског програма;
- 5) начин прилагођавања школског програма према нивоу образовања и васпитања;
- 6) друга питања од значаја за школски програм.

Ближи услови за израду школског програма уређују се посебним законом. [Преузето линк](#): Закон о основама система образовања и васпитања ("Сл. гласник РС", бр. 88/2017, 27/2018 - др. закон, 10/2019, 27/2018 - др. закон, 6/2020, 129/2021, 92/2023 и 19/2025).

2. НАЗИВ, ВРСТА И ТРАЈАЊЕ СВИХ ПРОГРАМА ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

Образовни смерови у Гимназији Гњилане су друштвено-језички смер и природно-математички смер. Трајање ових образовних програма је четири године.

Настава се одвија на српском језику.

Гимназија Гњилане свој рад заснива на законским нормативним актима. Трајање и основни облици рада дефинисани су планом и програмом Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије.

3. ОБАВЕЗНИ И ИЗБОРНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ

3.1 ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ

Обавезни предмети Преузето: Правилник о плану и програму наставе и учења за гимназију, („Сл. гласник РС”, бр. 4/2020, 12/2020, 15/2020, 1/2021, 3/2021, 7/2021, 14/2023) [линк](#)

3.1.1 План наставе и учења за гимназије – друштвено-језички смер

ДРУШТВЕНО- ЈЕЗИЧКИ СМЕР		I РАЗРЕД				II РАЗРЕД				III РАЗРЕД				IV РАЗРЕД				УКУПНО		
		недељно		годишње		недељно		годишње		недељно		годишње		недељно		годишње		годишње		
		т	в	т	в	т	в	т	в	т	в	т	в	т	в	т	в	т	в	?
I ОБАВЕЗНИ ПРЕДМЕТИ		26	2	962	74	25	3,5	925	129,5	23	3,5	851	129,5	23	3,5	759	115,5	3497	448,5	3945,5
1.	Српски језик Књижевност	4		148		4		148		5		185		5		165		646		646
1.1.	_____ језик и књижевност ¹	4		148		4		148		5		185		5		165		646		646
2.	Српски нематерњи језик ¹	2		74		2		74		2		74		2		66		288		288
3.	Први страни језик	2		74		2	0,5	74	18,5	3	1	111	37	1	2	33	66	292	121,5	413,5
4.	Латински језик	2		74		2		74										148		148
5.	Социологија													3		99		99		99
6.	Психологија					2		74										74		74
7.	Филозофија									1	0,5	37	18,5	3		99		136	18,5	154,5
8.	Историја	2		74		2		74		3		111		3		99		358		358
9.	Географија	2		74		2		74		2		74						222		222
10.	Биологија	2		74		2		74		1	0,5	37	18,5					185	18,5	185
11.	Математика	4		148		3		111		3		111		3		99		469		469
12.	Физика	2		74		1	0,5	37	18,5	1	0,5	37	18,5	1	0,5	33	16,5	181	53,5	234,5
13.	Хемија	2		74		1	0,5	37	18,5									111	18,5	129,5
14.	Рачунарство и информатика		2		74		2		74		1		37		1		33		218	218

15.	Музичка култура	1		37		1		37		1		37		1		33		144		144
16.	Ликовна култура	1		37		1		37		1		37		1		33		144		144
17.	Физичко и здравствено васпитање	2		74		2		74		2		74		2		66		288		288
II ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ		5		185		4	0,5	148	18,5	6	0,5	222	18,5	6	0,5	198	16,5	753	53,5	806,5
1	Верска настава/Грађанско васпитање ²	1		37		1		37		1		37		1		33		144		144
2.	Други страни језик ³	2		74		1	0,5	37	18,5	1	0,5	37	18,5	1	0,5	33	16,5	281	53,5	253
3.	Изборни предмет ⁴	2		74		2		74		4		148		4		132		428		428
УКУПНО I + II		31	2	1147	74	29	4	1073	148	29	4	1073	148	29	4	957	132	4250	502	4752

3.1.2 План наставе и учења за гимназије – природно-математички смер

ПРИРОДНО-МАТЕМАТИЧКИ СМЕР	I РАЗРЕД				II РАЗРЕД				III РАЗРЕД				IV РАЗРЕД				УКУПНО		
	недељно		годишње		недељно		годишње		недељно		годишње		недељно		годишње		годишње		
	Т	в	т	в	т	в	т	в	т	в	Т	в	т	в	т	в	т	в	Σ
I ОБАВЕЗНИ ПРЕДМЕТИ	26	2	962	74	22	6,5	814	240,5	23	3,5	851	129,5	22	4,5	726	148,5	3353	592,5	3945,5
1. Српски језик и књижевност	4		148		3		111		3		111		4		132		502		502
1.1. _____ ¹ језик и књижевност	4		148		3		111		3		111		4		132		502		502
2. Српски као нематерњи језик ²	2		74		2		74		2		74		2		66		288		288

3.	Први страни језик	2		74		1	0,5	37	18,5	1	0,5	37	18,5	1	0,5	33	16,5	181	53,5	234,5
4.	Латински језик	2		74														74		74
5.	Социологија													2		66		66		66
6.	Психологија					2		74										74		74
7.	Филозофија									2		74		2		66		140		140
8.	Историја	2		74		2		74		2		74						222		222
9.	Географија	2		74		2		74		2		74						222		222
10.	Биологија	2		74		1	1	37	37	2	0,5	74	18,5	1	1	33	33	218	70	288
11.	Математика	4		148		5		185		5		185		5		165		683		683
12.	Физика	2		74		2	1	74	37	2	0,5	74	18,5	3	1	99	33	321	70	391
13.	Хемија	2		74		2	1	74	37	2	1	74	37	2		66		288	74	362
14.	Рачунарство и информатика		2		74		2		74		1		37		2		66		251	251
15.	Музичка култура	1		37			0,5		18,5									74		74
16.	Ликовна култура	1		37			0,5		18,5									74		74
17.	Физичко и здравствено васпитање	2		74		2		74		2		74		2		66		288		288
II ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ		5		185		4	0,5	148	18,5	6	0,5	222	18,5	6	0,5	198	16,5	753	53,5	806,5
1.	Верска настава/Грађанско васпитање ³	1		37		1		37		1		37		1		33		144		144
2.	Други страни језик ⁴	2		74		1	0,5	37	18,5	1	0,5	37	18,5	1	0,5	33	16,5	181	53,5	234,5
3.	Изборни предмет ⁵	2		74		2		74		4		148		4		132		428		428
УКУПНО I + II		31	2	1147	74	26	7	962	259	29	4	1073	148	28	5	924	165	4106	646	4752

1. Назив језика националне мањине у школама у којима се настава одржава на матерњем језику националне мањине.

2. Реализује се у школама у којима се настава одржава на матерњем језику националне мањине.

3. Ученик бира један од понуђених изборних предмета.

4. Школа нуди листу страних језика у складу са својим кадровским могућностима, а ученик наставља са изучавањем страног језика који је учио у основном образовању и васпитању.

5. Ученик бира са листе два изборна предмета у сваком разреду.

3.1.3 Облици образовно-васпитног рада којима се остварују обавезни предмети, изборни програми и активности

БЛИК ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА	I РАЗРЕД часова	II РАЗРЕД Д часова	III РАЗРЕД часова	IV РАЗРЕД часова	УКУПНО часова
Час одељењског старешине	37	37	37	33	144
Час одељењске заједнице	37	37	37	33	144
Додатна настава *	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120
Допунска настава *	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120
Припремна настава *	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120

*У складу са 40-то часовном структуром предметних наставника и потребама ученика

ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА	I РАЗРЕД	II РАЗРЕД	III РАЗРЕД	IV РАЗРЕД
Час одељењског старешине	37	37	37	33
Час одељењске заједнице	37	37	37	33
Излети	1 дан	1 дан	1 дан	1 дан
Екскурзија				до 5 наставних дана
Слободне активности (оркестар, техничке, хуманитарне, спортско-рекреативне и друге ваннаставне активности)	30-60 часова годишње			
Друштвене активности – ученички парламент, културно-уметничке и спортске мајфестације	15-30 часова годишње			

[Преузето link:](#) Правилник о плану и програму наставе и учења за гимназију, „Сл. гласник РС”, бр. 4/2020, 12/2020, 15/2020, 1/2021, 3/2021, 7/2021, 14/2023.

Напомена: Пречишћени текст закључно са изменама објављеним у у „Сл. гласнику РС” – Просветни гласник, бр. 6/21, које су ступиле на снагу 12.8.2021. године, а примењују се од школске 21/22. године, односно од 1.9.2021. године.

3.1.4 Остваривање плана и програма наставе и учења Подела одељења на групе ученика¹

Друштвено-језички смер	I РАЗРЕД	II РАЗРЕД	III РАЗРЕД	IV РАЗРЕД	Број ученика у групи
Рачунарство и информатика	74	74	37	33	до 15
Први страни језик		18,5	37	66	до 15
Други страни језик		18,5	18,5	16,5	до 15
Филозофија			18,5		до 15
Биологија			18,5		до 15
Физика		18,5	18,5	16,5	до 15
Хемија		18,5			до 15

Природно-математички смер	I РАЗРЕД	II РАЗРЕД	III РАЗРЕД	IV РАЗРЕД	Број ученика у групи
Рачунарство и информатика	74	74	37	66	до 15
Први страни језик		18,5	18,5	16,5	до 15
Други страни језик		18,5	18,5	16,5	до 15
Биологија		37	18,5	33	до 15
Физика		37	18,5	33	до 15
Хемија		37	37		до 15
Музичка култура		18,5			до 15
Ликовна култура		18,5			до 15

¹Ученици се деле у групе на часовима који су планом наставе и учења предвиђени завезбе.

3.1.5 Листа изборних програма

Редни број	Изборни програми	разреди			
		I	II	III	IV
1	Језик, медији и култура	II, II, III			
2	Појединац, група и друштво		III, II, III		
3	Здравље и спорт	II, II, III	III, II, III		
4	Образовање за одрживи развој				IV2, IV1
5	Уметност и дизајн			III1, III2	IV2,
6	Примењене науке 1				
7	Примењене науке 2			III2, III3	IV1
8	Основи геополитике				
9	Економија и бизнис				IV3,
10	Религије и цивилизације				
11	Методологија научног истраживања				
12	Савремене технологије			III1, III3	IV3,

3.1.6 Облици образовано-васпитног рада којима се остварују обавезни предмети, изворни програми и активности

Облик образовано-васпитног рада	I разред Часова	II разред Часова	III разред Часова	IV разред Часова	Укупно часова
Час одељенског старешине	37	37	37	33	144
Додатна настава*	До 310	До 30	До 30	До 30	До 120
Допунска настава*	До 30	До 30	До 30	До 30	До 120
Припремна настава*	До 30	До 30	До 30	До 30	До 120

*Ако се укаже потреба за свим облицима рада

Остали облици образовано-васпитног рада	I разред	II разред	III разред	IV разред
Час одељенског старешине	37	37	37	33
Екскурзија	До 3	До 5	До 5 наставних дана	До 5 наставних дана
Слободне активности (хор, оркестар, секције, техничке, хуманитарне, спортско-рекреативне и друге ваннаставне активности)	30-60 часа годишње			
Друштвене активности – ученички парламент, ученичка задруга	15-30 часова годишње			

3.1.7 Остваривање плана и програма наставе и учења

Распоред радних недеља у току наставне године

	I разред	II разред	III разред	IV разред
Разредно-часовна настава	37	37	37	33
Слободне активности (ваннаставне активности)	2	2	2	2
Матурски испит	/	/	/	4
Укупно радних недеља	39	39	39	39

3.1.8. Подела одељења на групе ученика

Друштвено језички смер – Шилово

Први разред

Број ученика у одељењу је 10

Број ученика по групама је: Прва група:5 ученика; Друга група:5 ученик

Предмети који се деле по групама су:

Информатика и рачунарство

Други разред

Број ученика у одељењу 5 ученика

Нема група

Трећи разред

Број ученика у одељењу је 9 ученика

Нема група

Четврти разред

Број ученика у одређењу је 10 ученика

Број ученика по групама је: Прва група:5 ученика; Друга група:5 ученика

Предмети који се деле по групама су:

Рачунарство и информатика

Филозофија

Први страни језик - енглески

Други страни језик – руски

Биологија

Физика

Природно математички смер – Шилово:

Први разред

Број ученика у одређењу је: 15 ученика

Број ученика по групама је: Прва група 8 и друга група 7 ученика

Предмет који се дели по групама је:

Рачунарство и информатика

Други разред

Број ученика у одређењу је 11 ученика

Број ученика по групама је 5-6 ученика

Предмет који се дели по групама је рачунарство и информатика

Трећи разред

Број ученика у одређењу је 3 ученика

Нема група

Четврти разред

Број ученика у одређењу је 16 ученика

Број ученика по групама је 8 ученика

Предмет који се дели по групама су

Први страни језик енглески

Други страни језик руски

Биологија

Физика

Хемија

Рачунарство и информатика

Природно математички смер – Пасјане

Први разред

Број ученика у одређењу је 7 ученика

Нема група

Друга разред

Број ученика у одређењу је 3 ученика

Нема група

Трећи разред

Број ученика у одређењу је 5 ученика

Нема група

Четврти разред

Број ученика у одређењу је 9 ученика

Нема група

Изборни предмети

ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТ И	Први Разред		Други Разред		Трећи Разред		Четврти разред		Укупно	
	Недељно	годишње	недељно	годишње	Недељно	годишње	недељно	годишње	недељно	Годишње
1 Верска настава	1	37	1	37	1	37	1	33	4	143
2 Грађанско васпитање	1	37	1	37	1	37	1	33	4	143

Ученик је обавезан да приликом уписа у први и сваки од наредни разред школе изабере један од изборних предмета
Број ученика по разредима, одељењима и групама који изучавају изборне предмете.

Разред/одељење	Верска Настава		Разред/одељење	Грађанско васпитање			
	Укупно ученика у одељењу	Бр.часова		Укупно ученика за верску наставу	Укупно ученика у одељењу	Бр.часова	Укупно ученика за грађанско васпитање
I₁	14	1	11	I₁	14	1	3
I₂	10	1	5	I₂	10	1	5
I₃	7	1	4	I₃	7	1	3
II₁	11	1	6	II₁	11	1	5
II₂	5	1	1	II₂	5	1	4
II₃	3	1	2	II₃	3	1	1
III₁	3	1	2	III₁	3	1	1
III₂	9	1	9	III₂	9	1	0
III₃	5	1	3	III₃	5	1	2
IV₁	15	1	10	IV₁	15	1	5
IV₂	10	1	2	IV₂	10	1	8
IV₃	10	1	5	IV₃	10	1	5
Свега	102	12	60	Свега	102	12	42

3.1.9 Организација рада

Организација рада школе усклађује се са Правилником о календару образовно-васпитног рада средње школе који прописује Министарство просвете, науке и технолошког развоја.

Гимназија Гњилане ради у преподневној смени у оквиру петодневне радне недеље у одељењима матичне школе у Шилову и издвојеном одељењу у Пасјану.. У случају потребе за надокнадом наставних дана, могуће је организовати наставу суботом, што се предвиђа Годишњим планом рада Школе. На идентичан начин, а према датом Календару такмичења ресорног Министарства Школа организује рад и недељом. Настава почиње у 7.00 часова до 12:40. Распоред часова налази се у зборници школе и у ес-дневнику.

У распореду се налазе часови редовне наставе, часови одељењских старешина и часови вежби и блок-наставе у којима се ученици деле на групе.

Часови трају 40 минута и одвијају се према следећем распореду звоњења:

Распоред звоњења, матична школа у **Шилову**,

1. час 7:00 – 7:40

2. час 7:45 – 8:25

3. час 8:30 – 9:10

велики одмор од 9:10 до 9:30

4. час 9:30 – 10:10

5. час 10:15 – 10:55

6. час 11:00 – 11:40

7. час 11:45 – 12:25

Распоред звоњења, издвојено одељење у **Пасјану**,

Настава почиње у 7.00 часова и завршава се у 12.40 часова

1. час 7:00 – 7:40

2. час 7:45 – 8:25

3. час 8:30 – 9:10

велики одмор од 9:10 до 9:30

4. час 9:30 – 10:10

5. час 10:15 – 10:55

6. час 11:00 – 11:40

7. час 11:45 – 12:25

Ваннаставне активности (додатна,допунска настава, секције, припреме за такмичење и консултативно-инструктивна настава) одвијају се према утврђеном распореду и плану рада секција и група. Распоред одржавања ваннаставних активности налази се у зборници школе и на огласној табли у холу школе.

3.1.10 Просторни услови школе

Материјално-технички услови рада

На основу увида у просторне и друге услове рада закључује се да су највећи приоритети:

- Изградња нове школске зграде за потребе Гимназије и потребе других средњих школа, за ученике који живе на територији северног дела општине Гњилане, односно на територији општине Ново Брдо или доградња школе на старом делу зграде основне школе „Вук Караџић“ и обезбеђивање неопходног учioniчког простора за потребе Гимназије
- Набавка и уградња додатних грејних тела, радијатора за објекат издвојеног одељења гимназије у Пасјану,
- Набавка најнеопходнијих наставних средстава за реализацију планираних наставних садржаја за све обавезне и изборне програме.

Да би се преуредио део простора у старом делу зграде, обезбедио учioniчки простор за потребе Гимназије и урадила набавка наставних средстава, потребно је урадити следеће:

Активност	Носиоци	Време реализације
Снимити постојећу ситуацију и урадити план нове школске зграде	Представник општине Гњилане, представник Канцеларије за КиМ, директор, секретар	током године
Обезбеђивање потребних финансијских средстава за пројекат изградње нове школске зграде од стране Локалне самоуправе, Канцеларије за Косово и Метохију и донаторских организација	Представник општине Гњилане, представник Канцеларије за КиМ, директор, секретар	током године
Снимити постојећу ситуацију и урадити план доградње објекта основне школе	Директор, секретар	август – новембар
Обезбеђивање потребних финансијских средстава за пројекат доградње од стране Локалне самоуправе, Канцеларије за Косово и Метохију и донаторских организација	Директор, шеф рачуноводства, секретар	новембар – јануар
Снимити постојећу ситуацију и урадити план уградње радијатора	Директор, секретар	јул – септембар
Обезбеђивање потребних финансијских средстава за набавку и уградњу радијатора	Директор, шеф рачуноводства, секретар	јул – септембар
Анализа наставних средстава по предметима	Комисија за инвентарисање	децембар – јануар
Обезбеђивање потребних финансијских средстава за набавку школског намештаја и набавку наставних средстава	Директор, шеф рачуноводства, комисија	јул – август

Простор, матична школа у Шилову

Од септембра 2002. године настава за ученике гимназије одвија се у објекту основне школе „Вук Караџић“ у Шилову у коме наставу похађају и ученици издвојеног одељења средње Медицинске школе из Ропотова.

Школски простор основне школе „Вук Караџић“ се састоји из главне зграде, помоћне зграде, дворишта и магацина.

Извођење наставе у гимназији се одвија у главној згради школе.

Предметна настава за ученике друштвено-језичког смера одвија се у преподневној (првој) смени у 4. учионице, које користи у поподневној смени основна школа.

За ученике гимназије природно-математичког смера, предметна настава се одвија у 4. мале учионице смештене у ходнику и старом делу зграде, које користе само ученици гимназије.

Настава за предмет рачунарство и информатика изводи се у учионици за рачунарство и информатику коју планирамо да опремимо као мултимедијалну учионицу и коју користе и ученици средње Медицинске школе.

У овој згради је смештена и библиотека школе, која се користи и као простор за рад педагога школе.

У згради је и канцеларија директора школе у којој су секретар и шеф рачуноводства.

Школа има и вежбалиште за извођење наставе физичког васпитања (терен за мали фудбал и рукомет, кошарку, одбојку).

У подруму зграде је простор намењен за библиотеку основне школе, за практичну наставу предмета Здравствена нега Медицинске школе, магацин и домарове просторије које се користе само за потребе основне школе, и у којима гимназија нема приступа.

У објекту основне школе, у ходнику на првом спрту зграде, сопственим средствима гимназија је за своје потребе урадила две мале учионице, које се користе за извођење наставе за ученике природно-математичког смера и за извођење наставе страног језика.

У периоду летњег распуста 2008. године, гимназија је сопственим средствима преуредила део подкровља зграде са улазом из канцеларије директора школе, који користи као простор за смештај школске документације, наставна средства, школског намештаја и средства за одржавање хигијене.

За време летњег распуста 2009. године, извршено је кречење школске зграде и преуређење дела простора подрума зграде који се користио за потребе наставе предшколске деце, која се изводила у подкровљу зграде.

Део подкровља зграде, који се користио за наставу предшколске деце, од септембра 2009. године користи се као кабинет за рачунарство и информатику и као мултимедијална учионица.

Просторија која се користила као кабинет за рачунарство и информатику, од септембра 2009. године се користи као учионица за извођење наставе првог разреда природно-математичког смера.

Средства за кречење, преуређење и куповину школског намештаја, обезбедила је општина Гњилане, Координациони центар за Косово и Метохију и Министарство за Косово и Метохију.

За време летњег распуста 2010. године, школа је преуредила део простора у старом делу зграде основне школе, рушењем преградног зида и обезбедила већу учионицу у којој ће наставу похађати ученици првог разреда природно-математичког смера.

За време зимског распуста 2011. године, извршени су радови увођења централног грејања објекта школе. Финансијска средства за увођења централног грејања, опреме за грејање, транспорт и монтажа опреме, обезбедила је Општина Гњилане из буџета Републике Србије преко Министарства за Косово и Метохију.

Октобра 2018. године, средствима запослених урађена је делимична санација мокрог чвора школског објекта у Шилову.

У периоду од октобра до децембра 2019. године, хуманитарна организација „ Солидарност за Косово„ коју је оснивао Арно Гујоном, финансирала је комплетну санацију мокрог чвора школе у Шилову, уградњу нова врата у свим учионицама, уградњу нових пластичних прозора и замену подова у учионицама школе у Шилову.

Маја 2020. године, средствима Косовске општине Гњилане, ископан је бунар дубине 27 метра, постављен хидрофор и урађен преикључак на градску водоводну мрежу за снабдевање школе водом. Овим је решен проблем снабдевања школе водом, јер су школа и село Шилово, у периоду рестрикције, због недоостатака воде из околне бране, стало остајали без воде.

Школи недостаје учионички простор, кабинетски простор, лабораторијски простор, канцеларијски простор, простор за библиотеку, фискултурна сала и др.

У остваривању плана и програма образовања и васпитања за гимназију, матична школа у Шилову, школа располаже следећим простором:

Р.Бр.	Назив просторије	Функција просторије	М2	Норматив
Подрум				
1	Кабинет здравствене неге	Просторија за практичну наставу (само за медицинску школу)	30	1
2	Просторија за смештај школског намештаја, наставних средстава и радионица домара	Просторија за рад домара (само за основну школу)	48	2
3	Просторија за санитарни чвор	Санитарије	10	3
4	Улаз у подрум	Комуникације	3	4
5	Улаз у подрум	Комуникације	3	5
6	Улаз у подрум		3	6
7	Просторија за централно грејање	Грејање	16	7
Просторије у подруму зграде		користе се за потребе основне школе		
Приземље				
8	Степенице			
9	Степениште	Комуникације	6	
10	Улаз у зграду	Комуникације	6	
11	Ходник	Комуникације	4	
12	Просторија за помоћне раднике	Помоћна просторија	6	
13	Просторија за физичко васпитање	Просторија за извођење наставе(за основну школу)	5	
14	Просторија за припремање кафе и чаја	Просторија за припремање кафе и чаја (само за потребе основне школе)	4	

15	Архива	Просторија за смештај школске евиденције(само за основну школу)	4	
16	Ходник	Комуникације, школска приредба и др.	50	
17	Учионица	Просторија за извођење наставе(за основну школу и медицинску школу)	48	
18	Учионица	Просторија за извођење наставе(за основну школу и медицинску школу)	48	
19	Учионица	Просторија за извођење наставе(за основну школу и медицинску школу)	48	
20	Учионица	Просторија за извођење наставе(за основну школу и медицинску школу)	48	
21	Учионица	Просторија за извођење наставе, одељењ I ₁ (за гимназију)	30	
22	Учионица	Просторија за извођење наставе, одељење II ₁ (за гимназију)	25	
23	Учионица	Просторија за извођење наставе(за основну школу и медицинску школу)	48	
24	Учионица(у старом делу зграде)	Просторија за извођење наставе, одељењ IV ₂ (само за гимназију)	25	
25	WC женски, наставнички	Санитарије	4	
26	WC женски	Санитарије	8	
27	WC мушки	Санитарије	8	
28	WC мушки, наставнички	Санитарије	4	
29	Степенице	Комуникације		

Спрат

Први				
30	Степениште	Комуникације		
31	Степенице	Комуникације		
32	Зборница	Просторије за управу стручне службе и остало особље	25	
33	Учионица	Просторија за извођење наставе, одељењ I ₁ (за основну школу и гимназију)	48	
34	Учионица(у ходнику)	Просторија за извођење наставе, одељењ I ₁ (само за гимназију)	12	
35	Учионица	Просторија за извођење наставе, одељењ I ₁ (за основну школу и гимназију)	48	
36	Учионица	Просторија за извођење наставе, одељењ I ₁ (за основну школу и гимназију)	48	
37	Педагог, психолог	Просторија за стручне службе (за основну школу)	12	
38	Ходник	Комуникације	30	
39	Степенице	Комуникације		

Поткровље

40	Степениште	Комуникација	6	
41	Степенице	Комуникација		
42	Секретар, шеф рачуноводства	Просторије за управу стручне службе и остало особље (за основну школу)	10	
43	Канцеларија директор	Просторије за управу стручне службе и остало особље (за основну школу)	10	
44	Учионица	Просторија за извођење наставе (за основну школу и гимназију)	20	
45	Учионица	Просторија за извођење наставе, одељењ IV ₁ (само за гимназију)	16	
46	Кабинет за рачунарство и информатику, мултимедијална учионица	Просторија за извођење наставе(за гимназију и медицинску школу)	25	
47	Канцеларија директора, секретара и шефа рачуноводства	Просторије за управу стручне службе и остало особље (само за гимназију)	12	
48	Архива	Просторија за смештај школске евиденције (само за гимназију)	20	
49	Библиотекар, педагог	Просторија за стручне службе и смештај школских књига (само за гимназију)	12	
50	Излаз на таван	Комуникације		

Вежбалиште за извођење наставе физичког васпитања:

Редни број	Назив вежбалишта	Број вежбалишта
1.	Терен за мали фудбал и рукомет	1
2.	Терен з акошарку и одбојку	1
3.	Полигон за атлетске дисциплине	1

Простор, издвојено одељење гимназије у Пасјану

Од септембра 2001. године, отвара се издвојено одељење гимназије у Пасјану, природно-математичког смера.

Настава за ученике издвојеног одељења гимназије у Пасјану, одвија се у делу простора зграде погона Текстилног комбината, у коме наставу похађају и ученици једног одељења, издвојеног одељења средње Медицинске школе из Ропотова.

Школски простор у Пасјану састоји се из зграде основне школе „Миладин Поповић“, зграде погона Текстилног комбината, помоћне зграде, дворишта и магацина.

У току летњег распуста 2006. године, школа је сопственим средствима преуредила део простора зграде погона Текстилног комбината и урадила две нове учионице за извођење наставе, за ученике издвојеног одељења гимназије у Пасјану. За време летњег распуста 2008. године, гимназије је преуредила још један део простора зграде погона Текстилног комбината и проширила постојечу учионицу. За време летњег распуста 2009. године извршено је кречење учионица и ходника и извршена је санација пода винфлекс ролнама.

За време летњег распуста 2010. године, донацијом косовске општине Партеш, у учионицама издвојеног одељења гимназије у Пасјану, извршена је замена старих дрвених прозора PVC прозорима и постављена нова PVC врата, а замењена стара дрвена врата за три учионице.

Од фебруара 2016. године, настава за ученике издвојеног одељења Гимназије у Пасјану, изводи се у новој згради. Изградњу нове зграде за потребе ученика средњих школе, финансира је Влада Шведске и Канцеларија Европске уније.

За време летњег распуста 2018. године, материјалима купљеним средствима која су била намењена за материјалне трошкове школе, помоћни радници школе, преградили су велику учионицу у подруму зграде одељења гимназије у Пасјану. Овим смо добили две учионице у које наставу похађају ученици одељења III и ученици одељења IV3

У остваривању плана и програма образовања и васпитања за гимназију, издвојеног одељење гимназије у Пасјану, располаже следећим простором:

Р.Бр.	Назив просторије	Функције просторије	М2	Норматив
Подрум				
1.	Степениште	Комуникације	4	
2.	Степенице	Комуникације	6	
3.	Библиотека	Просторија за смештај школских књига	20	
4.	Кабинет за рачунарство и информатику, мултимедијална учионица	Просторија за извођење наставе(за гимназију и медицинску школу)	50	
5.	Учионица Медицинске школе	Кабинет за Здравствену негу	40	
6.	Ходник и хол	Комуникације	30	
7.	Зборница	Просторије за управу, стручне службе и остало особље	30	
8.	Учионица	Просторија за извођење наставе, одељењ III ₃	30	
9.	Учионица	Просторија за извођење наставе, одељењ IV3	30	
10.	Просторија за централно грејање	Грејање	15	
11.	Просторија за наставна средства	Просторија за смештај наставна средства	12	
Приземље				
12.	Стаза за улаз у зграду	Комуникације	15	
13.	Улаз у зграду	Комуникације	4	
14.	Ходник	Комуникације	4	
15.	Просторија за помоћне раднике	Помоћна просторија	5	
16.	Ходник и хол	Комуникације	40	
17.	Учионица	Просторија за извођење наставе, одељењ I3	60	
	WC мушки и женски	Санитарије	4	
18.	Купатило	Одржавање хигијене	4	
19.	Шеф рачуноводства, административни радник	Помоћна просторија	10	
20.	Учионица	Просторија за извођење наставе, одељењ II3	25	

Први спрат			
21.	Степенице	Комуникације	6
22.	Степениште	Комуникације	4
23.	Степенице	Комуникације	6
24.	Хол и ходник	Комуникације	30
25.	Учионица	Просторија за извођење наставе	60
26.	Учионица	Просторија за извођење наставе	60
27.	Купатило		6
28.	WC мушки и женски		6
29.	Учионица	Просторија за извођење наставе	60
30.	Учионица	Просторија за извођење наставе	60
Просторије на првом спрату зграде користе се за потребе медицинске школе			

Вежбалиште за извођење наставе физичког васпитања:

Ред.бр.	Назив вежбалишта	Број вежбалишта
1.	Спортска хала за мали фудбал, одбојку и кошарку	1
2.	Терен за мали фудбал и рукомет	1
3.	Терен за кошарку и одбојку	1

Материјално – технички услови рада (опрема – намештај и опремљеност наставним средствима)

- Јануара 2014. године, на основу писаног захтева директора, Норвешка Амбасада у Приштини, набавила следећу опрему:

4. РС рачунара, 4. тастатура, 4. миша, 4. комплата звучника за РС рачунаре, 1. лап топ рачунар и 1. инк-џет штампач А3 формата.

- У мају 2014. године, на основу контактат и писаног захтева директора, школи је Међународна организација за миграције, (у сардањи са Европском унијом) и општина Гњилане, опремила кабинета за рачунарство и информатику следећом опремом:

25. РС рачунара, 1. интерактивна табла, 2. пројектора, 1. појекционо платно, 1. ласерски штампач у боји А3 формата, 25. столова за рачунаре, 25. тастатура, 25. миша, 25 комплета. звучника за РС рачунаре, 25. УПС уређаја за напајање РС рачунара, 1. дигитални фото апарат, 1. дигиталну камеру, 2. микрофона и 1. звучник.

- Октобра 2014. године, Међународна организација за миграције, (у сардањи са Европском унијом) и општина Гњилане, преуредили су спортске терене за мали фудбал, рукомет, кошарку, одбојку и полигон за атлету, за потребе Основне школе Вук Караџић и потребе средњих школа.

- Априла 2016. године, донацијом USAID, Међународне организације за миграцију, преко Косовске општине Партеш-Пасјане, шола је добила следећу опрему: 1. интерактивну таблу, 1. пројектор, 17. клупа, 34. столица, 2. дрвена ормара и 2. чивилука.

- Јануара 2021. године, пуковник Enio Simone, командант Regimenta MSU Karabinieri, донирали су интерактивну таблу са прибором.

- Фебруара 2021. године, на основу захтева школе, Канцеларија за Косово и Метохију Владе Републике Србије и Привремени орган општине Гњилане, обезбедили су средства за којима је школа набавила следећу опрему: 8. РС рачунара, 5. лап-топ рачунара, 2. пројектора и 2. штампача.

Школа од савремене опреме поседује:

#	Опрема	Број	У функцији	У Шилову	У Пасјану	Напомена
1	Рачунари	38	33	25	8	
2	Тастатуре за ПС рачунаре	35	31	25	8	
3	Мишеви за ПС рачунаре	35	31	25	8	
4	Звучници за ПС рачунаре	25	25	25	8	
5	УПС уређаји за напајање ПС рачунара	25	25	25	/	
6	Лаптоп рачунар	7	7	6	1	
7	Лаптоп рачунар	1	Не	1	/	
8	ДВД плејер	/	/	/	/	
9	ДВД резач, у рачунару	33	31	25	8	
10	Интерактивна табла	5	5	4	1	
11	Пројектор	7	7	6	1	
12	Колица за пројектор	2	2	2	/	
13	Пројекционо платно	2	2	1	1	
14	Читач паметних картица	4	4	3	1	
15	Телевизор	/	/	/	/	
16	Штампач, ласерски, А ₄	1	1	1	/	
17	Штампач, инк џет, А ₄	1	Не	/	1	
18	Скенер	1	Не	1	/	
19	Фотокопир апарат/штампач/скенер/факс, ласерски, црно бели, А ₄	4	3	3	1	
20	Фотокопир апарат/штампач/скенер/факс, инк џет, колор, А ₃	1	1	1	/	
21	Фотокопир апарат/штампач/скенер, ласерски, колор, А ₃	1	1	1	/	
22	Касетофон	1	1	1	/	
23	Графоскоп	1	1	1	/	
24	Звучник 200 W	1	1	1	/	
25	Звучник 300 W	1	1	1	/	
26	Миксета	1	1	1	/	
27	Микрофон	3	3	3	/	
28	Факс апарат	1	Не	1	/	
29	Дигитални фото апарат	2	1	1	/	
30	Дигитална камера	1	1	1	/	
31	Телефонски апарат (фиксни)	2	Не	2	/	
32	Телефонски апарат, факс	1	Не	1	/	

Активности ће бити усмерене ка:

Р.б.	Активност	Временска динамика	Носиоци
1.	Укључивању наставника и ученика у уређење кабинета, набавци и изради наставних средстава и наставних садржаја	током године	предметни наставници
2.	Израда сајта школе	током године	директор школе и наставници информатике

Интернет

Школа нема сајт,
Школа има своју facebook страницу,
E-mail: gimnazijagnjilanesilovo@gmail.com

Часописи

Школа је претплаћена на следеће часописе и друге публикације:

1. Просветни гласник
2. Просветни преглед
3. Школа
4. ИНГ- пакет прописа

3.2 ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ И АКТИВНОСТИ ПО РАЗРЕДИМА

3.2.1 Листа изборних предмета у првом, другом, трећем и четвртном разреду

Изборни програми		РАЗРЕД			
		I	II	III	IV
1.	Језик, медији и култура*	1	1		
2.	Појединац, група и друштво*	1	1		
3.	Здравље и спорт*	1	1		
4.	Примењене науке*	1	1		
5.	Образовање за одрживи развој**			2	2
6.	Уметност и дизајн**			2	2
7.	Примењене науке 1**			2	2
8.	Примењене науке 2**			2	2
9.	Економија и бизнис**				2
10.	Методологија научног истраживања**			2	2

*изборни предмети у првом и другом разреду

** изборни предмети у трећем и четвртном разреду

Преузето [link](#): Правилник о плану и програму наставе и учења за гимназију, „Сл. гласник РС”, бр. 4/2020, 12/2020, 15/2020, 1/2021, 3/2021, 7/2021, 14/2023.

Гимназија Гњилане је за ученике првог и другог разреда одабрала следеће изборне пакете: 1. Језик, медији и култура, 2. Појединац, група и друштво, 3. Здравље и спорт, 4. Примењене науке. Од увођења изборних пакета у првом циклусу се није мењао њихов одабир.

У школсој 2025/2026 ученици трећег разреда ће бирати 1. Образовање за одрживи развој, 2. Уметност и дизајн, 3. Примењене науке 1, 4. Примењене науке 2, 5. Економија и бизнис

3.2.2 Изборни предмети – грађанско васпитање и верска настава

У складу са новим изборним предметима, регистрованим у „Службеном гласнику РС“ број 46 од 27. јула 2001. године и број 23/2002. године, „Просветном гласнику“ број 5/2001. године, у школи се реализују предмети верска настава и грађанског васпитања. Организација наставе спроводи се према званичним упутствима Министарства просвете у складу са одредбама Правилника о норми и врсти стручне спреме.

Према препоруци Министарства просвете, првог дана нове школске године професори верске наставе и грађанског васпитања упознаће ученике са циљем и основним садржајем изборних предмета. Након тога ученици ће се одредити за изборни предмет који ће бити у обавези да похађају у току средњошколског образовања. Недељни фонд часова изборних предмета је 1, а годишњи: **I** разред - 37, **II** разред - 37, **III** разред - 37 и **IV** разред – 33.

[Преузето линк](#): Закон о средњем образовању и васпитању („Службени гласник РС”, број (55/2013, 101/2017, 27/2018, 6/2020, 52/2021, 129/2021, 92/2023, 19/2025)

4. НАСТАВНИ ПЛАНОВИ И ПРОГРАМИ, НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРИНЦИПА, ЦИЉЕВА И ИСХОДА ОБРАЗОВАЊА И СТАНДАРДА ПОСТИГНУЋА

4.1 Наставни планови и програми, начин остваривања принципа, циљева и исхода образовања и стандарда постигнућа ДРУШТВЕНО-ЈЕЗИЧКИ СМЕР

4.2 Наставни планови и програми, начин остваривања принципа, циљева и исхода образовања и стандарда постигнућа ПРИРОДНО-МАТЕМАТИЧКИ СМЕР

4.3 Наставни планови и програми, начин остваривања принципа, циљева и исхода образовања и стандарда постигнућа изборних пакета

[Преузети са линка](#)

Правилник о плану и програму наставе и учења за гимназију, „Сл. гласник РС”, бр. 4/2020, 12/2020, 15/2020, 1/2021, 3/2021, 7/2021, 14/2023.

5. ПРОГРАМ ДОПУНКСКЕ, ДОДАТНЕ И ПРИПРЕМНЕ НАСТАВЕ

5.1 Допунски и консултативно-инструктивни рад

Допунски васпитно-образовни рад организује се за ученике који заостају у савлађивању програмских садржаја, а њихове тешкоће не могу се елиминисати индивидуализацијом у редовној настави. Узроци заостајања и неуспеха ученика могу бити различити па је неопходно прво њих дефинисати.

Допунски рад ће се одвијати са групом од највише десет ученика са једним или два часа недељно. Садржај рада планира се за сваку групу посебно, а састав група није сталан већ се мења током године у зависности од тога како ученици савлађују тешкоће.

Консултативно-инструктивни рад организује се по потреби углавном са ученицима четвртог разреда, а у вези са полагањем матурских испита, пријемних испита за факултете, припрема даровитих ученика за такмичења, израда семинарских радова и сл.

5.2 Додатни рад

Додатни рад је намењен ученицима изузетних способности и интересовања за поједине наставне предмете. Циљ овог рада је да допринесе потпунијем образовању и усмеравању развоја одређених ученика. У оквиру додатног рада наставници реализују припреме ученика за такмичења у земљи и иностранству.

Учешће на такмичењима и смотрама

Предмет – подручје такмичења и организатор	НАЗИВ ТАКМИЧЕЊА
Српски језик и књижевност - Друштво за српски језик и књижевност	Српски језик и језичка култура
Смотра рецитатора - Савез аматера Србије	Смотра рецитатора
Страни језици - стручна друштва за поједине стране ј.	-енглески -руски
Математика - Друштво математичара Србије	Такмичење ученика
Рачунарство и информатика - Друштво математичара Србије	Такмичење ученика
Физика - Друштво физичара Србије	ка средњих школа
Биологија - Друштво биолога Србије Хемија - Српско хемијско друштво	Такмичење ученика средњих школа Такмичење ученика средњих школа
Географија - Друштво географа Србије	ка средњих школа
Историја - Друштво историчара Србије	ка средњих школа
Физичко васпитање	Појединачне дисциплине
Савез школских спортских игара - Републички одбор олимпијских школских игара школске омладине Србије	школске игре Србије
Центар за развој научно-техничког стваралаштва младих србије	учно-техничко стваралаштво

Наведена такмичења и смотре су од општинског до републичког ранга.

6. СЕКЦИЈЕ У ГИМНАЗИЈИ ГЊИЛАНЕ

6.1 Стваралачке и слободне активности ученика

Слободне активности представљају ваннаставни факултативни облик рада школе.

Непосредан васпитно-образовни циљ ученичких слободних активности јесте да допринесу развоју личности на образовном, сазнајном, креативном, друштвеном и личном плану.

У нашој школи ће се организовати и ваннаставне активности кроз научно-истраживачке, научно-техничке, културно-уметничке и спортско-рекреативне садржаје.

У оквиру рада секција планирани су следећи садржаји:

План рада секције за српски језик и књижевност за школску 2025/2026. годину

1. Представљање секције новим члановима – обележавање важних датума
2. Анализа рада у претходној школској години
3. Ажурирање чланова и пријављивање нових – Зашто сам ту?
4. Договор о раду у школској 2023/2024. години.
5. Предлагање и презентација тема које би ученици желели да разрађују
6. Предлагање и презентација тема које би ученици желели да разрађују
7. Одабир теме
8. Осмишљавање истраживачких задатака
9. Осмишљавање истраживачких задатака
10. Подела у групе и одабир задатака са образлагањем избора
11. Истраживачки рад уз редовно извештавање
12. Истраживачки рад уз редовно извештавање
13. Истраживачки рад уз редовно извештавање
14. рад уз редовно извештавање
15. Презентација резултата истраживања
16. Презентација резултата истраживања
17. Презентација резултата истраживања
18. Припремање материјала за јавни час
19. осмишљавање јавног часа
20. Проба за јавни час
21. Јавни час
22. Сусрет са писцем (ако буде услова)

Циљеви секције:

- неговање и развијање културе сећања како бисмо постали одговорни грађани у одговорном друштву;
- вежбање јавног наступа како би се према свела на разумне мере;
- подстицање младих да на основу прикупљених чињеница формирају, изнесу и образложе свој став – развијање духа критичког мишљења.

Исходи:

Ученик ће бити у стању да:

- јавно говори пред аудиторијумом о теми коју изабере;
- својим речима објасни важност догађаја о којем смо истраживали;
- извуче из текста који му је дат кључне речи и на основу њих формулише реченице својим речима;
- самостално напише кратак извештај о спроведеним активностима.

Секцију води професорка српског језика и књижевности Марија Богдановић

Драмска секција план за школсу 2025/2026. годину

Првобитно у плану јесте формирање групе заинтересованих ученика.

Током септембра ученици ће бити информисани о секцији.

Након што се група формира, бавиће се културом говора. Ученици ће на часовима вежбати правилан изговор, јасно и изражајно читање, усавршаваће дикцију. Битна ствар јесте читање поезије.

Ова секција ће уједно бити добра припрема за будуће рецитаторе и ученике који буду заинтересовани за такву врсту такмичења.

У сарадњи са ученицима, вршиће се избор текстова који ће се читати на часовима. Када ученици буду савладали изражајно читање, радиће се на усавршавању глумачких вештина, сценских покрета, ослобађања треме и буђења креативности.

До краја школске године планирано је да ученици изведу једну представу по њиховом избору.

Секцију води наставница руског језика Јелена Јанковић

Програм рада математичке секције

Математика је основа свега, сваког процеса у природи и сваке идеје. Када доносимо важне одлуке, решавамо проблеме и разне ситуације, ми примењујемо неку од математичких теорема и законитости. Математика је та која нам помаже да приступимо проблему на прави начин, да направимо поступак у решавању и да рационално и ефикасно решимо тај проблем. Начин размишљања, систематичност или логичко расуђивање без чега нема добрих избора и правих одлука у животу, само су неке од последица решавања математичких задатака и проблема.

Математичка секција у школи развија и одржава интересовање за учење математике.

Намењена је свим ученицима који воле математику без обзира на успех и способности!

Циљеви

- Подстицање усавршавања знања ученика у складу са њиховим интересовањима
- Подстицање мотивације
- Развијање вештина и способности кроз практичне задатке, математичке игре и мозгалице
- Развијање способности за рачунање, процену и логичко мишљење
- Развијање осећаја за простор
- Увиђање великих могућности интернета
- Развијање вештина комуникације
- Развијање самосталности у раду и способности сарадње унутар групе

Намена активности

Популаризација математике, мотивисање за њено учење и разбијање предрасуде да је математика тешка, неразумљива и досадна

Носиоци активности, наставници задужени за секцију, начин реализације

Једном недељно, у трајању једног школског часа. Предавања, разговори и расправе с одговарајућом тематиком, решавање задатака, математичких игара, рад на пројектним задацима, презентовање радова.

Активности

- Презентација ученичких радова на часовима редовне наставе
- Математички квиз

Време реализације

Октобар – Мај

Начин вредновања и коришћења резултата вредновања

- Похвале, признања
- Резултати се могу користити као подстицај за даље развијање стваралачких способности

Програм информатичке секције

Активности	Број часова
Израда промотивног материјала за сајт школе	5
Прављење промотивног материјала за Instagram страницу школе	5
Организовање посета осмака гимназији и часовима стручних предмета	5
Организовање посета основним школама	5
Ератостенов експеримент	7
Програм за анимације "Blende"	5

Координатори секције: Миодраг Станковић и Срђан Величковић

Програм географске секције

Географска секција обухвата све заинтересоване ученике првог и другог разреда, љубитеље географије, географских сазнања, посета, путовања, истрживања...

Она ће се реализовати недељно кроз један час или суботом уколико се организује теренски рад.

Ове школске године секција ће спровести следеће програмске садржаје:

План рада географске секције

Географска секција школске 2025/26. године, под руководством проф. Лазара Живковића, редовно ће сарађивати са историјском секцијом, професорима ликовног васпитања, физике, биологије и разредним старешинама као и са одељењским заједницама како би реализовала разноврсне и бројне активности.

Рад секције предвиђа укључивање ученика свих разреда и повезано деловање с ученицима који су обухваћени додатним радом из географије.

Циљ и задатак рада секције биће детаљније упознавање ученика с природним и друштвеним одликама завичаја, Војводине, Републике Србије и по могућству земаља у окружењу. Теоријски образовни садржаји биће поткрепљени радом на терену тј. ради непосредног посматрања и упознавања простора биће организовано више излета, стручних посета и путовања - у трајању од једног или више дана у зависности од датих прилика—ако то безбедносна ситуација дозволи.

Циљ ових активности је проширење ученичких знања, постизање боље и потпуније информисаности о природним одликама, обичајима, култури, начину становања, рада и живота становништва у целини у некој области. Циљ је такође остваривање опште и међупредметне компетенције.

Исход свих ових активности је применљивост знања, умећа и географских вештина и формирање

ставова и вредности у складу са друштвено прихватљивим и пожељним. Планирана стручна путовања, излети и посете су, у периоду од септембра до јуна (у зависности од постојећих прилика) :

1. Ново Брдо
2. Упознавање урбаних и просторних одлика Приштине, Гњилана, Косово и Метохије, Ниша, Новог Сада, Београда
3. Планетаријум у Новом Саду и Београду
4. Посета националним, историјским, етнографским и природњачким музејима
5. Посета метеоролошкој станици
6. Упознавање Петроварадинске тврђаве и Новог Сада, Београдске тврђаве и Калемегдана, Ниша и тврђаве, Ново Брдо,
7. Израда тематских радова и паноа- " Завичајни кутак-поколењеу на дар"
8. Манасија и Ресавска пећина
9. Сајамске манифестације: сајам образовања у Новом Саду, сајам туризма у Београду
10. Лепенски вир
11. Упознавање заштићених природних и антропогених локалитета наше земље и у иностранству
12. Упознавање, на терену, културно-историјских и туристичких објеката наше земље и, по могућству, у иностранству
13. Стручно путовање уз израду ученичких реферата, излагање ученика на терену и завршну израду паноа „Тврђаве на Дунаву“ и „Римским путевима“
14. Златибор – Степића пећина – Гостиље-Увац

Исходи пре и по завршетку рада на терену—где је лично или виртуелно присутан, ученик ће бити у стању да :

- осмисли пројекат истраживања на задату тему, реализује га, посматра геог карактер у локалној средини или шире, директно или виртуелно,
- дискутује о свом сазнању, прикаже резултате а да при томе користи разноврсне изворе , информације, алате гис-а, начине стицања знања, умења, вештина и искуства
- дефинише појмове геонаслећа и аргуентује потребу за унапређењем и заштитом
- зна, уме и може да одреди критеријуме на основу којих се издвајају и проглашавају објекти геонаслећа : аутентичност, аутохтоност, пејзажна атрактивност, старост, национални, светски култ-истор значај...
- зна, уме, може да укаже на научни, образовни, културни, еколошки...значај објекта, простора, предмета...различитих гео наслеђа

Секцију води наставник Лазар Живковић.

Историјска секција

Програм Историјске секције је конципиран тако да се код ученика развије интересовање за историјске теме и емпатија моралних и хуманих друштвених вредности. Самостални рад ученика у драматизацији историјских догађаја, подстиче њихову креативност, развија иновативно размишљање и примену наученог у различитим контекстима. Рад на организовању трибина, изложби упућује их на сарадњу са спољним сарадницима, чиме оснажују предузетничке вештине. Излети и стручне екскурзије доприносе упознавању културног, историјског и духовног наслеђа, привредних достигнућа и односа појава у природној и друштвеној средини. Активностима на обележавању важних јубилеја и очувању историјских споменика, промовишу културу сећања.

Месец	Програм и план рада	Носиоци активности
Септембар Октобар	1.Упознавање ученика првих разреда са радом историјске секције и анкетирање	Наставници историје
	2.Могућност организовања посете локалитетима на тлу Косова и Метохије	Наставници историје у сарадњи са наставницима географије
	3.Постојнска јама – Љубљана	Наставници историје
	4.Манастири	Наставници историје
	5.Посета Народном музеју	Наставници историје
	6.Могуће организовати студијско путовање:Студеница-Градац и остали средњовековни манастири Србије,погранична зона-Печуј-Мохач-Сегедин-јужна Мађарска	Наставници историје у сарадњи са географском, билошком, секцијом за ликовно и физичко васпитање
	7.Лепски вир са ноћењем	Наставници историје
Новембар Децембар	1. Подела матурских тема	Наставници историје
	2. Обилазак духовних места у граду и околини-све три конфесије(барок)	Наставници историје и веронауке
	3. Народни музеј-тематска поставка	Наставници историје
	4. Припреме за такмичење (договор)	Наставници историје
	5. Посета Народном музеју-тематске поставке	Наставници историје
	6. Консултације са матурантима	Наставници историје
Јануар Фебруар	1. Школско такмичење	Наставници историје
	2. Посета музејског простора	Наставници историје
	3. Интердисциплинарни час-тема по договору	Наставници историје у сарадњи са географском, билошком, секцијом за ликовно и физичко васпитање
	4. Сајам туризма	Наставници историје у сарадњи са наставницима географије
	5.Упознавање са грађом архива града најближег	Наставници историје
Март Април	1. Разговор на одабрану тему	Сви разреди,у току час-а или редовног часа када се обрађује култура,обичаји; наставници историје
	2.Стручно путовање	Наставници историје у току викенда
	3.Такмичење општинско	Наставници историје
	4. Консултације и припреме за матурски испит	Наставници историје
	5. Окружно такмичење	Наставници историје
Мај	1. Могућност обиласка локалитета у околини	Наставници историје у сарадњи са наставницима географије, ликовне културе, биологије, српског језика и књижевности. Реализација током викенда
	2. Републичко такмичење	Наставници историје
Јун	1. Анализа рада	

Секцију води наставник Живојин Аксић.

Филозофска секција

Циљ секције је развијање способности ученика за развијање вештина логичког закључивања и доношења судова на основу тачне аргументације, а кроз различите теме које сами бирају, учествовање у дебатама. Кроз ове активности ученици би требало да раде на својим способностима за учешће у дебатама као и држање јавних говора, да унапређују познавање различитих тема, да развијају критичко мишљење, вежбају разне облике комуникације, активног слушања и толеранције на различита мишљења. Ове активности представљају важну допуну раду на часовима у оквиру друштвених предмета, посебно часовима филозофије.

Филозофско-социолошка секција

Циљ и сврха секције

Филозофску секцију похађају ученици четврте године. Бавимо се темама везаним за филозофска питања али и актуелним дешавањима у свету. Акцентат је стављен на етичка питања и напредак човека и цивилизације на пољу хуманости, једнакости и солидарности, а све у циљу развоја критичког мишљења. Циљ ових часова је вежбање доношења рационалних закључака без утицаја медија и друштвених мрежа и то кроз дијалог, дебату и радионице. Обележавамо Светски дан филозофије. Теме којима се бавимо бирамо са ученицима, а углавном се односе на актуелне проблеме младих као и друштва уопште.

Активности:

- Секција се одржава једном недељно,
- Припрема за Светски дан филозофије и њено обележавање
- Припрема за такмичења Софија (српска олимпијада филозофије)
- Припрема за евентуална такмичења у дебатовану на новоу општине или града.

Носиоци активности: Сунчица Стојановић, Милош Стоиљковић, Јована Симић

Теме:

Професионална етика. Друштво и наука о друштву. Социолошке методе.

Сиромаштво.

Историјски ревизионизам. Друштвене класе и слојеви. Друштвена неједнакост.

Појам рада.

Дискусија о одабраним текстовима. Економски аспект друштва.

Елементи и врсте културе.

Шта је демократија и зашто је важна? "Плеасе Воте Фор Ме"-филм Дискусија о филму.

Гледање филма "Талас" Дискусија о филму.

Дискусија (материјал за дискусију) Марта Нусбаум: Зашто је хуманистика потребна демократија.

Дискусија (материјал за дискусију) Марта Нусбаум: потребна демократија. Дискусија (материјал за дискусију) Марта Нусбаум: потребна демократија. Критичке теорије друштва.

Савремена етика и политичка филозофија. Хана Арент-обаналности зла

Појам егзистенцијализма.

Феноменологија као ново утемељење наука. Феноменологија као ново утемељење наука.

Технологија као метафизика садашњице Технологија као метафизика садашњице.

Технологија као метафизика садашњице.

Ликовна секција

Циљ и сврха секције:

Унапређивање знања о ликовним законитостима, техникама, материјалима. Оспособљавање за успешну визуелну и вербалну комуникацију. Развијање осетљивости за естетику, креативност, радозналост и мотивација за стварање у различитим медијима, Укључивање у уметнички и културни живот заједнице и формирање одговорног односа према очувању културе и уметничког наслеђа.

Секција се реализује једном недељно (по потреби и чешће пред изложбе). Могуће је укључити гостујуће уметнике, сарадњу са локалним установама културе.

Радови секције могу учествовати на конкурсима (школским, општинским, републичким, међународним).

План рада ликовне секције у школској 2025/26.

- Упознавање ликовних техника: оловка, графит, угљен, акварел, суви пастел, туш, темпера.

Линија и сенка. – септембар

- Опажање и представљање – цртање мртве природе – ктобар

Опажање и представљање – сликање мртве природе техником сувог пастела. Посета Савременој галерији. – новембар

- Опажање и представљање – цртање и сликање фигуре и простора. Припрема радова за окружни ликовни конкурс. – децембар

Опажање и представљање – цртање и сликање сложене мртве природе. – јануар

- Опажање и представљање – цртање и сликање сложене мртве природе. - фебруар

- Опажање и представљање – цртање и сликање сложене мртве природе. - фебруар

- Студија анатомије људског тела – оловка и графит.

- Опажање и представљање – цртање људске фигуре – кроки. – март
- Самостално ликовно изражавање – слободна тема и техника. Људска фигура и простор.
- Припрема прилога за школски часопис „Пут“. – април
- Посета Народном музеју.
- Реализација радова и припрема завршне изложбе. – мај
- Реализација радова и припрема завршне изложбе. Израда плаката и флајера за завршну изложбу.
- Организација и реализација завршне изложбе. – јун
- Припрема прилога за школски часопис „Пут“. Посета актуелној изложби у граду.
- Током целе школске године пратићемо и слати радове на актуелне ликовне конкурсе.
- Већи део активности ће се одвијати у простору Клуба ученика „Пикасо“.

Секцију води наставник Марко Станковић

План рада секције физичког и здравственог васпитања

У току 2025/26. године стручно веће наставника физичког васпитања планира реализацију пројекта «Повезивање физичког васпитања са животом и радом ученика».

- активности у природи (излети – ициклическе туре и камповање (извиђачко-истраживачка секција или мултидисциплинарна сарадња физичког васпитања са другим предметима: биологија, географија, физика..)
- скијање – зимовање
- клизање камповање – логоровање (зимовање – извиђачко истраживачка секција или мултидисциплинарна сарадња наставе физичког васпитања са другим предметима: биологија, географија, физика...) реализација.

Секцију води наставница Јелена Шошић

Психолошки кутак

Психолошке ваннаставне активности ће се током 2025/26..школске године спроводити кроз секцију „Психолошки кутак“, при чему ће нагласак бити на активностима које имају циљ превенцију менталног здравља ученика .

На основу истраживања психофизичког здравља младих (15-29 година, при чему половину узорка чине адолесценти 15-19 година) у Србији спроведеног током 2021. године, резултати показују да више од две трећине испитаника има анксиозност, више од половине има симптоме умерене или тешке депресије, а да је мање од једне трећине имало нивое стреса у оквиру нормалних вредности. (Ђикановић и др., 2021.)

Истраживање менталног здравља ученика Зрењанинске гимназије током пандемије, спроведено је такође током 2021.године, чији резултати указују да скоро половина ученика има проблеме са анксиозношћу, и дисфоријом, док 30% ученика пријављује повишену узнемиреност и соматизацију.(Суботић и др., 2021.)

У оба истраживања резултати указују да се млади, упркос проблемима, ређе одлучују да потраже стручну помоћ, углавном или услед неинформисаности коме да се обрате, или због страха и срамоте да могу бити исмејни, одбачени или да их неће разумети. Већина наводи пријатеље као емоционалну подршку, што оставља простор да се у образовној институцији ради и на едукацији ученика на који начин могу да помогну пријатељу који пати од неког менталног поремећаја или се жали на неке

психичке тегобе.

Наведена истраживања указују на повећану потребу подизања свести младих о очувању менталног здравља, дестигматизације психолошких тегоба и тражењу помоћи за исте, као и пружања психолошке помоћи.

Циљ секције биће да пружи ученицима психолошку подршку кроз индивидуалне и групне разговоре, као и тематске радионице. Такође, радиће се на јачању сарадње са другим институцијама важним за адекватно спровођење и пружање помоћи ученицима, везаним за ментално здравље.

Секцију води Марина Поповић, наставница психологије

Школски програм рада хора

Током школске године школски хор ће наставити са радом.

Септембар

- Аудиција за ученике првог разреда и одабир нових чланова.

Октобар

- Заједничка проба са старијим члановима хора.
- Упознавање са репертоаром који ће бити рађен у току године. Певање канона и лакших композиција.

Новембар

- Обрада причесне песме ОЧЕ НАШ.ТЕБЕ ПОЕМ, ХЕРУВИКА, АВЕ МАРИА'А .БРУКНЕР
- Појединачне пробе по гласовима (сопран, алт, тенор и бас) Обрада духовне песме Тебе поем
- Увежбавање деоница Химне Св.Сави. и још неких духовних песама.

Децембар - јануар

- Увежбавање деоница Химне Св.Сави. и „ Тебе поем “. Појединачне пробе по гласовима
- Заједничке пробе по гласовима. Обрада песме "Буди имја“ Припрема за Светосавску свечаност.
- Учешће у обележавању школске славе Дана Светог Саве.

Фебруар

- Понаљање " АВЕ МАРИА'А .БРУКНЕР“
- Певање канона.
- Обрада нове песме по слободном избору

Март

- Обрада
- Појединачне и заједничке пробе композиције Гаудеамус.
- Обрада нове песме по слободном избору
- Певање канона.

Мај

- Обрада нове песме по слободном избору Увежбавање композиције Гаудеамус

Јун

- Обрада нове песме по слободном избору
- Припрема за матурску свечаност.
- Увежбавање научених композиција, са школским оркестро
- Наступ на матурској свечаности.
- Хор ће у току године наступати сходно потребама школе и града.

Рад хора организован је кроз пробе које трају школска часа недељно и одржавају се у вечерњим часовима.

Библиотечка секција

Циљеви рада Библиотечке секције су:

- стварање активне школске библиотеке као инфо-центра,
- развијање љубави према књизи, популарисање књиге и читања,
- развијање комуникацијских компетенција,
- стицање основних знања о раду библиотеке,
- задовољење образовних, културних и читалачких потреба,
- обogaћивање знања ученика, развијање дигиталних компетенција,
- неговање љубави према уметности и развијање естетских компетенција,
- развијање навика одласка у установе културе и уметности,
- постицање ученика на креативно изражавање – ликовнио и литерарно,
- развијање организационих способности и уређивање простора библиотеке.

Чланови секције промовишу књиге и читање, сређују књижни фонд, унапређују квалитет услуга, прате потребе корисника, представљају нова издања домаћих и страних аутора, израђују пано културних дешавања, приређују изложбе, обележавају јубилеје, учествују у креативним радионицама, одлазе на књижевне вечери, промоције књига, предавања, у музеје, галерије, позоришта, библиотеке, део су подшке културним

манифестацијама у школи, сарађују са другим секцијама...

Секцију води Срђан Милошевић

6.1. ПРОГРАМ СПОРТСКИХ СЕКЦИЈА

6.1.1. Програм фудбалске секције

Сврха спортских секција је да пруже ученицима прилику да се баве физичком активношћу, развијају спортске вештине, и унапреде своје здравље и социјалне вештине кроз групне активности и такмичења. Оне подстичу свеобухватност, препознавање талената и здравствени аспект.

Главни циљеви спортских секција су:

- **Промовисање здравог начина живота:** Подстицање редовне физичке активности и здравих навика код ученика.
- **Развој моторичких способности:** Учење и усавршавање спортских вештина кроз тренинге и вежбе.
- **Социјализација и тимски дух:** Учење сарадње, тимског рада и развијање позитивних социјалних интеракција кроз групне активности и такмичења.
- **Препознавање и развој талената:** Откривање и развој спортских талената код ученика.
- **Забава и рекреација:** Омогућавање ученицима да се забаве и рекреирају кроз спорт.
- **Учешће на такмичењима:** Повећање самопоуздања и мотивације кроз учешће на школским и другим спортским такмичењима.

Секција се реализује једном недељно (по потреби и чешће пред такмичења). Могуће је укључити гостујуће спортисте, сарадњу са локалним спортским клубовима.

Програмски задаци											
	9.	10.	11.	12.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	
Организациона проблематика											
1. Руководилац секције : Петар Стоиљковић											
2. Утврђивање календара активности у току године											
Орјентациони програмски садржаји рада											
1. Увежбавање шутирања											
2. Заустављање лопте унутрашњом страном стопала											
3. Шутирање и додавање унутрашњом страном стопала											
4. Шутирање и додавање спољном страном стопала											
5. Вођење лопте право и вијугаво са шутирањем на гол											
6. Вођење у паровима и шутирање на гол											
7. Дриблинг, отклањање, покривање, одузимање лопте											
8. Игра на мале голове - увежбавање - тренинзи											
Међуодељењска и општинска такмичења											
1. Организовање међуодељењских такмичења поводом традиционалног школског турнира											
2. Свакодневно организовање такмичења у слободном времену											
3. Учешће на општинском, окружном, међуокружном и републичком такмичењу школа											

6.1.2. Програм одбојкашке секције

Сврха спортских секција је да пруже ученицима прилику да се баве физичком активношћу, развијају спортске вештине, и унапреде своје здравље и социјалне вештине кроз групне активности и такмичења. Оне подстичу свеобухватност, препознавање талената и здравствени аспект.

Главни циљеви спортских секција су:

- **Промовисање здравог начина живота:** Подстицање редовне физичке активности и здравих навика код ученика.
- **Развој моторичких способности:** Учење и усавршавање спортских вештина кроз тренинге и вежбе.
- **Социјализација и тимски дух:** Учење сарадње, тимског рада и развијање позитивних социјалних интеракција кроз групне активности и такмичења.
- **Препознавање и развој талената:** Откривање и развој спортских талената код ученика.
- **Забава и рекреација:** Омогућавање ученицима да се забаве и рекреирају кроз спорт.
- **Учешће на такмичењима:** Повећање самопоуздања и мотивације кроз учешће на школским и другим спортским такмичењима.

Секција се реализује једном недељно (по потреби и чешће пред такмичења). Могуће је укључити гостујуће спортисте, сарадњу са локалним спортским клубовима.

Програмски задаци										
	9.	10.	11.	12.	1.	2.	3.	4.	5.	6.
Избор органа секције										
1. Руководилац секције : Милош Ивановић										
Вежбе - тренинзи										
1. Техника										
2. Сервис, смеч, блок										
3. Одбрана (тактика)										
4. Напад (тактика)										
5. Уигравање одбрана - напад										
6. Уигравање одбрана - напад										
7. Уигравање одбрана - напад										
8. Уигравање одбрана - напад										
9. Игра-формирање екипа увежбавање играња										
10. Игра-формирање екипа увежбавање играња										
Учешће на такмичењима и манифестацијама										
1. Организовање међудодељењског такмичења из одбојке										
Учешће на општинском, окружном, међуокружном и републичком такмичењу школа										

6.1.3. Програм кошаркашке секције

Сврха спортских секција је да пружи ученицима прилику да се баве физичком активношћу, развијају спортске вештине, и унапреде своје здравље и социјалне вештине кроз групне активности и такмичења. Оне подстичу свеобухватност, препознавање талената и здравствени аспект.

Главни циљеви спортских секција су:

- **Промовисање здравог начина живота:** Подстицање редовне физичке активности и здравих навика код ученика.
- **Развој моторичких способности:** Учење и усавршавање спортских вештина кроз тренинге и вежбе.
- **Социјализација и тимски дух:** Учење сарадње, тимског рада и развијање позитивних социјалних интеракција кроз групне активности и такмичења.
- **Препознавање и развој талената:** Откривање и развој спортских талената код ученика.
- **Забава и рекреација:** Омогућавање ученицима да се забаве и рекреирају кроз спорт.
- **Учешће на такмичењима:** Повећање самопоуздања и мотивације кроз учешће на школским и другим спортским такмичењима.

Секција се реализује једном недељно (по потреби и чешће пред такмичења). Могуће је укључити гостујуће спортисте, сарадњу са локалним спортским клубовима.

Програмски задаци											
	9.	10.	11.	12.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	
. Избор органа секције											
1. Руководилац секције : Горан Симић											
. Вежбе - тренинзи											
1. Држање лопте, додавање и хватање											
2. Додавање у месту, кретању, вођењу лопте с променом висине вођења											
3. Кошаркашки двокорак-додавање на већим удаљеностима											
4. Окретање од играча у одбрани, вођење лопте уз ометање, промена брзине, висине, правца вођења											
5. Додавање у кретању, убацивање у кош											
6. Увежбавање шутирања на кош											
7. Заваравање погледом и правцем кретања											
8. Држање играча с лоптом и без лопте											
9. Постављање зоне кружно додавање око зоне											
10. Игра-формирање екипа увежбавање играња											
. Учешће на такмичењима и манифестацијама											
1. Организовање међудодељењског такмичења из кошарке											
Учешће на општинском, окружном, међуокружном и републичком такмичењу школа											

6.1.4. Програм рукометне секције

Сврха спортских секција је да пруже ученицима прилику да се баве физичком активношћу, развијају спортске вештине, и унапреде своје здравље и социјалне вештине кроз групне активности и такмичења. Оне подстичу свеобухватност, препознавање талената и здравствени аспект.

Главни циљеви спортских секција су:

- **Промовисање здравог начина живота:** Подстицање редовне физичке активности и здравих навика код ученика.
- **Развој моторичких способности:** Учење и усавршавање спортских вештина кроз тренинге и вежбе.
- **Социјализација и тимски дух:** Учење сарадње, тимског рада и развијање позитивних социјалних интеракција кроз групне активности и такмичења.
- **Препознавање и развој талената:** Откривање и развој спортских талената код ученика.
- **Забава и рекреација:** Омогућавање ученицима да се забаве и рекреирају кроз спорт.
- **Учешће на такмичењима:** Повећање самопоуздања и мотивације кроз учешће на школским и другим спортским такмичењима.

Секција се реализује једном недељно (по потреби и чешће пред такмичења). Могуће је укључити гостујуће спортисте, сарадњу са локалним спортским клубовима.

	9.	10.	11.	12.	1.	2.	3.	4.	5.	6.
Програмски задаци										
. Избор органа секције										
1. Руководилац секције : Мирослав Цветковић										
. Вежбе - тренинзи										
1. Држање лопте, додавање и хватање										
2. Додавање у месту, кретању, вођењу лопте с променом висине вођења										
3. Рукометни трокарак -додавање на већим удаљеностима										
4. Окретање од играча у одбрани, вођење лопте уз ометање, промена брзине, висине, правца вођења										
5. Додавање у кретању, шут на гол										
6. Увежбавање шутирања на гол										
7. Заваравање погледом и правцем кретања										
8. Држање играча с лоптом и без лопте										
9. Постављање зоне кружно додавање око зоне										
10. Игра-формирање екипа увежбавање играња										
. Учешће на такмичењима и манифестацијама										
1. Организовање међуделењског такмичења из кошарке										
. Учешће на општинском, окружном, међуокружном и републичком такмичењу школа										

6.1.5. Програм атлетске секције

Сврха спортских секција је да пружи ученицима прилику да се баве физичком активношћу, развијају спортске вештине, и унапреде своје здравље и социјалне вештине кроз групне активности и такмичења. Оне подстичу свеобухватност, препознавање талената и здравствени аспект.

Главни циљеви спортских секција су:

- **Промовисање здравог начина живота:** Подстицање редовне физичке активности и здравих навика код ученика.
- **Развој моторичких способности:** Учење и усавршавање спортских вештина кроз тренинге и вежбе.
- **Социјализација и тимски дух:** Учење сарадње, тимског рада и развијање позитивних социјалних интеракција кроз групне активности и такмичења.
- **Препознавање и развој талената:** Откривање и развој спортских талената код ученика.
- **Забава и рекреација:** Омогућавање ученицима да се забаве и рекреирају кроз спорт.
- **Учешће на такмичењима:** Повећање самопоуздања и мотивације кроз учешће на школским и другим спортским такмичењима.

Секција се реализује једном недељно (по потреби и чешће пред такмичења). Могуће је укључити гостујуће спортисте, сарадњу са локалним спортским клубовима.

Програмски задаци										
	9.	10.	11.	12.	1.	2.	3.	4.	5.	6.
. Избор органа секције										
1. Руководилац секције : Александар Шошић										
. Вежбе - тренинзи										
1. Спринтерске дисциплине										
2. Скок у даљ										
3. Скок у вис										
4. Бацање кугле										
5. Штафетна трчања										
6. Трчање на 800 и 1500м										
7. Изборна такмичења на нивоу школе										
8. Школско атлетско првенство										
9. Припреме екипе за такмичење										
10. Припрема-формирање екипа за такмичење										
Учешће на такмичењима и манифестацијама										
1. Организовање школског атлетског првенства										
Учешће на општинском, окружном, међуокружном и републичком такмичењу школа										

6.1.6. Програм секције за стони тенис

Сврха спортских секција је да пруже ученицима прилику да се баве физичком активношћу, развијају спортске вештине, и унапреде своје здравље и социјалне вештине кроз групне активности и такмичења. Оне подстичу свеобухватност, препознавање талената и здравствени аспект.

Главни циљеви спортских секција су:

- **Промовисање здравог начина живота:** Подстицање редовне физичке активности и здравих навика код ученика.
- **Развој моторичких способности:** Учење и усавршавање спортских вештина кроз тренинге и вежбе.
- **Социјализација и тимски дух:** Учење сарадње, тимског рада и развијање позитивних социјалних интеракција кроз групне активности и такмичења.
- **Препознавање и развој талената:** Откривање и развој спортских талената код ученика.
- **Забава и рекреација:** Омогућавање ученицима да се забаве и рекреирају кроз спорт.
- **Учешће на такмичењима:** Повећање самопоуздања и мотивације кроз учешће на школским и другим спортским такмичењима.

Секција се реализује једном недељно (по потреби и чешће пред такмичења). Могуће је укључити гостујуће спортисте, сарадњу са локалним спортским клубовима.

Програмски задаци										
	9.	10.	11.	12.	1.	2.	3.	4.	5.	6.
Избор органа секције										
1. Руководилац секције : Јелена Шошић										
Вежбе - тренинзи										
1. Техника										
2. Сервис										
3. Одбрана (тактика)										
4. Напад (тактика)										
5. Уигравање одбрана - напад										
6. Уигравање одбрана - напад										
7. Уигравање одбрана - напад										
8. Уигравање одбрана - напад										
9.Игра-формирање дублова увежбавање играња										
10. Игра-формирање дублова увежбавање играња										
. Учешће на такмичењима и манифестацијама										
1. Организовање такмичења из стоног тениса										
. Учешће на општинском, окружном, међуокружном и републичком такмичењу школа										

Секција за верску наставу

1. Два једнодневна излета - посете манастирима Србије. Дестинације које су предложене:
 - Од краљевске до круне патријарха (Жича-Стефан Првовенчани, Сланци, Храм св. Саве, Ваведeње, Раковица-гроб Патријарха Павла)
 - Љубостиња, Манасија, Раваница
 - По избору ученика Извођење у октобру и априлу.
2. Два угледна часа, сарадња са литерарном и/или историјском секцијом. Теме:
 - Номоканон из угла Цркве и државе . јануар-март
 - Слободан избор теме ученика чланова секције април-мај
3. Организација прославе Св. Саве, сарадња са драмском секцијом и хором, континуирано октобар-јануар
4. Сарадња са локалном и црквеном заједницом:
 - Учешће пунолетних чланова секције на дводневном СТУДИЈСКОМ ПУТОВАЊУ на Острог који организује Епархија Жичка за ученике ужичких средњих школа, пунолетне чланове секција.
 - Учешће пунолетних чланова секције на четвородневном СТУДИЈСКОМ ПУТОВАЊУ на Свету Гору у организацији поклонике агенције Жеж Епархије Жичка за пунолетне ученике чланове секције и раднике школа.
 - Церска битка, марш - Текериш у августу (сарадња са историјском секцијом).

Секцију води Далибор Живковић

7. ФАКУЛТАТИВНЕ (СЛОБОДНЕ) ВАННАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ

Слободне активности представљају ваннаставни факултативни облик рада школе. Непосредан образовни-васпитно циљ ученичких слободних активности јесте да допринесу развоју личности на образовном, сазнајном, креативном, друштвеном и личном плану. Задаци слободних активности су:

- проширивање и продубљивање, као и стицање нових знања и умења а према интересовањима ученика;

- задовољавање специфичних интересовања ученика уз активно усмеравање њихових склоности, способности интересовања и подстицање професионалног развоја;

- мотивисање и оспособљавање ученика за самосталан и креативан рад;

- омогућавање ученицима организовање забаве и рекреације, као и других услова да самостално користе слободно време и организују духовни, културни и друштвени живот у средини у којој живе и раде.

Слободне активности су многобројне и разноврсне и омогућавају укључивање сваког ученика у поједине облике рада. У средњим школама се најчешће организују као:

- културно-уметничке;
- научно-истраживачке активности;
- спортско-рекреативне.

Р.б.	Факултативне ваннаставне активности	РАЗРЕД			
		I	II	III	IV
1.	Секције				
2.	Друштвене и слободне активности	30-60	30-60	30-60	30-60
3.	Друштвено-користан рад				
4.	Екскурзије	-	-	5 дана	
5.	Излети	један дан			
6.	Култура и јавна делатност	6-10 дана			

Спортско-рекреативне активности

Основни циљ спортско-рекреативних активности је да се у слободном времену организује активност ученика у овој области, тако да им обезбеди здраву и културну забаву и разоноду, да задовољи њихове посебне жеље, да им помогне да развију позитиван однос према физичкој култури, формирају чврсте навике за редовним телесним вежбањем.

У оквиру спортско-рекреативних активности се остварују следећи конкретни задаци:

- обухват што већег броја ученика посебним програмом физичког вежбања, који, заједно са општим програмом чини јединствену целину, односно јединствен систем школског физичког васпитања;

- задовољење нових и све разноврснијих жеља и интереса школске омладине за бављењем разним гранама физичког вежбања у слободном времену;

- откривање могућности и лепоте стварања у физичкој култури, у спорту, гимнастици, игри, плесу и помагање ученицима да свестрано развију своје природне способности за овај или онај вид физичког вежбања;

- подстицање ученика да науче како да физичко вежбање интегришу у свој свакодневни живот и да активност у овој области развију као своју трајну потребу и обавезу.

Спортско-рекреативне активности подразумевају оне спортско-рекреативне активности и дисциплине које обавезна настава физичког васпитања не може да обухвати.

Садржај рада чине: спортско-рекреативне активности неформалних група у спортовима за које се група самостално определи (све спортске игре) тренинзи и такмичења у спортовима за које се ученици самостално на основу жеља и предиспозиција определе (атлетика, вежбе на справама, рукомет, фудбал, одбојка, кошарка и стони тенис и сл.); забавна такмичења и надметања, излети и друге активности ради забаве и разоноде; специјални течајеви за основно упознавање неких грана физичког вежбања и спортских дисциплина, које ученици раније нису упознали или у њима желе да продубе своја знања (рвање, карате, џудо, клизање, шах, итд.).

Објашњење за реализацију програма друштвених и слободних активности

У школи се организују оне слободне активности за које постоје интересовања ученика и неопходни кадровско-материјални услови. Зависно од броја заинтересованих ученика и постојећих услова, секције (групе и сл.) могу да буду организоване као самосталне, укључене у клубове или друштва школе или, пак, комбиноване (на пример: литерарно-новинарска, рецитаторско-драмска и сл.). Уколико постоје потребе и услови, секције се могу делити на групе (ужа опредељења - група за електронска издања, група за тв-издања, на пример).

При организовању слободних активности важно је да се поштују следећи принципи:

- слободно и добровољно опредељивање ученика у избору активности и удруживању на основу индивидуалних интересовања и способности;

- активно учешће ученика у организовању рада, планирању и програмирању садржаја, метода и поступака у секцијама, анализи остварених резултата;

- повезаност и јединство слободних активности са осталим образовно-васпитним активностима уз координиран рад свих васпитних чинилаца.

За слободне активности ученици се сами опредељују. Зато се на почетку школске године изврши увид у интересовања за рад у појединим секцијама, односно слободним активностима. На основу добијених резултата анализе успешности у претходној години, као и интересовања ученика, затим кадровских и материјалних услова школе, изврши се избор врсте и облика слободних активности. Слободне активности се организују током читаве школске године у оквиру годишњег фонда часова који је утврђен годишњим програмом васпитно-образовног рада школе.

8. ДРУШТВЕНЕ И СЛОБОДНЕ КУЛТУРНО-УМЕТНИЧКЕ АКТИВНОСТИ УЧЕМИКА

Слободне активности језичко-уметничког васпитно-образовног подручја.

Поред циља и задатака које имају слободне активности ученика у средњој школи, у активностима језичко-уметничког подручја остварују се и посебни задаци:

- развијање и неговање радозналости и отворености за нове, актуелне појаве у језику, уметности и култури уопште;
- васпитање опажања, критичког мишљења и слободног креативног изражавања ученика.

Слободне активности овог подручја остварују се у оквиру секције (група, дружина, аматерских друштава). За сваку поједину активност утврђују се посебни циљ, задаци и оквирни садржаји рада. Облици и садржаји рада које наводимо односе се на следеће секције: лингвистичку, драмско-рецитаторску, литерарно-читалачки клуб, дебатну, новинарску, секције за енглески и руски језик, социолошко-филозофску, географску, историјску, ликовну и хор.

Посебни задаци научно-истраживачких слободних активности су:

- развијање склоности и способности ученика у одговарајућој научној дисциплини, посебно стваралачких способности и сазнајних могућности ученика;
- развијање логичког и критичког мишљења ученика;
- стварање услова и подстицање креативног рада ученика;
- навикавање и оспособљавање ученика за коришћење научнопопуларне и стручне литературе, приручника и лексикона;
- увођење ученика у методе научног истраживања и упознавање ученика са мултидисциплинарним и интердисциплинарним приступом решавању научних проблема;
- развијање спретности ученика за експериментални и практичан рад.

Облици и садржаји - у зависности од интересовања ученика, облике и садржаје рада треба изабрати у следећим секцијама: математичкој, прогеамерској, секцији за физику, хемијској, биолошкој и еколошкој.

8.1 Одељењске заједнице

Одељењску заједницу ученика чине сви ученици једног одељења. Она је основни радни и самоуправни колектив ученика. Ученичке одељењске заједнице се конституишу на почетку сваке школске године избором одбора (руководства), договором о програму рада и избором представника у одбор заједнице ученика школе и друге органе. У одељењској заједници ученици остварују своја права и дужности непосредним учешћем у разним активностима на савлађивању програма васпитно-образовног рада и активностима у слободном времену, расправљањем, договарањем и одлучивањем о питањима значајним за појединце и заједнице.

Функције одељењске заједнице су:

- доношење програма и правила рада одељењске заједнице;
- учествовање у планирању, припремању и реализацији теоретске и практичне наставе, слободних активности, изграђивање одговорног односа појединца и целе одељењске заједнице према постојећим и усвојеним обавезама и учешће у процени резултата, успеха и владања ученика;
- организовање радних активности и акција којима одељењска заједница учествује у остваривању текућих задатака - програма друштвено-корисног рада, професионалне оријентације, општенародне одбране и друштвене самозаштите, здравственог васпитања, заштите и унапређивања животне средине, васпитање за хумане односе и међу људима, половима и одговорно родитељство;
- разматрање актуелних друштвених питања из области друштвено-политичких и других збивања;
- критичко и самокритичко разматрање рада и понашања сваког појединца, решавање неспоразума и изграђивање сарадничких односа међу ученицима и са наставницима;
- организовање разноврсног друштвено-забавног, културног, рекреативног живота одељења.

Уважавајући карактер и улогу ученика одељењских заједница у средњој школи, њени оквирни

садржаји се могу поделити у неколико области:

- унапређивање наставе и других активности ученика;
- чување здравља, хуманизација односа међу половима, заштита и унапређивање животне средине;
- развијање хуманости, солидарности, културе опхођења и понашања, усклађивање личних и друштвених интереса, брига о личној туђој и друштвеној имовини;
- развијање патриотских осећања према отаџбини и заједници народа света;
- организовање културно-забавних, спортских и других активности у слободном времену; правилно коришћење слободног времена;
- професионална оријентација;
- учествовање у одлучивању о питањима из домена права ученика која се разматрају на органима управљања и стручним органима школе.

План рада одељењских заједница

Ред. Број	САДРЖАЈ РАДА	планирано време реализације
1.	Праћење успеха Праћење изостанака спортско-рекреативне активности културно-забавни животодељења	Током године
2.	Израда програма рада одељењске заједнице и усвајање плана Избор Одбора одељенске заједнице Избор председника и заменика Усвајање рада одељенске заједнице Избор два члана за Ученички парламент Упознавање и укључивање у рад секција школе	Септембар
3.	Упознавање са кућним редом школе, права и обавезе Тема: Правилник о прозоколу поступања у установи у одговору на насиље, злостављање и занемаривање и Правилник о поступању установе у случају сумње или утврђеног дискриминаторног понашања и вређања угледа, части или достојанства личности	Септембар
4.	Како треба учити ? методе и технике успешног учења режим дана Упознавање са Правилником о оцењивању ученика у средњој школи Тема: У мојој школи наставници реално оцењују ученике	Октобар
5.	Радна дисциплина и понашање ученика у школи и ван ње	Октобар
6.	Организовање помоћи слабијим ученицима	Новембар
7.	Вођење евиденције о изостанцима ученика, анализа проблема и узрока изостајања	Новембар
8.	АИДС, наркоманија, адолесценција Тема: Да ли знам шта треба да знам?	Децембар
9.	Разговор о учењу и владању	Децембар
10.	Анализа успеха и предлози за унапређење истих Тема: Какав нам је успех у првом полугодишту и како да буде бољи?	Јануар
11.	Извештај о посећености додатне, допунске наставе и секција 27. јануар школска слава Свети Сава	Јануар
12.	Организовање хуманитарне акције 14. фебруар Дан заљубљених	Фебруар
13.	Учешће у друштвено-корисном раду школе 21. фебруар Међународни дан матерњег језика	Фебруар
14.	Припрема и извођење пригодних програма, заједничке забаве, прославе рођендана	Март
15.	Анкета о интересовањима	Март
16.	Припрема и организација излета	Април
17.	Професионална оријентација ученика Тема: Бићу неко!	Април
18.	Уважавање, толеранција и прихватање других Тема: Прихватићу друге, јер су други прихватили мене	Мај
19.	Актуелни проблеми	Мај
20.	Анализа успеха	Јун

Теме за час одељенске заједнице

Први разред гимназије

1. Договор о правилима понашања у одељењу
2. Избор председника и органа одељењске заједнице
3. Упознавање и дружење кроз игре и радионице
4. Организација кутка разреда (пано, огласна табла)
5. Планирање учествовања на школским манифестацијама
6. Предлози за ваннаставне активности и излете
7. Разговор о проблемима у разреду и предлози решења
8. Сарадња са библиотекарском – подстицање читања
9. Разговор о личним границама и међусобном поштовању
10. Дискусија о међусобном уважавању и толеранцији
11. Креативна радионица – уређење учионице
12. Договор о заједничким правилима коришћења мобилних телефона
13. Организација хуманитарне акције у одељењу
14. Предлози за унапређење односа у разреду
15. Такмичења и игре између разреда – како да учествујемо
16. Тим и заједништво у одељењу
17. Завршни час – евалуација године и дружење

Други разред гимназије

1. Реизбор или потврда органа одељењске заједнице
2. Анализа односа у одељењу – јачање сарадње
3. Договор око учествовања на школским пројектима
4. Организација излета и екскурзија
5. Разредна дискусија о здравим стилевима живота
6. Планирање акција за помоћ заједници (волонтеризам)
7. Обележавање значајних датума (Дан толеранције, Дан планете Земље)
8. Организација турнира или спортског дана у школи
9. Предлози за заједничко гледање филма/позоришта
10. Разговор о дисциплини и поштовању правила у школи
11. Креативна радионица – прављење разредног часописа
12. Договор о очувању школског простора и околине
13. Како спречити сукобе и оговарања у одељењу
14. Улога одељенске заједнице у животу школе
15. Предлози за побољшање комуникације са наставницима
16. Дискусија о учењу – међусобна помоћ и туторство
17. Завршни час – дружење и ретроспектива године

Трећи разред гимназије

1. Избор органа одељењске заједнице (председник, секретар)
2. Анализа сарадње и односа у одељењу – предлози за побољшање
3. Планирање одељењских и школских активности током године
4. Договор о прославама и обележавању значајних датума
5. Организација разредне акције (хуманитарне, еколошке)
6. Одељенски састанак о дисциплини и одговорности
7. Заједничко осмишљавање уређења учионице или паноа
8. Дискусија о стресу и међусобној подршци у школи
9. Предлози за излете, екскурзије или посете културним институцијама

10. Организација вечери талената или књижевне вечери у разреду
11. Сарадња са млађим разредима – менторство
12. Договор о правилима комуникације унутар одељења
13. Еколошка одговорност
14. Помоћ слабијим ученицима – групно учење
15. Иницирање дебате или квиза у разреду
16. Предлози за заједничке спортске и културне активности
17. Завршни час – дружење и евалуација

Четврти разред гимназије

1. Избор органа одељењске заједнице за завршну годину
2. Договор о понашању на екскурзијама и излетима
3. Организација хуманитарне акције одељења
4. Предлози за културне и спортске активности одељења
5. Разговор о значају пријатељства и тимског духа
6. Разговор о међусобном поверењу и подршци пред матуру
7. Планирање прославе матуре и матурске вечери
8. Разредни састанак – мотивација за завршетак гимназије
9. Заједнички пројекат: фото-албум или филм генерације
10. Дискусија о стресу пред пријемне испите
11. Организација менторства за млађе разреде (дељење искуства)
12. Договор око опроштајног програма разреда
13. Уређење учионице и разредног кутка пред крај школовања
14. Планирање заједничког путовања после матуре
15. Завршни разговор – како памтимо гимназију
16. Свечани опроштајни час – рефлексција и дружење

8.2 Разредне заједнице

Разредне заједнице се формирају у школама које имају два и више одељења у једном разреду како би се остварила сарадња и повезивање ученика једне генерације.

У оквиру разредне заједнице покрећу се и координирају заједничке акције и иницијативе на нивоу генерације које могу бити усмерене према органима управљања и стручним органима школе, затим на плану заједничке реализације садржаја по појединим подручјима рада одељењских заједница.

Разредне заједнице не бирају посебна руководства, а заједничке активности координирају председници одбора одељењских заједница или други задужени чланови.

Програм за разредне заједнице

- Спровођење редовних месечних састанака
- Прикупљање повратних информација од ученика и родитеља
- Радионице о менталном здрављу, здравим навикама, вршњачкој комуникацији
- Сарадња са стручним тимом школе (педагог, психолог)
- Индивидуални разговори са ученицима (по потреби)
- Организовање дана разреда, излета и посета институцијама

8.3 Програм рада Одељењског старешине

1. Општи циљеви програма

Развој личности ученика: подршка личном и социјалном развоју ученика, усмеравање на самопоштовање, одговорност, емпатију и развој позитивних међуљудских односа.

Побољшање комуникације: изградња конструктивне комуникације између ученика,

наставника и родитеља.

Планирање и реализација образовних активности: усмеравање ученика на постизање високих резултата, активирање њихове креативности, критичког мишљења и решавања проблема.

Подршка наставном процесу: тежња да ученици разумеју и прате обавезе, као и упознавање са циљевима и изазовима сваког предмета.

2. Очекивани исходи рада одељењског старешине

Развој сарадничког духа и тимског рада: ученици ће активно сарађивати на различитим активностима.

Повећана одговорност ученика: ученици ће преузимати одговорност за своје образовање, активно учествовати у школским активностима.

Повећано ангажовање родитеља: редовна комуникација са родитељима о напредовању ученика и организовање родитељских састанака.

Побољшање резултата у учењу: ученици ће успети да остваре боље резултате кроз подршку у учењу и мотивисање за напредовање.

3. Методе рада

Консултативни рад са ученицима: индивидуални разговори, подршка у решавању личних и школских проблема.

Рад са родитељима: организовање редовних родитељских састанака, индивидуални разговори са родитељима.

Учествовање у наставном процесу: подршка наставницима у организовању наставе, посебно у активностима које се тичу ученика као целокупног тима.

Интервентни рад са ученицима: рад са ученицима који имају проблеме у учењу или имају проблеме у понашању.

4. Активности одељењског старешине

- Планирање и упознавање са ученицима

Упознавање са ученицима: разговори и анкетирање ученика о њиховим интересовањима, проблемима и циљевима.

Израда личних профила ученика: континуирано праћење напредовања ученика.

Утврђивање правила понашања у одељењу: дефинисање правила за дисциплину, заједничко договарање правила и санкција.

Израда годишњег плана за одељење: укључујући све важне датуме, активности и пројекте.

- Организација учења и сарадње

Помоћ ученицима у изради распореда учења и припрема за испите.

Организација активности које подстичу креативност ученика: радионице, тематски дани, културно-образовне активности.

Организација заједничких активности с наставницима: наставне екскурзије, школски пројекти, квизови.

Разговори са родитељима: организовање родитељских састанака и информисање родитеља о напредовању ученика.

- Развој међуљудских односа

Организација радионица о тимском раду, међусобној помоћи и решавању конфликта. Програм подршке ученицима са социјалним и емоционалним проблемима.

Подстицање ученика на размену идеја и међусобну подршку у настави.

Оцењивање напредовања ученика и организовање индивидуалних састанака са онима којима је потребна додатна подршка.

- Праћење и процена рада

Извештавање о напредовању ученика: прва процена напредовања ученика у односу на почетне циљеве.

Спровођење анкета и интерних тестова: како ученици доживљавају рад одељенског старешине и како се осећају у школи.

Организација активности у школи: школски турнири, такмичења, секције и тимске активности.

- Подршка у припреми за завршне испите

Помоћ ученицима у припреми за испите: организовање индивидуалних или групних консултација.

Изградња стратегија учења: тренинзи и радионице о техникама учења и стрес менаџменту.

- Завршни део школске године

Процена рада: завршна процена напредовања ученика и анализа извршених активности.

Оцењивање успешности програма рада: анкета за ученике и наставнике.

Организација завршних активности: завршни концерт, приредба или други догађаји који промовишу успехе ученика.

5. Потребна опрема и наставна средства

Аудиовизуелна опрема (пројектори, лаптопи за презентације). Школска библиотека (књиге за рад и истраживање).

Разне школе и наставни материјали за радионице и културне активности.

6. Начин сарадње са наставницима и стручним тимом

Одељењски старешина редовно сарађује са наставницима свих предмета како би подржао ученике у њиховом напредовању.

Организовање заједничких састанака са стручним тимом (психолог, педагог, социјални радник).

Задачи и подршка у припреми наставних програма који укључују активности које подстичу лични развој ученика.

7. Стручно усавршавање одељењског старешине

Наставник ће редовно учествовати у семинарима, радионицама и стручним активностима које помажу у развоју педагошких и комуникацијских вештина.

План рада одељењског старешине по разредима:

Наставне теме за час одељењског старешине

Први разред гимназије

1. Упознавање ученика и грађење разредне заједнице
2. Правила понашања у школи и одговорност
3. Улога одељењског старешине и ученика у заједници
4. Како се организовати у новој школи
5. Стратегије учења и радне навике
6. Здрав живот: исхрана, сан и физичка активност
7. Превенција вршњачког насиља
8. Сигурност на интернету и заштита приватности
9. Утицај друштвених мрежа на самопоуздање
10. Однос према ауторитетима и поштовање правила
11. Сарадња и тимски рад
12. Развијање емпатије и пријатељства
13. Комуникационе вештине – како слушати и говорити
14. Вршњачки притисак – како рећи “не”
15. Однос према породици у адолесцентском добу
16. Како препознати и контролисати емоције
17. Стрес – узроци и начини превазилажења
18. Одговорно понашање у саобраћају
19. Улога хобија и слободног времена
20. Важност читања и информисања
21. Грађански активизам младих
22. Волонтеризам и хуманитарни рад
23. Екологија – како појединац доприноси заштити природе

24. Толеранција и поштовање различитости
25. Превенција зависности (алкохол, цигарете, дрога)
26. Сексуално и репродуктивно здравље – одговорно понашање
27. Идентитет и самопоуздање
28. Како се носити са неуспехом и критикама
29. Први јавни наступи и превазилажење треме
30. Планирање времена и обавеза
31. Мотивација – како остати истрајан
32. Одговорност у заједници и друштву
33. Медијска писменост – како разликовати истину од манипулације
34. Улога уметности и културе у животу младих
35. Спорт и рекреација као део здравог живота
36. Очекивања од гимназије и лични циљеви
37. Како замишљам себе за четири године

Други разред гимназије

1. Тимски рад и вођство
2. Развијање критичког мишљења
3. Улога школе у животу младих
4. Емоционална писменост
5. Изградња самосталности и одговорности
6. Однос према наставницима и правилима
7. Употреба технологије – корисно vs. штетно
8. Друштвене мреже и ментално здравље
9. Стрес у школи и како га превазићи
10. Асертивна комуникација
11. Толеранција према различитим културама и веровањима
12. Сукоби у разреду – како их решавати
13. Однос према родитељима и породици
14. Важност слободног времена и одмора
15. Превенција насиља у везама
16. Здравље и превенција болести
17. Ризична понашања и последице
18. Финансијска писменост – основни појмови
19. Одговорно понашање у саобраћају
20. Вредности и морал у свакодневном животу
21. Утицај музике, филма и медија на младе
22. Волонтеризам и друштвена одговорност
23. Планирање будућности – краткорочни и дугорочни циљеви
24. Медијска манипулација и лажне вести
25. Како развијати самопоуздање
26. Однос према неуспеху и грешкама
27. Значај културе дијалога
28. Љубав и заљубљеност у адолесцентском добу
29. Превенција штетних навика
30. Екологија и одрживи развој
31. Права детета и обавезе ученика
32. Активно грађанство – како млади могу допринети
33. Организација учења пред тестове и контролне
34. Како препознати таленте и развијати их
35. Различити стилови учења
36. Улога спорта и физичке активности
37. Како замишљам себе за десет година

Трећи разред гимназије

1. Самопоуздање и самоприхватање
2. Идентитет у адолесценцији

3. Професионална оријентација – избор будуће каријере
4. Припрема за матурски испит
5. Управљање стресом и притиском
6. Однос према ауторитетима и институцијама
7. Млади и друштвени активизам
8. Права и обавезе средњошколаца
9. Развијање критичког и логичког мишљења
10. Однос према заједници и друштву
11. Грађанска одговорност и активно учешће
12. Превенција насиља у школи и друштву
13. Медијска писменост и факе news
14. Друштвене мреже – зависност и реалност
15. Емоционалне везе – одговорно понашање
16. Сексуално и репродуктивно здравље
17. Како развијати лидерске вештине
18. Волонтеризам и хуманитарни рад
19. Однос према различитостима и инклузија
20. Екологија и климатске промене
21. Организација времена и приоритета
22. Асертивна комуникација у решавању сукоба
23. Однос према породици у адолесцентском добу
24. Утицај литературе, уметности и културе на формирање личности
25. Превенција штетних навика (дрога, алкохол)
26. Здрав начин живота и превенција болести
27. Управљање финансијама и штедња
28. Како писати ЦВ и мотивационо писмо
29. Самосталност и доношење одлука
30. Одговорно понашање у саобраћају
31. Однос према вредностима и моралу
32. Развијање тимског духа
33. Како се носити са неуспехом
34. Превенција стреса пред испите
35. Активно слушање и комуникација
36. Како развијати креативност
37. Визија будућности – факултет, каријера, живот

Четврти разред гимназије

1. Организација припрема за матуру и пријемне испите
2. Како доносити важне животне одлуке
3. Самосталност и живот после средње школе
4. Професионална оријентација – факултет или посао
5. Први кораци у каријери – ЦВ, интервју за посао
6. Како се носити са страхом од будућности
7. Одговорност пунолетних грађана
8. Права и обавезе младих након 18. године
9. Емоционална зрелост и партнерски односи
10. Ментално здравље – превенција депресије и анксиозности
11. Управљање стресом пред матуру
12. Однос према породици – независност и повезаност
13. Друштвене промене и улога младих у њима
14. Грађанска одговорност и политичка писменост
15. Екологија и одрживи развој – будућност света
16. Волонтеризам и друштвено ангажовање
17. Миграције и студирање у иностранству
18. Финансијска писменост – лични буџет, кредити, штедња
19. Културни идентитет и глобализација
20. Превенција ризичних понашања

21. Управљање временом на факултету и послу
22. Како развијати лидерске способности
23. Самопоуздање и предузетнички дух
24. Однос према неуспеху и грешкама
25. Критичко мишљење и медијска писменост
26. Одговорно понашање у друштву и заједници
27. Разумевање различитости и инклузија
28. Превенција насиља и дискриминације
29. Креативност и иновативност у животу и раду
30. Важност мреже пријатеља и познаника (нетворкинг)
31. Емоционална интелигенција у животу и раду
32. Завршетак гимназије – опроштај и нова поглавља
33. Вредности и циљеви у животу

Одељењске старешине ће сачинити оперативне програме рада који су саставни део овог програма.

Општи задаци актива одељењских старешина су:

- Анализирање и предлагање решења из области психолошких проблема ученика (проблеми адаптације, професионално усмеравање, анализа критеријума оцењивања и сл.)
- Анализирање успешности реализације наставног програма, проблем преоптерећености ученика
- Организовање заједничких приредби, излета екскурзија, посете установама исл.
- Заједничко припремање садржаја за рад Одељењских и Наставничког већа
- Разматрање тематике и дневног реда за одржавање заједничких родитељских састанака (узајамно помагање у одржавању актуелних педагошких тема)

8.4 Ученичке друштвене организације

Ради стварања услова за задовољавање разноврсних интересовања ученика у слободном времену, повезивању школе и друштвене средине, усклађивању друштвених и личних интереса, ученици организују основне облике деловања друштвених организација. Услов за оснивање друштвених организација у средњој школи је да су оне световног карактера и да су независне у односу на политичке партије. Поред ове опште синдикалне организације ученика у средњој школи се могу оснивати и друге друштвене организације које омогућују младима да задовоље разноврсна интересовања у области културе, спорта, научно-техничког стваралаштва, екологије, здравства, хуманитарних и других друштвених активности. Радом у овим организацијама ученици се на својеврстан начин укључују у друштвени живот.

Програм за ученичке друштвене организације

- Ученички парламент

Редовни састанци и учешће у доношењу школских одлука Сарадња са руководством школе и локалним заједницама Кампање за заштиту права ученика

Организација тематских дана (Дан толеранције, Савиндан, Недеља сећања и заједништва) итд.

- Еко секција

Уређење школског дворишта и рециклажа

Хуманитарне акције (прикупљање одеће, књига, помоћи)

Сарадња са невладиним организацијама и еколошким удружењима

- Културно-уметничке организације

Приредбе, позоришне представе, школске изложбе Обилазак музеја, културних манифестација неговање културне баштине и уметничког израза

Посебно место и улогу у средњим школама има:

8.5 Ученички парламент

Ученички парламент парламент Гимназије Гњилане броји 24 ученика (по два представника из сваког одељења које одељењска заједница изабере). Парламент самостално организује састанке и спроводи акције на локалном нивоу. Ученички парламент поступа и ради у складу са „Пословником о раду ученичког парламента Гимназије Гњилане“ **дел. број 305 од 22.06.2018.** Програм рада парламента саставни је део годишњег програма рада школе.

Ученички парламенти школа могу да се удруже у заједницу ученичких парламената. У последња два разреда основне школе и у средњој школи може да се организује ученички парламент (у даљем тексту: парламент) ради:

- 1) давања мишљења и предлога стручним органима, школском одбору, савету родитеља и директору о: правилима понашања у школи, мерама безбедности ученика, годишњем плану рада, школском развојном плану, школском програму, начину уређивања школског простора, избору уџбеника, слободним активностима, учешћу на спортским и другим такмичењима и организацији свих манифестација ученика у школи и ван ње и другим питањима од значаја за њихово образовање;
- 2) разматрања односа и сарадње ученика и наставника, васпитача или стручног сарадника и атмосфере у школи;
- 3) обавештавања ученика о питањима од посебног значаја за њихово школовање и о активностима ученичког парламента;
- 4) активног учешћа у процесу планирања развоја школе и у самовредновању школе;
- 5) предлагања чланова стручног актива за развојно планирање и тима за превенцију вршњачког насиља из реда ученика.

Парламент чине по два представника сваког одељења тј. одељењске заједнице у средњој школи. Парламент бира своје представнике за Школски одбор, Савет родитеља, Тим против насиља злостављања и занемаривања, Актив за развојно планирање, вођење Фејзбук странице и Инстаграм налога школе. Парламент се бира сваке школске године и има председника.

Све ове организације се организују у средњој школи сагласно својим статутима и програмима рада уз непосредно повезивање са Канцеларијом за младе града Гњилана и Косовско-поморавским округом парламента других школа и гимназија, као и Гимназија у Србији и региону. Учесће ученика у раду ових организација је добровољно, али је дужност школе да ствара услове за њихов рад. Ту се пре свега мисли на обезбеђивање ментора из редова наставника и других радника школе.

Ученички парламент је радно-техничка организација у оквиру слободних друштвених активности ученика. Она је значајан интересни колектив. У погледу организације, избора садржаја и начина рада посебно се води рачуна о следећим принципима: васпитна усмереност; добровољност; самоуправност; прилагођеност подручју рада за које школа образује; повезаност са наставом и другим облицима васпитно-образовног рада; сарадња са предузећима и установама и локалном (месном) заједницом; друштвено-корисна усмереност и економичност; научна и стручна заснованост; рационалност и продуктивност; планирање; стварање добре атмосфере, другарства, кооперативности; заједништво; зависност садржаја од облика рада; стимулативност; безбедност на раду; преношење неких искустава на породицу, рад на очувању менталног здравља кроз различите активности у складу са документом „Смерницама Министарства просвете“.

После прве конститутивне седнице ученичког парламента где се бира председник, заменик и остали потребни представници за одговарајуће стручне органе школе, председник парламента сазива седнице Ученичког парламента у сарадњи са наставницима који прате рад ученичког парламента.

Ученички парламент сарађује са Канцеларијом за младе града Гњилана кроз различите активности, предавања, обуке, радионице. Парламент и његови представници активно раде на теми очувања менталног здравља кроз различите активности у сарадњи са психологом школе и другим заинтересованим стручњацима у овој области. Парламент кроз своје активности стреми ка остваривању циљева и исхода образовања и васпитања, права детета обавеза и одговорности ученика.

План рада Ученичког парламента:

<i>Ред. Број</i>	<i>Садржај рада</i>	<i>Планирано време реализације</i>
1.	Конструисање Ученичког парламента - избор председника, потпредседника и записничара	Септембар
2.	Састанак Ученичког парламента - укључивање ученика 1. разреда	Септембар
3.	Договор о школским новинама са чланцима о раду Парламента	Септембар
4.	Договор о фејсбук страници	Септембар
5.	Доношење пропозиција за међудодељенска такмичења	Октобар
6.	Склапање сарадње са Невладиним организацијама	Октобар
7.	Такмичење у ликовном и литерарном стваралаштву	Новембар
8.	Организација хуманитарних акција, трибина и сл.	Током године
9.	Фотоконкурс	Фебруар
10.	Спортска такмичења	Мај
11.	Извештај о раду	Јун, август

9. ПРОГРАМ КУЛТУРНИХ АКТИВНОСТИ ШКОЛЕ

Циљ свих културних активности је образовно-васпитног карактера, који треба да допринесе интелектуалном развоју и општој култури младих, њиховом сазревању и развијању вредности у естетско-етичком смислу.

Циљ активности културних активности јесте да ученици заволе уметност и културу, да кроз читање, рецитовање, глуму, певање, цртање, сликање, гледање филмова, слушање музике, презентације упознају, доживе и оспособе се да тумаче одабрана књижевна дела, позоришна, филмска и друга уметничка остварења из српске и светске баштине, упознају познате личности о којима уче у редовној настави, прошире и богате своја знања о личностима из своје земље и свог краја и да, на занимљив начин, прикажу савладане области из природних наука.

Културна активност школе обухвата активности као што су: прослава Дана школе, прослава школских и државних празника, приредбе, представе, изложбе, концерти, спортска такмичења, научно-истраживачке активности и друге активности које доприносе проширењу утицаја школе на васпитање ученика и културни развој школског окружења. Такође, треба истаћи заједничке културне активности са институцијама и организацијама у локалној самоуправи и ван ње, ради обogaћивања културног живота и остваривања образовно-васпитне улоге школе.

10. ПРОГРАМ СЛОБОДНИХ АКТИВНОСТИ

Слободне активности су необавезне и осмишљене тако да задовоље различите интересе ученика. Организују се ван редовне наставе и обухватају различите области – уметност, науку, спорт, екологију, друштвени активизам и дигиталне вештине. Циљ програма је развој интересовања, талената и социјалних вештина ученика као и јачање повезаности унутар школске заједнице. Слободне активности нуде ученицима могућност да се развијају у областима које нису обухваћене редовним наставним планом и програмом, уз акценат на слободи изражавања, креативности и личне иницијативе. Активности се реализују ван наставног распореда и воде их наставници, стручни сарадници или спољних сарадници по договору са школом.

Области слободних активности:

Област	Назив активности / секција
Уметничке	Ликовна секција, музичка радионица, школски хор
Књижевне	Литерарна секција, школски часопис, рецитаторска
Научне	Хемијски и физикални експерименти, биологија
Дигиталне	ИТ клуб, роботика, програмирање
Еколошке	Зелени клуб, школски врт, акције чишћења
Спортске	Кошарка, фудбал, одбојка, атлетика
Друштвене и дебате	Дебатни клуб, радионице аргументације
Волонтерске	Хуманитарне акције, посете домовима, солидарност
Филмске и медијске	Филмски клуб, видео монтажа, фотографија
Психолошке	Развој емоционалне писмености, радионице самопомоћи

11. ШКОЛСКИ ПРОГРАМ КАРИЈЕРНОГ ВОЂЕЊА И САВЕТОВАЊА

11.1 УВОД

Програм каријерног вођења и саветовања у гимназији намењен је ученицима од првог до четвртог разреда, са циљем да им пружи систематичну подршку у самоспознаји, професионалном информисању и планирању будуће образовне и професионалне путање.

Програм се реализује кроз редовне и ваннаставне активности у сарадњи са наставницима, стручном службом школе, спољним сарадницима и институцијама. Обухвата радионице, тестирања, информисање, саветовање и реалне сусрете са представницима света рада и образовања.

11.2 ЦИЉЕВИ ПРОГРАМА

- Подршка ученицима у развоју професионалног идентитета и доношењу одлука о каријери
- Развој свести о личним потенцијалима, вредностима, интересовањима и компетенцијама
- Оспособљавање ученика за самостално управљање својом каријером
- Упознавање са савременим тржиштем рада и образовним могућностима

11.3 ЗАДАЦИ ПРОГРАМА

1. Лични развој
 - Самопроцена способности, интересовања и вредности
 - Дефинисање личних и професионалних циљева
2. Истраживање образовних и професионалних могућности
 - Информисање о занимањима, образовним профилима и тржишту рада
3. Планирање и управљање каријером
 - Израда индивидуалног плана развоја каријере
 - Развој вештина за тражење информација, доношење одлука и планирање корака

11.4 Тим за обезбеђивање квалитета и развој установе

Тим за квалитет и развој установе стара се о:

- обезбеђивању и унапређивању квалитета образовно – васпитног рада установе;
- прати остваривање школског програма;
- стара се о остваривању циљева и стандарда постигнућа и развоја Компетенција;
- вреднује резултате рада наставника и стручних сарадника;
- прати и утврђује резултате рада ученика

Улога тима за обезбеђивање квалитета и развој установе у функционисању школе биће посебно значајна у праћењу остварених резултата на основу извештаја носилаца активности и давању предлога за унапређење истих.

Руководилац Срђан Милошевић, наставник латинског језика

Чланови тима су:

1. Милица Симоновић, наставник српског језика
2. Драгана Васић Стевић, психолошкиња
3. Даница Милошевић, педагошкиња
4. три родитеља представника Савета родитеља
5. три представника локалне управе

11.5. Тим за развој међупредметних компетенција и предузетништва

Чланови Тима су професори именовани решењем директора.

1. наставник ликовне културе – руководилац Марко Станковић
2. наставница биологије – Марина Стојковић
3. наставница руског језика – Јелена Јанковић
4. наставник ликовне културе - Драган Стојановић
5. наставник географије – Лазар Живковић

Међупредметне компетенције обезбеђују ученицима успешно сналажење у свакодневном животу и раду. Оне су резултат великог броја активности које се остварују у свим наставним предметима и током целокупног гимназијског школовања.

За њихов развој важни су не само садржаји већ и методе са којима се они проучавају и у њима треба да доминирају истраживачке и интерактивне методе, рефлексивна, критичко мишљење, кооперативно учење и друге методе које јачају партиципацију ученика у образовно -васпитном процесу.

Оријентација ка општим и међупредметним компетенцијама, и компетенцијама уопште, огледа се у динамичнијем и ангажованијем комбиновању знања, вештина и ставова релевантних за различите реалне контексте који захтевају њихову функционалну примену. То се постиже сарадњом и координацијом активности више наставника, односно предмета и иновирањем начина рада на часу.

Сваки час је прилика да се ради и на међупредметним компетенцијама, а амбијент који их подржава подразумева:

- стављање ученика у ситуације које траже истовремену употребу предметних и међупредметних компетенција. То се дешава увек када од ученика очекујемо да неко знање примени у ситуацијама које нису реплике или једноставне модификације ситуације у којој је знање усвојено, већ нове, различите ситуације;
- активности истраживања и стварања нових продуката;
- стварање баланса између индивидуалних и групних активности, тако да се развије лична одговорност према обавезама и користе потенцијали групе;
- активно и конструктивно учествовање у животу локалне заједнице; иницирање хуманитарних активности и активности које доприносе подизању квалитета живота и солидарности у локалној заједници.

Опште међупредметне компетенције за крај средњег образовања и васпитања су:

- 1) компетенција за целоживотно учење
- 2) комуникација
- 3) рад са подацима и информацијама
- 4) дигитална компетенција
- 5) решавање проблема
- 6) сарадња
- 7) одговорно учешће у демократском друштву
- 8) одговоран однос према здрављу
- 9) одговоран однос према околини
- 10) естетичка компетенција
- 11) предузимљивост и предузетничка компетенција

Мултидисциплинарни приступ у учењу се може спроводити:

1. На часовима редовне наставе
2. Кроз ваннаставне активности
3. Пројектном наставом
4. На угледним часовима
5. Организовањем стручних посета и путовања
6. Учешћем у тематском недељама

Тим за развој међупредметних компетенција и предузетништва (у даљем тексту Тим), стара се о организацији, реализацији, евалуацији и унапређењу активности које се баве развојем Законом прописаних међупредметних компетенција код ученика.

Тим ће одржати најмање 4 седнице током школске године.

Активности	Временска динамика	Носиоци активности
Конституисање Тима	Септембар 2024.	Сви чланови Тима
Израда Плана рада		Сви чланови Тима
Доношење Плана рада		Сви чланови Тима
Упознавање свих професора са међупредметним компетенцијама (Законски оквир) преко Стручних већа		Координатор, чланови Тима, председници стручних већа
Утврђивање планирања развоја међупредметних компетенција у свим Годишњим плановима		Председници стручних већа
Подношење извештаја председника Стручних већа Тиму о развоју међупредметних компетенција	Квартално	Председници стручних већа сви чланови Тима
Размена искустава	Квартално	Наставници
Праћење и евидентирање школских и ваншколских активности које развијају међупредметне компетенције (тематске недеље, угледни, огледни, јавни, интердисциплинарни часови, пројекти, манифестације, посете, путовања и др.)	Током године	Сви чланови Тима
Подношење Извештаја о раду Тима НВ, Педагошком колегијуму	Децембар, јун	Руководилац Тима

Руководилац Тима

Марко Станковић

11.6. Тим за професионални развој

Тим за професионални развој стара се о стручном усавршавању запослених.

На основу резултата самовредновања и Школског развојног плана Тим планира и прати реализацију стручног усавршавања запослених, у складу са прописаним наставничким компетенцијама.

Наставничке компетенције одређују се у односу на циљеве и исходе учења и треба да обезбеде професионалне стандарде о томе какво се поучавање сматра успешним.

Односе се на компетенције за:

- Наставну област, предмет и методiku наставе;
- Поучавање и учење;
- Подршку развоју личности ученика;
- Комуникацију и сарадњу.

Чланови тима су руководиоци Стручних актива

1. Наставница српског језика и књижевности Милица Симоновић
2. Наставник информатике Срђан Величковић
3. Наставница географије Сања Вељковић

Руководилац:

Милица Симоновић

11.7. Тим за праћење друштвено корисног и хуманитарног рада ученика

Тим за праћење друштвено корисног и хуманитарног рада ученика има задатак да на нивоу разредних већа (за најчесталије повреде обавеза ученика, попут неоправданог изостајања) уједначи мере које ће ученици спроводити, а односе се на развијање одговорног односа према обавезама, школи, друштву и појединцу. Тим води евиденцију, анализира ефекте и унапређује предложене мере.

Чланови тима су:

1. Сања Станојковић наставница математике
2. Далибор Васић, наставник историје
3. Верица Станковић, наставница биологије
4. Данијела Трајковић, наставница математике

Руководилац: Сања Станојковић

12. ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

12.1 УВОД

Савремена еколошка ситуација и глобални изазови као што су климатске промене, загађење, губитак биодиверзитета и прекомерна експлоатација ресурса указују на хитну потребу за подизањем еколошке свести, посебно код младих. Гимназија, као васпитно-образовна институција, има посебну улогу у изградњи система вредности који афирмише одговорност, активизам и знање о заштити животне средине. Циљ овог програма је да ученицима омогући еколошко образовање кроз формалне и неформалне активности, уз укључивање наставника, родитеља, локалне заједнице и релевантних институција.

12.2 ЦИЉЕВИ ПРОГРАМА

- Развијање свести о одговорности појединца и колектива за очување животне средине
- Подстицање ученика на активно учешће у еколошким акцијама
- Образовање ученика о принципима одрживог развоја
- Развијање еколошког мишљења и критичког односа према савременим еколошким проблемима
- Подстицање коришћења обновљивих извора енергије и смањење употребе пластике
- Промоција здравих стилова живота и бриге о хуманом и природном окружењу

12.3 ЗАДАЦИ ПРОГРАМА

- Обезбеђивање континуиране едукације ученика и наставника
- Подстицање рециклирања у школи и домаћинствима
- Организовање трибина, радионица, предавања и акција
- Сарадња са организацијама, институцијама и локалном заједницом
- Озелењавање школског простора и уређење школског дворишта
- Обележавање важних еколошких датума
- Укључивање у националне и међународне пројекте из области заштите животне средине

Табеларни приказ програма

Подручје рада / Активност	Начини реализације	Носиоци активности
Рециклажа у школи	Постављање кутија за селекцију отпада; праћење количине; извештавање	Ученици, наставници, домар, Тим за ЗЖС
Обележавање еколошких датума	Панои, радионице, презентације, теренски рад	Ученици, наставници биологије, географије, хемије
Озелењавање школског простора	Садња дрвећа, цвећа, лековитог биља	Ученици, Еко-секција, наставници, директор
Сарадња са организацијама и локалном заједницом	Посете, трибине, предавања, заједничке акције	Тим за ЗЖС, педагог-психолог, наставници
Теренска настава и излети	Упознавање локалне флоре и фауне, загађивача, извора	Наставници природних наука, ученици
Друштвено-корисни рад	Чишћење околине школе и јавних површина	Ученици, наставници, Бачки парламент
Едукација и информисање	Интерна еко-табла, школски билтен, презентације	Тим за ЗЖС, ученици, наставници
Учешће у пројектима	Укључивање у домаће и међународне конкурсе	Тим за ЗЖС, директор, предметни наставници

Обележавање значајних датума

Датум	Догађај
22. март	Светски дан вода
22. април	Дан планете Земље
5. јун	Светски дан заштите животне средине
16. октобар	Дан здраве хране
22. мај	Дан биодиверзитета
29. јун	Дан Дунава

Овај програм је интегрисан у редовну и изборну наставу (биологија, географија, хемија, грађанско васпитање), као и кроз секције, ваннаставне активности и пројектну наставу. Програм се спроводи током целе школске године уз могућност прилагођавања школском развојном плану.

13. ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ОД ДИСКРИМИНАЦИЈЕ, НАСИЉА, ЗЛОСТАВЉАЊА И ЗАНЕМАРИВАЊА И ПРОГРАМИ РЕВЕНЦИЈЕ ДРУГИХ ОБЛИКА РИЗИЧНОГ ПОНАШАЊА

УВОД

На основу Закона о основама система образовања и васпитања (Сл. Гл. РС 88/17, 27/18 - др. Закон 10/19 и 6/20) и Правилника о протоколу поступања у з. установа као одговор на насиље, злостављање и занемаривање („Службени гласник РС“, број 46/2019 и 104/2020) у Гимназији Гњилане постоји Тим за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања.

Тим је израдио Програм заштите ученика од насиља, злостављања, занемаривања и дискриминације у школи, који је саставни део годишњег плана рада школе, школског програма и развојног плана школе. План рада Тима је посебан документ којим се планира рад Тима сваке школске године на заштити ученика од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања.

Програмом заштите дефинисане су превентивне активности, као и кораци и поступци у обављању послова заштите ученика. Такође је дефинисано шта се сматра насиљем, као и које све врсте и облике оно обухвата.

Насиље се дефинише као сваки облик једнократног или поновљеног вербалног или невербалног понашања које има за последицу стварно или потенцијално угрожавање здравља, развоја и достојанства ученика.

Обавеза школе је да осигура безбедне и оптималне услове за сигурно и подстицајно одраање и развој детета, као и заштиту ученика од свих облика насиља, дискриминације, злостављања, и занемаривања

Насиље обухвата све облике физичког, емоционалног, социјалног и електронског злостављања, сексуално злостављање, занемаривање или несавесно поступање, трговину људима, као и комерцијалну или другу експлоатацију, што доводи до стварног или потенцијалног нарушавања дететовог здравља, његовог преживљавања, развоја или достојанства у оквиру односа који укључује одговорност, поверење или моћ.

Насиље може имати различите облике:

Насиље се односи на понашање које доводи до стварне или потенцијалне повреде ученика.

Емоционално/ психолошко насиље се односи на оно понашање које доводи до непосредног или трајног угрожавања психичког или емоционалног здравља и достојанства ученика. Такође и на ситуације у којима се пропушта обезбеђивање прикладне и подржавајуће средине за здрав емоционални и друштвени развој у складу са потенцијалима ученика.

Социјално насиље је искључивање из групе и дискриминација, неприхватање по основу различитости, ускраћивање информација, изолација од заједнице.

Сексуално насиље и злостављање подразумева умешаност ученика у сексуалну активност коју они не разумеју у потпуности, за коју нису развојно дорасли, и која има циљ да пружи уживање или задовољи потребе друге особе.

Електронско / Насиље коришћењем информационих технологија: поруке послате емаилом, СМС-ом, ММС-ом, путем интернета, веб-странице, четовањем, придруживањем форумима, друштвеним мрежама итд. Злоупотреба ученика представља све оно што појединци и институције раде или не раде, што директно утиче или индиректно штети ученицима или смањује њихове могућности за безбедан и здрав развој и доводи их у немоћан, неравноправан и зависан положај у односу на појединце и установу (злоупотребе у спорту, у политичке, верске, и комерцијалне сврхе).

Такође подразумева и прекомерно подстицање и психолошки притисак на дете ради постигнућа, које може резултирати угрожавањем нормалног психофизичког и социјалног развоја. Занемаривање и немарно поступање представљају случајеве пропуштања установе или појединца да обезбеде услове за правилан развој ученика у свим случајевима и условима, што у супротном може нарушити његово здравље, физички, психички, духовни, морални и друштвени развој.

Насилни екстремизам је промовисање, заступање, заговарање, подржавање и учествовање у идеолошки мотивисаном насиљу за остваривање друштвених, економских, верских, политичких и других циљева.

Експлоатација ученика се односи на њихов рад у корист других лица и/или установа. Насиље је вишедимензионалан феномен. Не постоје прецизне границе између различитих врста и облика насиља, односно они се међусобно преплићу и условљавају.

Забрана насиља, дискриминације, занемаривања и злостављања односи се на сваког – децу, ученике, запослене, родитеље, друге законске заступнике и трећа лица.

Чланови Тима за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања за школску 2025/2026.годину: Тим за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања

Чланови Тима:

1. Марина Поповић Јовановић, Руководилац тима, наставница психологије
2. Даница Миошевић, педагошкиња
3. Александра Јовановић, директорка школе
4. Драгана Васић Стевић психолошкиња
5. Јелена Јанковић, наставница руског језика
6. Александар Митровић, наставник математике
7. Разредне старешине

План и програм рада Тима за заштиту ученика од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања

САДРЖАЈ	ДИНАМИКА	Носиоци
ПРЕВЕНТИВНЕ АКТИВНОСТИ		
Упознавање свих актера у васп. – об. процесу са члановима Тима и њиховим задацима	прво тромесечје	Тим за заштиту од насиља
Заједнички комуникацијски семинар за ученике и професоре	трећи квартал	Тим, ПП служба, Ученички парламент, Интеркултурални клуб
Школска спортска такмичења / спортски дан посвећен безбедном и сигурном школском окружењу (фудбал, кошарка, одбојка, стони тенис, рукомет)	април / мај	проф. физичког васп.
Радионице и разговори на тему насиља у оквиру ЧОС-а	током године	одељенске старешине
Организација трибина, акција, дебата и сл. на тему превенције насиља и промоцију здравих стилова живота, као и обележавања значајних датума (Дан толеранције, Дан људских права...)	током године	Тим ПП служба Ученички парламент, Интеркултурални клуб
Активности у оквиру реализације пројеката који шире идеју ненасиља, толеранције и поштовања различитости	током године	професори задужени за реализацију пројеката
Истраживање о учесталости и врстама насиља у школи	друго полугодиште	ПП служба
ИНТЕРВЕНТИВНЕ АКТИВНОСТИ		
Састанци Тима за заштиту ученика од насиља, злостављања и занемаривања (процена ситуације у школи, праћење и евалуација превентивних активности)	током године	Тим за заштиту од насиља
Поступање по прописаним корацима - редоследу поступака у случају интервенције: процена нивоа ризика заустављање насиља заштитне мере информисање надлежних служби праћење ефеката предузетих мера	отреби у случају пријаве насиља	Тим за заштиту од насиља

ОПШТИ ЦИЉ ПРОГРАМА:

Унапређење живота ученика у школи применом мера превенције (стварањем безбедног окружења за живот и рад) и мере интервенције (у ситуацијама када се насиље, дискриминација, злостављање и занемаривање дешавају у школи или ван ње)

Специфични циљеви у области ПРЕВЕНЦИЈЕ:

1. Укључивање свих интересних група у доношење и израду програма превенције;
2. Подизање нивоа свести, осетљивости и унапређење компетенција наставног и ваннаставног особља, ученика, родитеља, старатеља и локална заједнице за препознавање и решавање проблема насиља, злостављања и занемаривања;
3. Стварање и неговање климе прихватања, толеранције, поштовања и конструктивне комуникације у којој се не толеришу насиље, дискриминација, злостављање и занемаривање;
4. Обезбеђивање заштите деце и ученика, родитеља и свих запослених од насиља, дискриминације, занемаривања и злостављања.

Специфични циљеви у области ИНТЕРВЕНЦИЈЕ:

1. Успостављање система ефикасне заштите ученика у случајевима насиља
2. Ублажавање и отклањање последица насиља

Задачи (активности) из области ПРЕВЕНЦИЈЕ:

1. Укључивање свих интересних група у доношење и примену програма Превенције Упознавање Школског одбора, Савета родитеља, Наставничког већа, ваннаставног особља и Ученичког парламента са законском регулативом, Протоколом и осталим документима која су од значаја за превенцију насиља; Упознавање Школског одбора, Савета родитеља, Наставничког већа, ваннаставног особља и Ученичког парламента са Програмом заштите ученика од насиља, злостављања и занемаривања; Проширивање Програма превенције идејама и решењима које предлаже Школски одбор, Савет родитеља, Наставничко веће, и Ученички парламент.

2. Повећање осетљивости и унапређење наставних компетенција наставног особља, ученика, родитеља, старатеља и локалне заједнице за препознавање и решавање проблема насиља, дискриминације, злостављања и занемаривања.

2.1. Припрема и организација одговарајућих обука/предавања за наставнике

2.2. Радионице/предавања за ученике (ненасилна комуникација, активно слушање, конструктивно решавање конфликта, прихватање различитости и слично.

2.3. Стављање информативних плаката, ученичких радова и слично по школи.

3. Стварање и неговање климе прихватања, толеранције и уважавања. Организовање дискусија, трибина о безбедности и заштити ученика од насиља Израда и постављање сталних информативних паноа, постера и др. у школи

Реализација часова са темама из ове области у оквиру грађанског васпитања, веронауке, психологије, филозофије, социологије, српског језика и других предмета и на часовима одељенске заједнице.

Задачи (активности) у области ИНТЕРВЕНЦИЈЕ:

1. Успостављање система ефикасне заштите ученика у случајевима насиља

1.1. Усклађена и доследна примена утврђених процедура и поступака у ситуацијама насиља и благовремено и ефикасно заустављање насиља

1.2. Организовање школских консултација за процену нивоа ризика за безбедност ученика(разредне старешине-ОБАВЕЗНО)

1.3 Посредовање у сукобима и проналажење конструктивног решења за настали сукоб

1.4 Стално праћење и евидентирање врста и учесталости насиља

1.5 Сарадња и умрежавање са релевантним институцијама (полиција, Центар за социјални рад, Дом здравља и др.)

2. Ублажавање и отклањање последица насиља

2.1. Индивидуална подршка ученицима који трпе насиље

2.2. Рад са одељењем у коме има ученика који трпе насиље

2.3. Оснаживање деце која су посматрачи насиља да конструктивно реагују

2.4. Саветодавни рад са ученицима који врше насиље

2.5. Индивидуални саветодавни рад са родитељима

3. Процењивање ефикасности Програма заштите

3.1. Праћење и евалуација врста и учесталости насиља кроз увид у евиденције, запажања, истраживања и провере;

3.2. Испитивање сензибилизације ученика, запослених и родитеља на различите облике насиља

ОДГОВОРНОСТИ:

ДИРЕКТОР

- Упознавање свих актера са одредбама Протокола као и са Програмом заштите ученика од насиља;
- Формирање Тима за заштиту ученика од насиља, злостављања, занемаривања, дискриминације
 - Дефинисање начина вођења евиденције о случајевима насиља;
 - Учешће у дефинисању улога и одговорности у примени процедура и старање о њиховом спровођењу;
 - Израда/измена и допуна Правилника о понашању ученика и запослених у школи и његова примена
 - Усклађивање подзаконских аката школе (Правилник о безбедности ученика, Правилник о материјално- и дисциплинској одговорност запослених и ученика, Правилник о дежурству наставника и сл.);
 - Организовање обуке за чланове тима;
 - Организовање обуке за наставнике
 - Организовање штампања плаката и сл.;
 - Обавезно учешће у поступку када је у питању насиље над ученицима од стране запослених у школи или одраслих лица која нису запослени у школи (консултације у школи, предузимање мера према запосленом, обавештавање родитеља, предузимање мера заштите мера према ученику);
 - Подношење пријава и други облици сарадње са надлежним службама;

ЧЛАНОВИ ТИМА

- Координирају израду Програма заштите ученика од насиља и његово проширење са идејама и решењима других актера;
 - Учествују у дефинисању процедура и поступака, улога и одговорности и начина вођења евиденције
 - Учествују у припреми и организацији обука/предавања за наставнике
 - Учествују у школским консултацијама и процењују нивое ризика за безбедност ученика; • Учествују у свим активностима које имају за циљ стварање и неговање климе прихватања, толеранције и уважавања;

ПСИХОЛОШКО-ПЕДАГОШКА СЛУЖБА

- Организују упознавање Ученичког парламента са Протоколом као и Програмом за заштита ученика од насиља;
 - Учествују у дефинисању правила понашања и последица кршења правила као и у дефинисању процедура и поступака, улога и одговорности и начини вођења евиденције, • Организују припрему и спровођење обука/предавања за наставнике;
 - Организовати предавања/радионице за колеге и ученике ;
 - Учествују у свим активностима које имају за циљ стварање и неговање климе прихватања, толеранције и поштовања као консултант предметним наставницима и ученицима и парламенту;
 - Учествују у свим процедурама и консултацијама у процени нивоа безбедносних ризика ученика
 - Обавештава директора, институције, родитеље;
 - Директно саветовање (индивидуално или групно), рад са жртвама насиља, посматрачима насиља, одељењима, вршњацима и родитељима ;
 - Евидентирају појаве насиља;
 - Сарадња са надлежним службама;
 - Прикупљају документацију;
 - Извештај стручним органима и органима управљања;

ОДЕЉЕНСКЕ СТАРЕШИНЕ

- Упознају ученике са Протоколом као и Програмом заштите ученика од насиља;
- Учествоју у осмишљавању и реализацији радионица/предавања за ученике (ненасилна комуникација, активно слушање, конструктивно решавање конфликта, прихватање различитости итд.);
- Морају учествовати у поступку када је у питању насиље међу ученицима у школи, или од стране запослених (заустављање насиља, обавештавање одговорног лица, смиривање ситуације или хитне акције, прикупљање информација, учешће у консултацијама за процена степена ризика по безбедност ученика, информисање родитеља, договор о заштитним мерама, мере, праћење понашања и резултата предузетих мера, пружање подршке детету) Вођење евиденције о свим облицима насиља и писање извештаја о томе и достављање исте психолошко-педагошкој служби;
- Спроводе активности на ублажавању и отклањању последица насиља са акцентом на рад са разредом;
- Учествоју у свим активностима које имају за циљ стварање и неговање климе прихватања, толеранције и поштовања;

ПРЕДМЕТНИ НАСТАВНИЦИ

- Обавезно учешће у поступку када је у питању насиље међу ученицима у школи или од стране запослених (заустављање насиља, обавештавање одговорног лица, смиривање ситуације или хитне акције, прикупљање информација, учешће у консултацијама за процена степена ризика по безбедност ученика, праћење понашања и резултата предузетих радњи ,мера, пружање подршке детету);
- Обавештавање одељенског старешине, дежурног наставника, психолошко-педагошке службе о свим случајевима насиља;
- Учествоју у свим активностима које имају за циљ стварање и неговање климе прихватања, толеранција и поштовања;
- Евиденција свих облика насиља;

ДЕЖУРНИ НАСТАВНИЦИ

- Обавезно учешће у поступку када је у питању насиље међу ученицима у школи или од стране запослених (заустављање насиља, обавештавање одговорног лица, смиривање ситуације или хитне акције (полиција или здравствена служба), прикупљање информација, учешће на консултацијама за процену нивоа ризика по безбедност ученика);
- Обавештавање одељенског старешине, психолошко-педагошке службе о свим случајевима насиља и др.
- Доследна примена одредби из Правилника о раду наставника;
- Обавезно вођење евиденције о случајевима насиља у књизи дежурних наставника;

ОСТАЛИ ЗАПОСЛЕНИХ У ШКОЛИ

- Обавезно учешће у поступку када је у питању насиље међу ученицима у школи или од стране запослених (заустављање насиља, обавештавање одговорног лица – дежурног наставници и директори, смиривање ситуације или хитна акција, прикупљање информација,учешће на консултацијама за процену нивоа ризика по безбедност ученика);

УЧЕНИЦИ

- Обавештавање одељенског старешине, психолошко-педагошке службе о свим случајевима насиља; – дежурни ученици обавештавају дежурног наставника о случајевима насиља у школи и воде евиденцију у књизи дежурстава ученика; - редар или председник одељенске заједнице обавештава разредног старешину о случају насиља. Ученички парламент

- Учешће у осмишљавању и организовању радионица/предавања за ученике (ненасилне комуникација, активно слушање, конструктивно решавање конфликта, прихватање различитости итд.)
- Израда едукативних панона
- Учешће у свим активностима које имају за циљ стварање и неговање климе прихватања, толеранције и поштовања

ПРОЦЕДУРЕ И ПОСТУПЦИ

Да би интервенција у заштити ученика била планирана и спроведена на најбољи начин, следећи критеријуми ће се узети у обзир: - да ли се насиље ДЕШАВА или постоји СУМЊА на насиље; ГДЕ се одвија – унутар или ван школе; КО су учесници/актери насиља, злостављања и занемаривања;

ОБЛИК и ИНТЕНЗИТЕТ насиља, злостављања и занемаривања; На основу ових критеријума израђује се

ПРОЦЕНА НИВОА РИЗИКА ЗА БЕЗБЕДНОСТ ученика и ПОСТУПЦИ И ПРОЦЕДУРЕ

У складу са проценом степена ризика и законском регулативом доноси се одлука о Начину реаговања:

-предмет се решава у ШКОЛИ

-предмет решава ШКОЛА У САРАДЊИ СА др., РЕЛЕВАНТНИМ установама и службама - предмет се ПРОСЛЕЂУЈЕ НАДЛЕЖНИМ службама КОРАЦИ У ИНТЕРВЕНЦИЈИ (обавезујући су)

Предузимају се у следећим ситуацијама:

1. У случајевима насиља или сумње да се насиље дешава међу ученицима
2. У случајевима када је ученик изложен насиљу или постоји сумња да је ученик изложен насиљу од стране одрасле особе запослене школе
3. У случајевима када је ученик изложен насиљу или за то постоји сумња, од стране одрасле особе која није запослена у школи.

1. Сазнање о насиљу / откривање То се дешава на два начина:

- уочавањем или добијањем информације да је насиље у току
- сумња да се насиље дешава на основу:

- препознавање спољашњих знакова или специфичних понашања ученика и породице - провером -директно (од самог ученика)

- индиректно (од трећег лица, вршњака, родитеља, старатеља)

2. Прекидање , заустављање насиља

Свака одрасла особа која има сазнања о насиљу (дежурни наставник, одељењски старешина, предметни наставник, психолог, педагог, асистенти директор, остали запослени у школи) у обавези је да реагује тако што ће прекинути насиље или позвати помоћ, ако процени да не може сам да прекине насиље.

3. Смиривање ситуације

Обезбеђивање сигурности ученика, раздвајање, разговор са актерима , посредовање у сукобу. (психолог, педагог, помоћници директора, дежурни наставници,чланови тима, одељењски старешина)

4. Консултације

Спроведе се одмах по појави сумње и/или по добијању обавештења о насиљу. Изводе се у оквиру установе са:

- психологом
- педагогом
- директором
- члановима тима
- дежурни наставником
- другим наставницима
- службама ван школе Консултације треба да:

- дају детаљан, објективан опис насиља, без процена и тумачења, водећи рачуна о приватности ученика и других учесника насиља
- одреде улоге, задатке и одговорности у школи
- идентификују улогу, задатке и професионалну одговорност других учесника/стручњака - донети одлуку о начину реаговања и праћења

5. Предузимање акције Након откривања насиља и консултација са релевантним стручњацима и/или институцијама :

- предузимање потребних мера на нивоу школе
- договор о заштитним мерама за ученике (психолог, педагог, помоћник директора, одељенски старешина , чланови тима)
- организовање посебних програма оснаживања за конструктивно поступање у ситуацијама насиља (психолог, педагог, асистенти ,директор, шеф одељења)
- обавештавање родитеља или лица од поверења у случајевима сумње насиља у породици (директор, психолог, педагог)
- предузимање законских мера (директор) по потреби укључивање надлежних служби у року од три дана од догађаја насиља
- Здравствене установе - Полиција - Центар за социјални рад За подношење пријаве надлежној служби одговоран је директор школе.

Пријава се подноси у усменој и писаној форми.

Пријава садржи податке о ученику и породици који се у том тренутку познати и разлоге за упућивање.

Пре пријаве потребно је обавити интервју са родитељима, осим ако се током консултација процени да ће тиме бити угрожена безбедност ученика.

6. Праћење ефеката предузетих мера (психолог, педагог, разредни старешина, директор, помоћник директора)

ЕВИДЕНЦИЈА И ДОКУМЕНТАЦИЈА:

Евиденцију о свим случајевима насиља воде:

- дежурни наставници – у књизи дежурних наставника ,разредне старешине (у посебној књизи према дефинисаном начину вођење евиденције) и о томе поднети извештај на крају школске године психолошко-педагошкој служби
- психолог и педагог (у посебној књизи, према дефинисаном начину вођење евиденције) и о томе поднети извештај на крају школске године директору и стручним органима школе и органима управљања

Документацију треба чувати на безбедном месту ради обезбеђења поверљивост података. За информисање о обавезама и одговорностима проистеклим из Посебног протокола и Програма, као и њихово спровођење, у надлежности је директора школе.

Праћење примене Посебног протокола и Програма је у надлежности просветне инспекције и стручно-педагошког надзора.

Програм превенције других облика ризичног понашања (употреба алкохола, дувана, психоактивних супстанци, малолетничка деликвенција и сл) за школску 2025/ 2026.

Програми превенције других облика ризичног понашања (употреба алкохола, дувана, психоактивних супстанци, малолетничка деликвенција сл) су сачињени на основу Упутства Министарства просвете, науке и технолошког развоја о поступању у случају сумње или сазнања о присуству и коришћењу дрога у образовно-васпитним установама број 119-01-396/2018-01.

Циљ примене Упутства је стварање бољих услова за несметан и квалитетан рад у образовноваспитним установама, који ће обезбедити безбедан и здрав развој и учење младих, односно ученика.

Превентивне активности које ће бити реализоване током ове школске године

	Активности	Начин реализације	Носиоци
1.	Информисање запослених о обавези да реагују, начину реаговања и правилима понашања септембар—2025.	На седницама Наставничког већа	Директор, помоћник директора
2.	Информисање ученика и родитеља о правима, обавезама и одговорностима, као и о правилима понашања Септембар 2025.	Путем књиге обавештења, од разредних старешина, педагошкопсихолошке службе, ангажовањем у ученичком парламенту, савету родитеља, родитељским састанцима као и на сајту школе).	Директор, помоћник директора, стручни сарадници, одељењске старешине
3.	Информисање ученика и родитеља о свим облицима дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања, као и о мерама заштите. Септембар 2025.	Часови одељењског старешине, родитељски састанци	Одељенске старешине
4.	Неговање атмосфере на ЧОС-у, као и часовима грађанског Предметни наставници сарадње и толеранције, уважавања и конструктивне комуникације међу саговорницима. Током целе школске године	На ЧОС-у, као и часовима грађанског васпитања, филозофије, предмета Појединац, група, друштво, и др.	Предметни наставници
5.	Упознање ученика са техникама конструктивног реаговања на насиље По неколико часова у сваком полугодишту	На ЧОС-у	одељенски старешина, педагог и психолог
6.	Усмеравање велике енергије и унтересовања ученика у позитивне токове. Током школске године	наставне активности (музички клуб, драмски клуб, литерарна секција,	Предметни наставници

		новинарска секција, шаховски клуб, хор, настава страних језика и сл.)	
7.	Стално дежурство професора Током школске године	дежурни наставници контролишу безбедност у згради	Директор, наставници
8.	Стална сарадња са школском управом, Градом, Домом здравља, Центром за социјални рад, МУП Током школске године	Писмена преписка, преписка електронском поштом, телефонски разговори, састанци	Директор, наставници, стручни сарадници
9.	Организовање предавања за ученике из области превенције свих облика дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања, као и едукација у циљу Током школске године	ЧОС	Представници МУП-а и стручњаци из различитих институција (ДЗ у Шилову, Општа болница у Пасјану, Црвени крст, невладине организације, итд)

Програм превенције дискриминаторног понашања и вређања угледа, части и/или достојанства личности

Овај програм сачињен је на основу Закона о основама система образовања и васпитања („Сл. гласник РС“ бр.87/2017, 27/2018 – др. закон и 10/2019), Закона о забрани дискриминације („Сл. гласник РС“ 22/2009), Закона о спречавању дискриминације особа са инвалидитетом („Сл. гласник РС“ 33/2006 и 13/2016), Правилника о ближим критеријумима за препознавање облика дискриминације од стране запосленог, детета или трећег лица у установи образовања или васпитања („Сл. гласник РС“ 22/2016), Правилника о поступању установе у случају сумње или утврђеног дискриминаторног понашања и вређања угледа, части или достојанства личности ("Службени гласник РС", број 65/2018), Протокола поступања у установи у одговору на насиље, злостављање и занемаривање и Посебног протокола за заштиту деце и ученика од насиља, злостављања и занемаривања у образовно – васпитним установама.

Овим програмом се одређује поступак у ситуацијама сумње или дешавања дискриминације, насиља, злостављања или занемаривања и пружа оквир за превентивне активности ради унапређења стандарда за заштиту ученика. Школа је дужна да обезбеди услове за несметани развој ученика, заштиту од свих облика дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања и рад са ученицима учесницима насиља.

Дискриминација – понашање којим се на посредан/непосредан, отворен/прикривен начин неоправдано прави разлика или неједнако поступа/пропушта чињење (искључивање, ограничавање или давање првенства) у односу на лице/групе лица, чланове њихових породица, њима блиска лица, које се заснива на (раси, полу, здравственом стању, социјалном пореклу..) и другим личним својствима.

Извршилац дискриминације је лице – учесник у образовању, запослени, родитељ или треће лице, као и установа, њени органи и тела који својим чињењем или пропуштањем чињења врше дискриминацију у процесу образовања и васпитања или у вези са њим, у свим релацијама. Дискриминисано лице је лице – учесник у образовању, запослени, родитељ и треће лице, група – учесника у образовању, запослених, родитеља и трећих лица, чланови органа и тела установе који су претрпели дискриминацију у процесу образовања и васпитања или у вези са њим.

Насилно понашање није у сваком случају дискриминаторно, али свако дискриминаторно јесте насилно.

Примери појединих типичних ситуација дискриминаторног понашања учесника у образовању су:

- излагање подсмеху учесника у образовању по основу његове националности;
- омаловажавање учесника у образовању или групе по основу њиховог личног својства;
- имитирање хода, говора, изгледа или било какво друго излагање подсмеху учесника

у

образовању са сметњама у развоју или инвалидитетом;

– ословљавање погрдним називима учесника у образовању или групе, запосленог или родитеља

- припадника одређене групе;

- изражавање стереотипа и предрасуда о припадницима одређене групе;

- причање увредљивих и понижавајућих шала и вицева о припадницима одређене групе;

– промовисање родних стереотипа у вези са очекивањима, успесима и достигнућима девојчица и дечака;

- певање увредљивих и понижавајућих песама о припадницима одређене групе;

– слање увредљивих и понижавајућих порука одређеном лицу или групи лица путем СМС-а, ММС-а или друштвених мрежа;

– вербално привилеговање припадника већинске групе лица неоправданим и прекомерним похвалама; – неоправдано вербално умањивање или снижавање доприноса и успеха припадника мањинске групе;

- игнорисање и избегавање контаката са учесником образовања због његовог личног својства;

– одбијање да седи у клупи са другим учесником образовања због његовог личног својства; – омаловажавање родитеља ученика по основу личног својства...

Приликом процене ризика од дискриминаторног понашања учесника у образовању у обзир се узима следеће:

- 1) узраст учесника у образовању;
- 2) интензитет, трајање и учесталост дискриминаторног понашања;
- 3) облик и начин дискриминаторног понашања – узнемиравање и понижавајуће поступање;
- 4) последица дискриминаторног понашања.

Превентивне и интервентне активности су идентичне онима код Програма заштите од насиља, злостављања и занемаривања, стога неће бити понављане.

Раду Тима у питањима заштите од трговине људима, заштите у кризним ситуацијама заштите од дигиталног насиља, треба да присуствују ученици, као представници Ученичког парламента, без права одлучивања, а све то у складу са чл. 66. став 17. Закона о основама система образовања и васпитања

Део Тима који у оквиру Тима за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања решава питања горе наведених посебних врста насиља (заштите трговине људима, заштите у кризним ситуацијама заштите од дигиталног насиља), директор именује решењем. Техничке послове за овај Тим координира психолог Школе.

1.	Обележавање значајних датума – нпр. Дана борбе против трговине људима (18.октобар), -Међународни дан толеранције (16. новембар), - Дан људских права (10. децембар), итд. (уколико епидемиолошка ситуација буде дозвољавала) Прво полугодиште	израдом плаката, кроз вршњачку едукацију, предавања, трибине	Наставници, представници Црвеног крста, невладиних организација
2.	Стручно усавршавање запослених у овим областима (у складу са финансијским могућностима школе) Током школске године	Акредитовани семинари МПНТР	Директор, педагог, психолог
3.	Одржавање тематских родитељских састанака, посвећених едукацији из области заштите од насиља и начинима превазилажења конфликтних ситуација (у зависности од тренутне епидемиолошке ситуације) Током школске године	Родитељски састанци	Представници МУП-а и стручњаци из различитих институција (ДЗ Шилово, Општа болница у Пасјану, Црвени крст, невладине организације, итд)
4.	Тематско организовање посета позоришним представама, пројекцијама филмова и изложбама (у зависности од тренутне епидемиолошке ситуације). Током школске године	Посете позоришима, биоскопима, музејима	Наставници српског језика, ликовне културе, итд.
5.	Учествовање на разним конкурсима који афирмишу мултикултурализам, поштовање традиције и различитости (у зависности од тренутне епидемиолошке ситуације). Током школске године	Израда радова, есеја, итд.	Наставници српског језика, ликовне културе, итд.
6.	Организовање хуманитарних акција (добровољно давање крви, помоћ у одећи социјално угроженим категоријама, хуманитарне журке и сл.) (у зависности од тренутне епидемиолошке ситуације) Током школске године	Анимирањем што већег броја ученика да енергију усмере у хуманитарне активности	Помоћник директора, наставници, тим који је задужен за ове организације .
7.	Изналажење могућности да се одређено време на часу посвете обради посебних тема у оквиру редовне наставе и то:		

8.	- На часовима српског језика и књижевности: обрада различитих текстова и књижевних дела на којима се може анализирати узрок и последица различитих видова насиља, уочавање односа моћи, сагледавање последица злоупотребе, замишљање могућих другачијих исхода.		
	-На верској настави: развијање толеранције, прихватање различитости, Приликом обраде одређене наставне области, повезивање исте са одређеним људским вредностима и истицање значајних вредности значајних неговања наведених вредности значајних за заштиту од насиља Предметни наставници различитих вера, обичаја.	Приликом обраде одређене наставне области, повезивање исте са одређеним људским вредностима и истицање значајних вредности значајних неговања наведених вредности значајних за заштиту од насиља	Предметни наставници
	- На часовима географије: прихватање и уважавање различитости учењем о различитим културама и обичајима.		
	- На часовима историје: развијање осећања сопственог идентитета, саосећања и бриге за друге анализом историј-ских догађаја, различитим виђењем истог догађаја, дебатованњем.		
	- На часовима биологије: стицањем знања о		
	психоактивним супстанцама које изазивају болести зависности, њиховим утицајима на организам и социјалне односе појединца, на формирању и развијању ставова, вештина и знања која ће бити препрека негативном утицају вршњака у погледу коришћења ових супстанци. Развијање еколошке свести, изучавање техника указивања прве помоћи. На часовима филозофије: врсте ауторитета и однос према ауторитетима, друштво ауторитета и заједница знања, односи у групи и управљање групом. На часовима психологије разговори о различитостима, предрасудама и стереотипном мишљењу, изазовима адолесцентне кризе, управљању понашањем, вештини комуникације, вршњачке и партнерске комуникације, вештине саосећајног и активног слушања. Током школске године		

14. ПРОГРАМ ШКОЛСКОГ СПОРТА

Ради развоја и практиковања здравих животних стилова, свести о важности сопственог здравља и безбедности, потребе неговања и развоја физичких способности, школа у оквиру школског програма, поред наставе реализује и програм школског спорта. Школским спортом су обухваћени сви ученици кроз одељенска такмичења и припреме за такмичења. Школа обавља припреме и такмичења у складу са школским програмом.

Време реализације	Активност	Реализатори	Циљеви и задаци
Током школске године	Реализација традиционалног турнира у малом фудбалу	Професори физичког, и остатак колектива по потреби	Развијање код школске омладине здравог начина живота кроз ангажовање у спортским активностима.
Током школске године	Учешће школских екипа гимназије на такмичењима у организацији спортског савеза Србије	Професори физичког васпитања	Развијање код школске омладине здравог начина живота кроз ангажовање у спортским активностима.

На основу могућности и допуштању политичко-безбедоносне ситуације волели би смо да организујемо и:

Прво полугодиште	Атлетско првенство школе	Професори физичког васпитања	Развијање код школске омладине здравог начина живота кроз ангажовање у спортским активностима.
Током школске године	Реализација турнира у малом фудбалу за девојчице	Професори физичког васпитања	Развијање код школске омладине здравог начина живота кроз ангажовање у спортским активностима.
Друго полугодиште	Реализација турнира у кошарци	Професори физичког васпитања	Развијање код школске омладине здравог начина живота кроз ангажовање у спортским активностима.
Током школске године	Реализација турнира у одбојци	Професори физичког васпитања	Развијање код школске омладине здравог начина живота кроз ангажовање у спортским активностима.
Током школске године	Реализација спортских активности у природи. Драганац, Горњи Макреш	Професори физичког васпитања	Развијање код школске омладине здравог начина живота кроз ангажовање у спортским активностима.
Током школске године	Реализација спортских активности у природи. Вожња бицикле	Професори физичког васпитања	Развијање код школске омладине здравог начина живота кроз ангажовање у спортским активностима.

15. ПРОГРАМ САРАДЊЕ СА ЛОКАЛНОМ САМОУПРАВОМ

Сарадња Гимназије Гњилане са локалном самоуправом представља важан сегмент унапређивања квалитета образовно-васпитног рада. Кроз заједничке активности са органима општине Гњилане, школа учествује у реализацији културних, образовних и друштвено корисних пројеката од значаја за локалну заједницу. Локална самоуправа пружа подршку у побољшању материјално-техничких услова рада, организацији манифестација и подстицању талентованих ученика. Оваква сарадња доприноси јачању партнерства између школе и заједнице, као и стварању подстицајног окружења за развој младих.

Сарадња са институцијама друштвене средине

Школа као институција у свом раду мора се ослонити и на институције друштвене средине, како би у потпуности остварила жељене образовне и васпитне циљеве.

То су : Културни центар, здравствене установе, Центар за социјални рад, удружења грађана, Црвени крст, Завод за тржиште рада, Библиотека, Позориште, Народни музеј, Спортски центар, МУП и др.

Сарадња са овим институцијама оствариће се на два нивоа:

- На нивоу информисаности (организација предавања, трибина, саветовања, како у школи тако и ван ње)
- На нивоу стручне професионалне помоћи (у конкретним случајевима који превазилазе могућности деловања школе)

Реализацију васпитно-образовних задатака школа обавља углавном у својим просторијама.

Према програму редовне наставе из скоро свих предмета реализоваће се и одређени садржаји у виду посета одговарајућим институцијама, кроз јавне и угледне часове, трибине, предавања, манифестације и сл.

За остваривање културних и спортских садржаја друштвене средине користиће се, у терминима који нису заузети за ваннаставне активности ученика, фискултурна сала .

Објекти друштвене средине за остваривање програмског садржаја

<i>Редни број</i>	<i>Објекти друштвених организација</i>	<i>ици васпитно – образованог рада</i>
1.	Културни центар	Посете, културни садржаји, предавања, трибине, презентације, јавни и угледни часови
2.	Библиотека	
3.	Музеји	
4.	Галерије	
5.	Позоришта	
6.	Привредни субјекти	
7.	Државне институције и органи	
6.	Спортски објекти (хале, терени, базен)	Настава физичког васпитања

16. ПРОГРАМ САРАДЊЕ СА ПОРОДИЦОМ

Сарадња са родитељима

Осим обавезних и планираних родитељских састанака које ће одржавати одељењске старешине у сарадњи са директором школе, овај рад обухвата и индивидуалне контакте свих наставника, педагога и психолога са родитељима у вези са заједничким решавањем разних ђачких проблема, затим разне форме рада на здравственом и педагошко- психолошком просвећивању родитеља по програму одељенског старешине.

Сваки одељенски старешина је у обавези да одржи најмање четири родитељска састанка током године.

Савет родитеља, који чини по један представник из сваког одељења, активно ће учествовати у раду школе.

Да би васпитни задаци које је школа себи поставила били успешно остварени неопходна је што чешћа и конструктивнија сарадња са родитељима ради узајамног и координираног деловања.

Ова сарадња одвијаће се кроз:

- Пружање помоћи родитељима у остваривању васпитне функције породице
- Укључивање родитеља у живот и рад школе

<i>Облик рада</i>	<i>Садржај</i>	<i>Реализатор</i>
1. Групни родитељски састанак	-Тематска предавања из области развојне и педагошке психологије,везана за развојне проблеме младих -Анализа и решавање текућих проблема одељенске заједнице	Педагог Психолог Одељењски старешина
2.Индивидуални рад са родитељима Савет родитеља	-Саветодавни рад са родитељима,помоћ при решавању конкретних проблема	Одељењски старешина Педагог, психолог.

Поред редовних групних и индивидуалних родитељских састанака родитељи ће се укључивати и у реализацију ваннаставних активности школе.

Путем рада Савета родитеља родитељи ће непосредно утицати на живот и рад у школи.

Клуб родитеља и наставника

Клуб родитеља и наставника представља школски тим који чине родитељи и наставници заинтересовани да се активније укључе у креирање и реализацију програма који представљају подршку за све актере активне у образовном процесу – ученике, родитеље и наставнике. У Србији постоји више оваквих клубова удружених у Националну асоцијацију клубова родитеља и наставника.

Клубови су оперативне јединице које могу брже и ефикасније да се организују и реализују активности као што су:

- Испитивање потреба и интересовања различитих актера – родитеља, наставника и ученика за одређеном подршком,
- Креирање програма неформалног образовања на све теме које се препознају као значајне, како за ученике, тако и за родитеље и наставнике,
- Развој иницијатива за унапређење организације живота у школи – школског окружења и услова у школи,
- Мапирање/препознавање значајних програма/ иницијатива, удружења, итд. у локалној заједници, али и шире (на међународном плану) са којима треба развити партнерство/ укључити се у рад,
- Прикупљање средстава за програме/ иницијативе које се дешавају у школи, итд.

Посебна добит од успостављања Клубова је чињеница да они представљају место које окупља наставнике и родитеља, који кроз заједнички рад унапређују међусобну сарадњу у достизању најбољег интереса ученика у процесу образовања.

Програм рада „ШКОЛСКОГ КЛУБА РОДИТЕЉА И НАСТАВНИКА“

<i>Активност</i>	<i>Време реализације</i>	<i>Одговорна особа</i>
Усвајање програма рада за период од 1. септембра 2025. до 31. августа 2026. Године	Септембар 2025.	Координатор КРН
Састанци Клуба родитеља и наставника	Квартално и по потреби	Координатор КРН
- Презентација извештаја Клуба родитеља и наставника на Савету родитеља, Наставничком већу, Школском одбору и преко предсавника Савета одељењима.	Током септембра Сваких 6 месеци	Одељењске старешине,
- Организација радионица, јавних акција, трибина, тренинга, изложби и других манифестација и сарадња са другим школским Клубовима наставника и родитеља, институцијама и другим актерима на локалном и националном нивоу и другим тимовма у школи.	Током школске године 2025/26.	Чланови Клуба родитеља и наставника
- Сарадња родитеља, наставника и ученика на реализацији програма пројектне наставе и реализацији програма изборних предмета	Током школске године 2025/26.	Чланови Клуба родитеља и наставника
Израда годишњег извештаја о реализацији планираних активности Клуба родитеља и наставника	Јун 2026.	Руководилац тима
Израда програма рада Клуба родитеља и наставника за период од 1. септембра 2025. до 31. августа 2026. године и усклађивање са другим школским плановима	До 31. августа 2026.год	Руководилац тима

Координатор клуба родитеља и наставника: Срђан Величковић

Чланови ШКОЛСКОГ КЛУБА РОДИТЕЉА И НАСТАВНИКА:

Одељењске старешине и Стручни сарадници школе

17. ПРОГРАМ ЕКСКУРЗИЈЕ И ИЗЛЕТИ

17.1 Екскурзије

Гимназија наставља традицију извођења ученичких екскурзија. Одлуком Савета родитеља, на предлог Наставничког већа, одлучено је да се екскурзија изводи у четвртој години.

Задаци екскурзије:

- повезивање теорије и праксе непосредним упознавањем појава и односа у природној и друштвеној средини;
- упознавање културног наслеђа према програму екскурзије;
- развијање еколошке свести и љубави према природи и околини која нас окружује;
- упознавање са историјом појединих објеката и околине, као и упознавање са традицијом;
- упознавање урбаног простора и природног амбијента у одредишту и на пропутовању;
- развијање особина хуманизма, патриотизма, друштвености, другарства, одговорности, поштења, самосталности и др.;
- развијање способности за уочавање, разумевање, процењивање, доживљавање и изражавање лепог;
- развијање способности препознавања сопствених и туђих емоционалности у циљу унапређивања међуличних односа;
- подстицање развоја својстава личности која су важна за друштвени живот;
- развијање позитивног односа према раду непосредним упознавањем са људима који се баве различитим професијама;
- рационално коришћење времена за индивидуалне и колективне шетње, разоноду и спортске активности;

Екскурзија је облик образовног васпитног рада који се реализује ван школе.

Циљ екскурзије је

- упознавање појава и односа у друштвеној и природној средини;
- упознавање културног наслеђа, а у циљу остваривања образовно-васпитне улоге школе.

Задаци екскурзије су:

- упознавање начина живота и рада људи појединих крајева;
- развијање позитивних односа према националним и културним вредностима;
- развијање позитивних социјалних вештина;
- уочавање узрочно-последничних односа у природним и друштвеним условима; развијање интересовања за природу и еколошке навике.

Садржај екскурзије остварује се на основу плана и програма наставе и учења, образовно-васпитног рада и део су школског програма и годишњег плана рада школе.

Школа реализује екскурзије. Одељенска и стручна већа предлажу програм екскурзије, који се доставља наставничком већу, где се разматра и усваја.

Екскурзија се реализује ако је савет родитеља дао сагласност на програм екскурзије. Програм екскурзије садржи:

- образовно-васпитне циљеве и задатке
- садржаје којима се циљеви остварују
- носиоце предвиђених садржаја и активности
- трајање, правце, техничку организацију, начин финансирања

Носиоци припреме, организације и извођења екскурзије су: директор школе, стручни вођа путовања, одељенски старешина или други професор кога одреди директор школе.

Екскурзија се организује и изводи уз писмену сагласност родитеља, (тј. другог законског заступника/родитељ) ученика по правилу за најмање 60% ученика истог разреда.

Припрема екскурзије подразумева припрему родитеља (родитељски састанак, давање основних информација, цена, времену одласка, документација која треба да се припреми, услови смештаја, здравствена заштита).

Упознати родитеље са правилима понашања ученика и законском одговорношћу родитеља за понашање током трајања путовања.

За екскурзије дуже од 2 дана потребно је да родитељ достави здравствени картон ученика. На свим екскурзијама дужим од 2 дана иде лекар са прибављеним здравственим картонима. Лекар пратилац присуствује састанцима са разредним старешинама приликом припреме екскурзије.

Реализација путовања: екскурзија се изводи на територији Републике Србије. За ученике (матуранте) екскурзија може да се организује у иностранству.

Школа може да планира студијско путовање за групу ученика у циљу учења језика и упознавања културе, сарадње у оквиру пројеката и других облика васпитно-образовног рада, а која се изводи уз претходно прибављену сагласност надлежне школске управе.

Студијско путовање је саставни део годишњег плана рада школе.

Избор агенције се спроводи у складу са законом који уређује јавне набавке.

Путовање реализује агенција која поседује законом прописану лиценцу.

Поступак јавних набавки спроводи комисија који образује директор.

Комисију за екскурзије бира наставничко веће. Чланови комисије за ову школску годину су:

1. Александра Јовановић
2. Јелена Дејковић
3. Даница Милошевић
4. Јелена Јанковић
5. Срђан Милошевић
6. Милорад Максимовић

План и програм рада комисије за екскурзије

<i>Редни број</i>	<i>Активност</i>	<i>Време реализације</i>	<i>Носилац активности</i>
1.	Конституисање стручне комисије од 3 члана	Јун Август Септембар	Наставничко веће комисија
	Доношење оквирног плана реализације и свих активности		
	Предлог десинација, време реализације и услова њиховог извођења		
	Усвајање предложених дестинација на Наставничком већу		
2.	Припрема материјала за јавно оглашавање	Септембар - јун	комисија
3.	Информисање Савета родитеља о усвојеним дестинацијама	Септембар - јун	Директор, комисија, Школски одбор Савет родитеља
	Јавно отварање приспелих понуда и доношење одлуке о избору туристичке агенције		
4.	Анализа и евентуална корекција програма туристичке агенције која је одабрана.	Септембар-јун	комисија, одељ.стар.
5.	Сарадња са представницима агенције и родитељима	септембар-јун	одељ.старешине,комисија директор
6.	Праћење активности око реализације екскурзија	током године	Комисија,директор
7.	Реализација екскурзија	октобар,новембар,март, април,мај	одељењске стар.,стручни вођа, комисија
8.	Повратне информације путем анкетних листова за ученике и одељ.старешине након реализације	октобар,новембар,април, март и мај	комисија
9.	Извештаји одељењских старешина и стручног вође директору, Н.већу, Савету родитеља, Ш. Одбору	Октобар-јун	одељ. старешине, комисија
10.	Анализа реализованих екскурзија са Туристичком агенцијом	Октобар-јун	комисија, директор
11.	Разматрање понуда превозника за једнодневне екскурзије и стручна путовања	септембар-јун	Одељенске старешине, предметни наставници и комисија
12.	Извештај о раду комисије	јун, август	комисија

Време трајања екскурзије:

- ПРВИ РАЗРЕД - Један или два дана (једно ноћење) током викенда
- ДРУГИ РАЗРЕД - Један или два дана (једно ноћење) током викенда
- ТРЕЋИ РАЗРЕД –Тродневна (два ноћења) у земљи и Р.Српска
- ЧЕТВРТИ РАЗРЕД- вишедневна екскурзија до седам дана у иностранству

Одлуку о реализацији донеће Савет родитеља и Наставничко веће.

Планиран број ученика : 60% ученика на нивоу разреда.

11.5 Излети

Циљ и задаци излета

Излет је, попут екскурзије, ваннаставни облик образовно-васпитног рада који се остварује ван школе. Циљ је савлађивање и усвајање дела наставног програма непосредним упознавањем, појава и односа у природној и друштвеној средини, упознавање културног наслеђа и привредних достигнућа која су у вези са делатношћу школе, као и рекреативно-здравствени опоравак ученика. Такође, циљ екскурзије је подизање комуникативности, социјалне зрелости и временско-просторне оријентације ученика.

18. ПРОГРАМ БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ

У сарадњи школе, родитеља и локалне самоуправе спроводе се активности усмерене на развој свести за спровђење и унапређење безбедности и здравља на раду.

У циљу заштите безбедности и здравља на раду школа је донела више правилника и аката, обезбедила потребна средства, спроводи мере и организује обуке у циљу остваривања највиших могућих стандарда заштите.

Правилници и акти на којима се заснива заштита безбедности и здравља на раду	Средства којима школа располаже у циљу одржавања безбедности и здравља на раду	Мере које се редовно спроводе ради обезбеђивања услова за заштиту безбедности и здравља на раду	Програми (обуке) који се у школи спроводе ради заштите безбедности и здравља на раду
Правилник о безбедности и здрављу на раду број 599/2025 од 13.06.2025. године	Ормарић за прву помоћ и заштиту	Сервисирање противпожарних апарата	Обука за противпожарну заштиту
План заштите од пожара број 284 од 01.04.2025. године	Сервисирани противпожарни апарати Анти-паник лампе у ходнику школе		Обука о заштити безбедности и здравља на раду – програм обуке за безбедан и здрав рад број 600 од 13.06.2025.

КРИЗНЕ СИТУАЦИЈЕ У ШКОЛИ

Обука за ученике и запослене

Гимназија Гњилане

1. УВОД

Школа је место учења, развоја и сигурности. Ипак, као и свака заједница, школа може бити изложена различитим кризним ситуацијама. Оне су најчешће ретке и неочекиване, али управо зато захтевају припрему, знање и одговорно понашање свих чланова школске заједнице.

Циљ ове обуке је да ученици и запослени разумеју шта су кризне ситуације, како се у њима поступа и зашто су смиреност, дисциплина и сарадња од пресудног значаја.

2. ШТА СУ КРИЗНЕ СИТУАЦИЈЕ

Кризне ситуације су изненадни догађаји који могу угрозити:

- безбедност ученика и запослених,
- здравље и живот,
- нормално функционисање школе.

У таквим ситуацијама неопходно је поступати организовано, у складу са утврђеним процедурама, без панике и самовољних реакција.

3. ПРИРОДНЕ НЕПОГОДЕ

У школском окружењу могу се јавити:

- земљотреси,

- поплаве,
- олује и јак ветар,
- екстремне временске прилике.

У овим ситуацијама је важно:

- остати смирен,
- пратити упутства наставника и управе школе,
- не напуштати простор без дозволе,
- поступати у складу са планом евакуације ако је он активиран.

Природне непогоде не могу се спречити, али се њихове последице могу ублажити знањем и дисциплином.

4. ПОЖАРИ И ТЕХНИЧКИ ИНЦИДЕНТИ

Пожари и технички кварови представљају једну од најозбиљнијих кризних ситуација у школи.

Они могу настати услед:

- неисправних електроинсталација,
- кратког споја,
- цурења гаса,
- људске непажње.

У случају пожара или техничког инцидента:

- не сме се ширити паника,
- не користе се лифтови,
- поштују се означени евакуациони путеви,
- ученици се крећу мирно и без гурања.

Правовремена реакција и поштовање правила директно утичу на безбедност свих.

5. ЗДРАВСТВЕНЕ КРИЗЕ

Здравствене кризе могу укључивати:

- изненадно погоршање здравственог стања,
- алергијске реакције,
- заразне болести и епидемије,
- тровања.

У оваквим ситуацијама неопходно је:

- одмах обавестити наставника или надлежно лице,
- не прикривати симптоме,
- поштовати здравствене мере и препоруке,
- показати солидарност и одговорност према другима.

Здравље појединца је део здравља целе школске заједнице.

6. БЕЗБЕДНОСНЕ ПРЕТЊЕ

Безбедносне кризе могу настати услед:

- физичког или вербалног насиља,
- уношења опасних предмета,
- претњи или сумњивог понашања.

Важно је нагласити да:

- свака сумњива ситуација мора бити пријављена,
- ћутање и игнорисање повећавају ризик,
- школа има механизме за заштиту ученика и запослених.

Одговорно понашање појединца доприноси безбедности целе заједнице.

7. ПСИХОЛОШКЕ И ЕМОЦИОНАЛНЕ КРИЗЕ

Поред физичких опасности, постоје и психолошке кризе као што су:

- јак стрес,
- паника,
- вршњачко насиље,
- осећај угрожености или изолације.

Школа мора бити место подршке, разумевања и поштовања. Тражење помоћи није знак слабости, већ зрелости и одговорности.

8. УЛОГА УЧЕНИКА

Од ученика гимназије очекује се:

- смирено и зрело понашање,
- поштовање ауторитета и правила,
- солидарност и међусобна подршка,
- одговорност према себи и другима.

Гимназијалац показује зрелост управо у тешким ситуацијама.

9. УЛОГА ЗАПОСЛЕНИХ

Запослени у школи имају кључну улогу у кризним ситуацијама:

- воде и усмеравају ученике,
- доносе брзе и одговорне одлуке,
- одржавају ред и смиреност,
- сарађују са надлежним институцијама.

Смирен и припремљен наставник је ослонац ученицима.

10. ЗАКЉУЧНА ПОРУКА

Кризне ситуације не могу увек бити спречене, али последице могу бити значајно умањене ако постоји знање, припрема и одговорност.

Безбедност није случајност – она је резултат свесног и заједничког деловања.

Завршна порука:

„Знање, смиреност и одговорност чувају животе.“

КРИЗНЕ СИТУАЦИЈЕ У ШКОЛИ

Разредни час

Гимназија Гњилане

1. УВОД (разговор са ученицима)

Школа је место где проводимо велики део дана и где се очекује да се осећамо сигурно. Ипак, као и у сваком другом окружењу, могу се догодити ситуације које нису уобичајене и које захтевају брзу и одговорну реакцију. Те ситуације називају се кризним ситуацијама.

Циљ овог часа није да изазове страх, већ да помогне ученицима да разумеју како да се понашају ако се таква ситуација догоди.

2. ШТА СУ КРИЗНЕ СИТУАЦИЈЕ

Кризна ситуација је изненадан догађај који може угрозити:

- безбедност,
- здравље,
- живот,

- или нормално функционисање школе.
- У тим тренуцима најважније су:
- смиреност,
 - дисциплина,
 - поштовање упутстава.

3. ПРИРОДНЕ НЕПОГОДЕ

У школи могу настати ситуације као што су:

- земљотрес,
- поплава,
- олујно време.

У таквим случајевима ученици треба:

- да остану смирени,
- да не напуштају учионицу без дозволе,
- да слушају наставника,
- да се понашају одговорно и без панике.

Знање како да реагујемо умањује опасност.

4. ПОЖАРИ И ТЕХНИЧКИ ПРОБЛЕМИ

Пожар или технички квар могу се догодити изненада. У тим ситуацијама:

- не трчи се,
- не гура се,
- не виче се,
- поштује се план евакуације.

Свако непромишљено понашање може угрозити и себе и друге.

5. ЗДРАВСТВЕНЕ СИТУАЦИЈЕ

У школи се може догодити:

- да се неком ученику изненада слоши,
- алергијска реакција,
- ширење заразне болести.

Важно је:

- одмах обавестити наставника,
- не прикривати симптоме,
- поштовати здравствене мере.

Брига о сопственом здрављу значи и бригу о другима.

6. БЕЗБЕДНОСНЕ ПРЕТЊЕ И НАСИЉЕ

Насиље, претње или уношење опасних предмета никада нису прихватљиви. Ученик треба да зна:

- да свака сумњива ситуација мора бити пријављена,
- да ћутање није решење,
- да школа постоји да заштити ученике.

Пријављивање проблема је чин одговорности, а не издаје.

7. ПСИХОЛОШКЕ КРИЗЕ

Понекад криза није видљива споља. То могу бити:

- јак стрес,
- страх,
- осећај усамљености,
- вршњачко насиље.

Важно је знати да:

- ниси сам,
- разговор са разредним старешином, педагогом или психологом је помоћ,
- тражење подршке је знак зрелости.

8. ОДГОВОРНОСТ ГИМНАЗИЈАЛЦА

Од ученика гимназије очекује се:

- зрело понашање,
- поштовање правила школе,
- солидарност,
- одговорност према заједници.

Како се понашамо у тешким тренуцима показује какав смо човек.

9. ЗАВРШНА ПОРУКА ЗА УЧЕНИКЕ

Кризне ситуације су ретке, али могуће.

Правилна реакција зависи од знања, смирености и међусобног поштовања.

Јасна порука:

„Смиреност, одговорност и поштовање правила чувају животе.“

Гимназија Гњилане

КРИЗНЕ СИТУАЦИЈЕ У ШКОЛИ

Улога и одговорност запослених

1. УВОД

Безбедност ученика и запослених представља један од основних приоритета сваке образовне установе. Иако је школа место у коме се кризне ситуације јављају ретко, наша је професионална и морална обавеза да будемо припремљени за њихово могуће настајање.

Циљ овог излагања је да подсети на значај превенције, јасне поделе одговорности и доследне примене утврђених процедура у кризним ситуацијама.

2. ПОЈАМ КРИЗНИХ СИТУАЦИЈА

Кризне ситуације у школском окружењу обухватају све изненадне догађаје који могу угрозити:

- живот и здравље ученика и запослених,
- безбедност школског простора,
- редовно одвијање наставе.

Такве ситуације захтевају брзу, организовану и смирену реакцију, уз строго поштовање школских протокола.

3. ВРСТЕ КРИЗНИХ СИТУАЦИЈА

3.1. Природне непогоде

- земљотреси,
- поплаве,
- олује и екстремни временски услови.

3.2. Пожари и технички инциденти

- пожари у школском објекту,
- кварови електроинсталација,
- цурење гаса.

3.3. Здравствене кризе

- изненадна погоршања здравља,

- заразне болести и епидемије,
- тровања и алергијске реакције.

3.4. Безбедносне претње

- физичко и вербално насиље,
- претње безбедности,
- уношење опасних предмета.

3.5. Психолошке кризе

- паника и масовни стрес,
- вршњачко насиље,
- кризе менталног здравља.

4. УЛОГА И ОДГОВОРНОСТ ЗАПОСЛЕНИХ

У кризним ситуацијама запослени у школи имају кључну улогу. Од њих се очекује:

- да делују смирено и прибрано,
- да дају јасна и недвосмислена упутства ученицима,
- да спрече ширење панике,
- да поступају у складу са школским планом и важећим прописима,
- да обезбеде безбедну евакуацију, када је то неопходно.

Наставник у кризној ситуацији није само предавач, већ и вођа и ослонац ученицима.

5. КОМУНИКАЦИЈА У КРИЗИ

Јасна и контролисана комуникација је један од кључних елемената успешног управљања кризом.

Запослени су дужни да:

- користе договорене канале комуникације,
- избегавају ширење непроверених информација,
- благовремено обавештавају управу школе,
- поступају по инструкцијама надлежних органа.

Непромишљене изјаве и дезинформације могу додатно погоршати ситуацију.

6. ЗНАЧАЈ ПРЕВЕНЦИЈЕ И ВЕЖБИ

Редовне вежбе евакуације и обуке запослених имају вишеструки значај:

- повећавају сигурност,
- јачају самопоуздање у поступању,
- смањују могућност грешака у реалној ситуацији.

Превенција је најодговорнији облик деловања.

7. САРАДЊА СА ИНСТИТУЦИЈАМА

У случају озбиљних кризних ситуација, школа је дужна да сарађује са:

- здравственим установама,
- службом хитне помоћи,
- полицијом,
- ватрогасним јединицама,
- центрима за социјални рад.

Сарадња мора бити правремена, координисана и документована.

8. ЗАКЉУЧАК

Безбедност у школи није индивидуална, већ колективна одговорност. Улога запослених у кризним ситуацијама је пресудна и захтева професионалност, прибраност и доследност.

Завршна порука:

„Припремљен наставник значи заштићеног ученика.“

АКЦИОНИ ПЛАН

за поступање у кризним ситуацијама

1. СВРХА АКЦИОНОГ ПЛАНА

Овим Акционим планом утврђују се мере, активности и одговорности запослених у Гимназији Гњилане у циљу превенције, благовремене реакције и ефикасног поступања у кризним ситуацијама, ради заштите живота, здравља и безбедности ученика и запослених.

2. ЦИЉЕВИ ПЛАНА

Циљеви Акционог плана су:

- повећање безбедности у школи,
- јасна подела улога и одговорности,
- смањење ризика и последица кризних ситуација,
- унапређење спремности запослених и ученика,
- успостављање ефикасне комуникације у ванредним околностима.

3. ОБЛАСТИ ПРИМЕНЕ

Акциони план примењује се у случајевима:

- природних непогода,
- пожара и техничких инцидената,
- здравствених криза,
- безбедносних претњи,
- психолошких и социјалних криза,
- ванредних ситуација по налогу надлежних органа.

4. АКТИВНОСТИ И ОДГОВОРНОСТИ

4.1. ПРЕВЕНТИВНЕ АКТИВНОСТИ

Активност	Одговорни
Упознавање ученика са процедурама	Разредне старешине
Обука запослених за кризне ситуације	Директор, стручна служба
Редовне вежбе евакуације	Тим за безбедност
Обележавање евакуационих путева	Управа школе
Информисање родитеља	Управа школе

4.2. АКТИВНОСТИ ТОКОМ КРИЗЕ

Активност	Одговорни
Активирање школског плана	Директор
Обезбеђивање смирености и реда	Сви запослени
Вођење ученика	Наставници
Комуникација са службама	Управа школе
Евакуација (по потреби)	Запослени по плану

4.3. АКТИВНОСТИ НАКОН КРИЗЕ

Активност	Одговорни
Анализа поступања	Управа и наставници
Пружање психолошке подршке	Стручна служба

Активност

Обавештавање родитеља

Ажурирање процедура

Извештај Наставничком већу

Одговорни

Управа школе

Тим за безбедност

Директор

5. УЛОГА ЗАПОСЛЕНИХ

Запослени су дужни да:

- поступају смирено и одговорно,
- примењују усвојене процедуре,
- дају јасна упутства ученицима,
- спречавају панику и дезинформације,
- сарађују са управом и надлежним службама.

6. УЛОГА УЧЕНИКА

Ученици су у обавези да:

- поштују упутства наставника,
- не напуштају школски простор без дозволе,
- понашају се дисциплиновано,
- не угрожавају себе и друге.

7. ПРАЋЕЊЕ И АЖУРИРАЊЕ ПЛАНА

Акциони план се:

- разматра најмање једном годишње,
- ажурира по потреби,
- допуњује након сваке ванредне ситуације.

Одговорност за праћење примене плана има директор школе.

8. ЗАВРШНА ОДРЕДБА

Овај Акциони план ступа на снагу даном усвајања на седници Наставничког већа и примењује се у Гимназији Гњилане.

ЗАВРШНА ПОРУКА

„Сигурна школа је резултат знања, припреме и заједничке одговорности.“

19. ПРОГРАМ ЗДРАВСТВЕНЕ ПРЕВЕНЦИЈЕ

Рад у овој области одвијаће се у циљу изграђивања телесно, психички и социјално здраве и зреле личности оспособљене да се брине за очување, заштиту и унапређење сопственог здравља и здравља других људи.

Програм ових активности садржи упознавање ученика са потребом сталне бриге о здрављу и здравственом васпитању ученика. У реализацији овог програма примењиваће се активне методе рада: разговори, групни рад, предавања, презентације, радионице, изложбе и др.

Током школске 2025/2026.	Стално едукативно информисање ученика и запослених о карактеристикама менталног здравља и менталне болести преко сајта школе, инстаграм и фејсбук профила школе	Текстови који се месечно објављују на наведеним сајтовима	ПП служба школе	Евиденција ПП службе
Током школске године	Промовисање здравог стила живота приликом обраде појединих наставних јединица у редовној настави наставници ће обратити пажњу на остваривање здравствено – васпитне функције свог рада. У припремама за час ће нагласити могућност реализације задатака из ове области.	Предавања, разговор	Школски психолог, предметни наставници, одељењске старешине	Евиденција психолога, едневник
Током школске године	У оквиру наставе физичког васпитања редовно ће се радити на превентивно – компензацијском вежбању ради спречавања и отклањања телесних деформитета. Ученици се оспособљавају у самосталном неговању физичких способности, помагању раста, учвршћивању здравља.	Предавања, физичке активности	Професори физичког васпитања	Евиденција у едневнику
Током школске године	Реализација тема: 1.Здравствено васпитање 2.Малолетнички бракови 3.Контрацепција и трудноћа Лична хигијена 5. Ментално здравље 6.Репродуктивно здравље	Предавања, презентације филмова	Школски психолог, одељенске старешине, Ученички парламент	Евиденција психолога, одељенских старешина и Ученичког парламента
Током школске године	Реализација тема: Буди срећан – здрав Спорт и рекреација	Предавања, презентације филмова	Професори физичког васпитања	Евиденција наставника физичког
Друго полугодиште	На часовима одељењског старешине обрађиваће се и садржаји везани за превенцију болести зависности, организоваће се радионице.	Предавања, разговор, дебате, радионице	Школски психолог, одељењске старешине	Евиденција психолога, разредног старешине

Током школске године	Индивидуални и саветодавни рад са ученицима и њиховим родитељима/старатељима, а по потреби и повезивање ученике са специјализованим службама.	Разговор, анализа и бележење података, контакт са специјализованим службама	Школски психолог, одељењске старешине	Евиденција психолога, разредног старешине
Током школске године	Организовање предавања и трибина и хуманитарних акција у сарадњи са ђачким парламентом	Договор, предавања	Предметни наставници, одељењске старешине, ђачки парламент	
Током школске године	Опремање, оплемењивање и одржавању учioniчког и школског простора.	Израда паноа и едукативних постера ради промовисања стила здравог живота	Директор школе, предметни наставници, ђачки парламент, чланови секција, биолошко-еколошка секција	
Током школске године	Иницирање сарадње са организацијом НАВАК-национална возачка академија, организовање симулација вожње под дејством алкохола, предавања, разговори ради превенције ризичног понашања и злоупотребе психоактивних супстанци	Директор школе, чланови тима	Друго полугодиште школске 2025/2026.	
16. октобар новембар 1. децембар 1. 31. јануар март 22. март 7. април 31. мај 5. јун	Обележавање значајних датума везаних за здравствену превенцију и екологију према "Календару здравља": Светски дан хране; Месец борбе против болести зависности; Светски дан борбе против СИДЕ Национални дан борбе против пушења; Месец борбе против рака; Светски дан вода; Светски дан здравља; Светски дан борбе против пушења	Консултације, набавка материјала, израда паноа, пуштање филмова и презентација, предавања	Биолошко-еколошка секција, Тим за сарадњу са Ђачким парламентом, Ђачки парламент	
	Светски дан заштите животне средине			
Април/ Мај/ Јун	Организовање предавања и радионица за девојчице везано за репродуктивно здравље младих	Контакт са Дечјим диспанзером, предавање	Школски психолог, Дечји диспанзер	
*Носиоци и начини праћења реализације: Директор, професори грађанског васпитања, професори физичког васпитања, Годишњи извештај, психолог, професори психологије, педагог, одељењске старешине кроз непоредан рад са наставницима и ученицима.				

20. ПРОГРАМ РАДА ТИМА ЗА ИОП

Састав Тима за ИОП је дат у Годишњем плану за сваку школску годину.

ИОП-ПО треба да омогући напредовање ученика у складу са његовим изузетним способностима, користећи неки од основних видова подршке за даровите ученике:

- обogaћивање и проширивање програма (облици: напреднији уџбеници, самосталан истраживачки рад, рад са ментором, додатна настава, секције, истраживачке станице, летњи кампови и сл.);

- убрзавање (облици: прескакање разреда, убрзавање у појединим предметима, изостављање већ савладаних делова градива, убрзано излагање делова градива, похађање напредних летњих/вечерњих програма, похађање одабраних високошколских курсева и сл.);

груписање по способностима (облици: повремено извлачење даровитих из редовне наставе ради похађања посебних програма, посебна одељења, посебне школе и сл.).

Типична ситуација када се одлучујемо за израду ИОП-а је она у којој ученици већ остварују резултате који су значајно изнад нивоа општих и посебних стандарда, па им је потребно обезбедити додатну подршку у образовању која ће омогућити пуно задовољавање њихових образовних потреба.

А. ИОП СА ОБОГАЂЕНИМ ПРОГРАМОМ	
Име и презиме ученика/це	
Датум рођења	
Место и адреса становања	
Име и презиме родитеља/старатеља	
Место и адреса становања родитеља/старатеља (уколико није иста)	
Медицински налази/документација	нема
Школа – издвојено одељење	Гимназија-Гњилане
Разред/одељење	
Разредни старешина/предметни наставник	Разредни старешина/*обавезни сарадник
Други сарадници/наставници	Предметни наставници /*може их бити више
Додатна подршка (помоћ и помагала/учила која користи)	*ангажовање спољних сарадника
Важне информације о претходном образовању, мерама индивидуализације, рехабилитацији и сл.	Постигне натпросечне резултате, самостално се бави истраживачким радом и активизмом. Школа подржава додатни ангажман,
Подручје подршке развоја и образовне ситуације (о чему треба водити рачуна приликом)	Подршка самосталном, истраживачком раду и обогаћивање садржаја друштвених наука.
Чланови тима за додатну подршку детету	Чланови Тима задужени за пружање додатне подршке
Координатори тима за додатну подршку	
Остали учесници у изради ИОП-а	Тим за ИОП
Коме се ИОП даје на увид на основу сагласности родитеља	Директору, одељенском већу, Тиму за ИОП и додатну подршку, Педагошком колегијуму,
Сагласност родитеља/старатеља на спровођење ИОП-а – потпис и датум	
Сагласност родитеља/старатеља на престанак спровођења ИОП-а –	

Друга типична ситуација када се примењује ИОП-а је она у којој би ученици, због њихових изузетних способности за овладавање неким доменом, могли да постигну резултате који су изнад

нивоа општих и посебних стандарда, па самим тим треба обезбедити додатну подршку у образовању која ће омогућити исказивање даровитости и постизање запаженијих резултата.

Приказан је пример **ИОП-а са обogaћеним програмом** који ће се даље израђивати по потреби и прилагођавати сваком специфичном ученику. Предвиђен је ученике који постижу натпросечне резултате и баве се самосталним истраживачким радовима, такмичењима на Међународним олимпијадама и друштвеним активизмом. Увођењем ИОП школа даје додатну подршку ученику у самосталном истраживачком раду и овладавању обogaћеним садржајима конкретних наука из друштвено-језичких или природно-математичких области.

Приликом читања треба обратити пажњу на начин на који је ученику обезбеђено време за самосталан истраживачки рад и како су продукти тог рада интегрисани у наставу.

ИОП са обogaћеним и проширеним програмом (ИОП-ПО) је намењен ученицима који имају изузетне способности тј. који у неком домену постижу, или би могли постићи изузетне резултате.

Датуми састанака ИОП тима:

Б. Педагошки профил ученика	
Јакe стране и интересовања ученика/це	Потребе за подршком
Б.1. Учење и како учи (издвојити важне чињенице о досадашњим образовним постигнућима, стилевима учења, ставовима према школи, мотивацији за учење, интересовањима, областима и специфичним вештинама и како се ови аспекти понашања испољавају у различитим ситуацијама)	
Навести науке у којима ученик постиже висока постигнућа. Навести области/науке за које је додатно заинтересован. Навести шта жели да студира или чимеу намерава да се бави на студијима. Навести начине на којес ученик учи (истраживањем, додатном литературом, у музеју, архиву, у библиотеци, путем интернета... изворекоју су му потребни и које користи). Навести области из којих поседује систематизовано знање, затим навести различите области науке различитих наука које самостално повезује (нпр. физика, хемија, математика или биологија или историја, социологија, географија, уметност). Навести да ли познаје истраживачку методологију наука и научних области за које је заинтересован или у којим апостиже висока постигнућа. Навесте језичке компетенције ученика. Како пише, како се изражава и какав је његов јавни наступ. Описати његову језичку продуктивност. Да ли даје интервјуе, врши промоцију себе, науке и школе. Навести да ли објављује радове и где. Навести његову ангажованост на друштвеним мрежама или блогovima. (нпр.води лични блог о историји града и историји народа у граду). Навести језике које говори и којима се служи или прецизирати ниво знања језика ако поседује језичке дипломе. Осим наведених научних области, навести и друге наставне предмете и области из којих поседује знања која су далеко изнад школских садржаја.	Омогућити да време проведено у школи, уместо присуства на редовној настави искористи за самосталан, истраживачки рад. Укључивање тема и продуката самосталног, истраживачког рада у образовни процес у школи (прецизирати у оквиру којих наставних предмета).

Навести је ли обавештен је о култури, политици и уопште о друштвеним догађајима. Навести похађа ли семинаре или неке друге обуке из области активизма младих, комуникације, вршњачке едукације и сл. Навести да ли путује и на који начин та путовања користи за прикупљање информација и проширивање знања (студијске експурије, самостални излети..). Навести каква је његова мотивација, колико је ефикасан, продуктиван и да ли уме да организује и рационално користи време.	
Јаке стране и интересовања ученика/це	Потребе за подршком
Б.2 Социјалне вештине (издвојити важне чињенице о односима са другима, одраслима и вршњацима, поштовању правила и и реаговању у социјалним ситуацијама)	
Навести да ли је и у којој мери коминикативан је, предузимљив, прихваћен од вршњака или пак иницијатор активности у школи и међу вршњацима. Навести да ли уважава запослене и вршњаке, да ли поштује школска правила, у којој мери препознаје дискриманацију и насиље, да ли је спреман да у тим ситуацијама адекватно реагује. Навести у којој мери је отворен, спреман да потражи помоћ али и пружи другима.	(Нпр. потребна подршка и оснаживање у јавном наступу. Вежбање јавног наступа или укључивање у вршњачке групе).
Б.3 Комуникацијске вештине (издвојити важне чињенице о начинима размене информација са другима, укључујући и степен познавања језика на коме се школује, као и сметње у коришћењу вербалних, визуелних и симболичких средстава комуникације)	
Навести да ли поседује развијене комуникацијске вештине. Навести да ли познаје и примењује вештине рада у групи, или тимског рада. Навести да ли је начин комуникације примерен саговорнику, или групи којој се обраћа. Образложити степен развијености његових вештина писмене и службене комуникације.	
Б.4 Самосталност и брига о себи (издвојити важне чињенице о способности да се сам стара о себи и испуњава свакодневне обавезе код куће и у школи)	

Добро организује време, одговоран према обавезама, поуздан. Захтеве школе обавља без напора. Захваљујући систематичности и доброј организацији, много активности носи са лакоћом, без знакова преоптерећености и премора.	
Б.5 Утицај спољашњег окружења на учење (издвојити важне чињенице о породичним и другим условима који могу да утичу на учење и напредовање ученика)	
Навести да ли родитељи препознају посебности и способности ученика и у којој мери их подржавају. Навести каква је мотивисаност родитеља да сарађују са школом и поступају у складу са договореним правилима. Колико су укључени, прате рад детета и да ли су, по потреби, спремни да затраже помоћ. Навести и друге услове средине који могу подстицајно деловати на ученика (нпр. постоји сарадња са институцијама попут библиотеке, музеја, архива и сл.)	
Идентификоване приоритетне области и потребе за подршком у образовању	Додатна подршка за коју је потребно одобрење Интерресорне комисије:
ести наставни предмет код ког је потребно, на који начин и у којој мери обогатити садржаје и учење кроз самостални истраживачки рад и интегрисање продуката у наставни процес На пример социјалне вештине – (нпр. вештине презентовања и јавног наступа)	(нема)

Ц. План активности – школа

Предмет/област: Сви предмети		Циљ (очекивана промена): Нпр. Омогућавање самосталног истраживачког рада и презентовање на часовима редовне наставе (овладавање вештинама јавне презентације и преомоције свог рада)	
		Циљ (очекивана промена): Нпр. Проширивање, продубљивање знања и повезивање различитих научних дисциплина.	
		Циљ (очекивана промена): Нпр. Остваривање пласмана и учешћа на мешународним такмиченима. Укупно трајање: прецизирати (прво полугодиште, друго полугодиште, током школске године)	
Кораци/Активности:	Реализатори	Учесталост и трајање	Исход/очекивана промена и како ће се она проценити
1. Омогућавање бављења			

самосталним, индивидуалним радом у оквиру рада школе Омогућити пролазак кроз градиво сопственим ритмом. Када ученик припреми нову наставну област, потребно је омогућити проверу знања. Након тога, до следеће наставне теме, ученик може час искористити за самосталан рад и није обавезан да физички присуствује часу (може отићи у библиотеку, на интернет и сл.). Када се почене обрађивати нова наставна тема, ученик је поново обавезан да присуствује и учествује на часовима, опет док не буде спреман за проверу знања. Ученик ће се са наставницима договарати и присуству и учешћу на часу. Напомена: ученик је обавезан да присуствује писменим задацима.	Сви наставници	Током целог полугодишта	Нпр. Ученик ће овладати методологијом истраживачког рада и учења путем открића. Процена промене извршиће се увидом у продукте самосталног рада и завршног разговора са учеником. Уз личну процену доживљеног напретка као мерило остварености циљева постављају се и резултати са државних и међународних такмичења.
2. Презентација једне теме, по избору ученика (предавање) Циљ активности је да ученик вежба структурирање садржаја за презентовање, припремање материјала	Ученик, уз помоћ ментора	Друго полугодиште	Ученик ће бити способан да на језгровит, јасан и занимљив начин презентује тему којом се бави у истраживачком раду. Ученик ће унапредити вештине јавног наступа.

за презентовање, као и вештине презентовања и јавног наступа. Ученик ће одабрати једну од тема којом се самостално бави и припремити јавну презентацију, у трајању једног школског часа.			Процена ће се вршити увидом у презентацију, материјал и припрему и евалуационим листићима које ће попунити учесници предавања.
3. Интегрисање тема и продуката самосталног рада у наставни процес Циљ активности је да ученик лична интересовања из науке повеже са наставним градивом и да вежбе бевштине структурирања предавања, презентовања и јавног наступа. Ученик ће припремити и реализовати 6 наставних часова, из предмета по избору, у оквиту наставних јединица које су референтне за садржај самосталног, истраживачког рада. Избор предмета и наставних јединица учиниће ученик, на основу наставног плана, у сарадњи са наставницима.	Ученик у сарадњи са предметним наставницима и наставницима менторима	6 часова у току полугодишта, распоред прави ученик у сарадњи са предметним наставницима и наставницима менторима	Ученик ће унапредити вештине јавног наступа и презентовања Ученик ће бити способан да направи избор података и садржаја који су референтни за одређени наставни предмет и тему и интегришу их са прописаним наставним градивом. Процена ће се извршити увидом предметних наставника у реализоване часове, увидом у припрему ученика, евалуацијом од стране ученика, одељења, и кроз разговор са учеником о личном доживљају напредовања
Обезбеђивање средстава за додатни рад са ученицима по ИОП-у за све предметне наставнике и професоре-менторе унутар Школе	Директор школе, шеф рачуноводства, Савет родитеља	Септембар сваке школске године	Предметни наставници и професори-ментори пружају адекватну подршку која је у циљу развоја и континуаног напретка ученика.

Обезбеђивање средстава за додатни рад са ученицима ИОП-у, агажовањем спољних сарадника	Директор школе, шеф рачуноводства, Савет родитеља	Септембар сваке школске године	Агажовани сарадници пружају адекватну подршку која је у циљу развоја и континуираног напретка ученика.
рад на ИОП1 и ИОП2 - у сарадњи Тимом за додатну подршку	Родитељи, Интересорна комисија, Тим за ИОП Тим за додатну подршку	Септембар сваке школске године	Сачињени панови наставе и учења са прилагођеним стандардима постигнућа.
Извештај о раду Тима за ИОП	Тим за ИОП	Агуст сваке школске године	Сачињен извештај о раду

21. ШКОЛСКИ ПРОГРАМ ПРЕВЕНЦИЈЕ ДРУГИХ ОБЛИКА РИЗИЧНОГ ПОНАШАЊА

ЦИЉ ПРОГРАМА:

Сузбијање и превенција појава ризичног понашања код ученика, пре свега злоупотребе психоактивних супстанци, насиља, поремећаја у понашању и нарушавања менталног и физичког здравља. Програм има за циљ и промоцију здравих стилова живота, развој просоцијалних вредности, као и подстицање личног и социјалног развоја ученика.

ЗАДАЦИ ПРОГРАМА:

- Образовање ученика о штетности зависности (дуван, алкохол, ПАС).
- Превенција поремећаја у исхрани и унапређење репродуктивног здравља.
- Подстицање физичке активности и здравих стилова живота.
- Развој одговорности према сопственом и туђем здрављу.
- Јачање самопоуздања и социјалних вештина.
- Промоција просоцијалних вредности, емпатије, толеранције и ненасилне комуникације.

НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ:

Програм ће се реализовати кроз следеће облике наставе и активности:

- Редовна настава: У оквиру предмета као што су биологија, хемија, психологија, грађанско васпитање, здравље и спорт, верска настава.
- Изборни програми: (нпр. Појединац, група, друштво; Здравље и спорт).
- Одељењске заједнице и часови одељењског старешине: Рад на темама менталног и репродуктивног здравља, штетности ПАС, превенције насиља и других ризика.
- Радионице и предавања: Стручњаци из институција, вршњачки едукатори и наставници реализују тематске радионице и предавања.
- Ваннаставне активности: Секције, хуманитарне акције, спортске активности и акције волонтирања.

НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ:

- Наставници биологије, психологије, хемије, грађанског васпитања, здравља и спорта.
- Одељењске старешине, стручна служба (психолог, педагог).
- Вршњачки тимови и ученици волонтери.
- Родитељи и Савет родитеља.
- Здравствене и друштвене институције: Дом здравља, Градски завод за заштиту здравља, Завод за болести зависности, Црвени крст, полиција, Центар за социјални рад.
- Невладине организације и волонтерске организације.

СПЕЦИФИЧНЕ АКТИВНОСТИ:

- Систематски прегледи ученика у сарадњи са Домом здравља.
- Вршњачка едукација и вршњачке радионице (обука ученика као едукатора).
- Радионице из менталног здравља у сарадњи са Црвеним крстом.
- Добровољно давање крви за пунолетне ученике.
- Укључивање ученика у друштвено-користан рад и волонтирање.
- Учествовање у кампањама и акцијама (нпр. Дан борбе против пушења, Борба против насиља, промоција здравих стилова живота).

ЦИЉНЕ ГРУПЕ:

- Ученици свих разреда
- Наставници и стручни сарадници
- Родитељи

Табела реализације програма превенције ризичног понашања

Месец	Активност / Тема	Начин реализације	Носиоци активности	Циљна група
Септембар	Увод у програм, значај здравих стилова живота	ЧОС, презентација, дискусија	Одељењске старешине, ПП служба	Сви ученици
Октобар	Превенција зависности (дуван, алкохол, ПАС)	Радионице, предавања	Наставници биологије, здравља и спорта, ПП служба	II и III разред
Новембар	Ментално здравље и емоционална писменост	Радионице са волонтерима	Црвени крст, психолог, вршњачки едукатори	I и II разред
Децембар	Вршњачко насиље, препознавање и превенција	Интерактивна радионица	Грађанско васпитање, ПП служба	Сви ученици
Јануар	Планирање времена и управљање стресом	Радионице секције	Психолог, наставници психологије	III и IV разред
Фебруар	Репродуктивно здравље и емоционалне везе	Предавања радионице	Дом здравља, наставници биологије, ПП служба	III разред
Март	Дан борбе против насиља – хуманост и солидарност	Тематски дан, акција	Наставници, ученици-волонтери	Сви ученици
Април	Превенција поремећаја у исхрани	Радионице и тематски часови	ПП служба, наставници биологије	I и II разред
Мај	Завршна евалуација програма и ученичка рефлексија	Анкета, дискусија	ПП служба, одељењске старешине	Сви ученици
Током године	Вршњачка едукација и волонтерске акције	Континуирано	Вршњачки тим, наставници-ментори, Црвени крст	Изабрани ученици

22. ШКОЛСКИ ПРОГРАМ ПОДРШКЕ УЧЕНИЦИМА КРОЗ ИНКЛУЗИВНО ОБРАЗОВАЊЕ - ДОДАТНЕ СМЕРНИЦЕ

УВОД

Гимназија као васпитно-образовна установа има обавезу да обезбеди равноправан приступ образовању свим ученицима, без обзира на њихове индивидуалне потребе и способности. У том циљу, примењују се принципи инклузивног образовања кроз израду и примену индивидуалних образовних планова (ИОП), као и формирање стручног Тима за инклузивно образовање.

ЦИЉЕВИ ПРОГРАМА

- Обезбеђивање адекватне подршке ученицима којима је она неопходна.
- Развијање капацитета школе за реализацију инклузивног образовања.
- Подстицање развоја потенцијала ученика кроз индивидуализован приступ.

ОБЛИЦИ ПОДРШКЕ

- Индивидуални образовни планови (ИОП-1, ИОП-2, ИОП-3)
- Индивидуализација наставе
- Подршка кроз вршњачку едукацију и сарадњу
- Учествовање родитеља/старатеља у изради и праћењу ИОП-а
- Сарадња са спољним стручњацима (по потреби)

ТИМ ЗА ИНКЛУЗИВНО ОБРАЗОВАЊЕ

Формира се на нивоу школе и састоји се од:

- Одељењског старешине
- Предметних наставника
- Стручног сарадника (психолог, педагог)
- Родитеља/старатеља ученика
- По потреби: педагошки асистент и спољни стручњак

ИНТЕГРАЦИЈА У ШКОЛСКА ДОКУМЕНТА

Планови и протоколи инклузивног образовања се интегришу у:

- Годишњи план рада школе
- Извештаје о реализацији васпитно-образовног рада
- Стручна већа и седнице Наставничког већа

ОПЕРАТИВНИ ПЛАН ПОДРШКЕ УЧЕНИЦИМА

Подручје активности	Начин реализације	Носиоци активности
Формирање Тима за инклузивно образовање	Именовање чланова, израда плана рада, расподела задужења, стручно усавршавање	Директор, Тим
Информисање инклузивном образовању	Презентација на наставничком већу, школском одбору, савету родитеља, ученичком парламенту	Тим за инклузивно образовање
Израда и примена ИОП-а	Идентификација ученика, израда педагошког профила, дефинисање мера подршке и активности	Тим за инклузивно образовање, предметни наставници
Интеграција у школска документа	Уношење плана у Годишњи план рада, израда протокола о индивидуализацији	Директор, Тим
Подршка вршњачке мреже	Организација едукација и активности ученика у функцији подршке	Тим, вршњачки едукатори, ВМИО
Реализација пројеката	Конкурисање за пројекте, сарадња са локалном самоуправом	Школски одбор, директор, локална самоуправа
Прати и вреднује примену ИОП-а	Полугодишње и годишње евалуације ИОП-а, повратне информације наставника и родитеља	Тим за инклузивно образовање

23. СТРУЧНО УСАВРШАВАЊЕ ПРОГРАМ СТРУЧНОГ УСАВРШАВАЊА

У савременом друштву немогуће је бити успешан у обављању било које професије без сталног стручног усавршавања и професионалног развоја. То другим речима значи да је неопходно континуирано радити на професионалном развоју.

Стручно усавршавање запослених у образовању се односи на стицање нових и усавршавање постојећих компетенција. Стручно усавршавање је значајно јер, између осталог, омогућава:

- оспособљавање запосленог за различите професионалне улоге;
- оспособљавање за самостално планирање, реализовање и вредновање рада;
- оспособљавање за иницирање различитих активности у образовном контексту;
- активније учешће у унапређивању образовно васпитног рада;
- развијање отворености према сталном учењу;
- активно учествовање у процесу целоживотног учења.

С једне стране планирање стручног усавршавања наставника и стручних сарадника је законска обавеза. Са друге стране, оно је показатељ професионалног и одговорног приступа послу и настојања да се рад и резултати рада континуирано унапређују.

Законском регулативом предвиђено је планирање стручног усавршавања на нивоу установе као и на појединачном, личном плану.

План стручног усавршавања наставника и стручних сарадника је саставни део Годишњег плана рада школе и усклађен је са Школским развојним планом и резултатима самовредновања и спољашњег вредновања установе.

Избор облика стручног усавршавања се планира у складу са приоритетима и могућностима установе и потребама и афинитетима појединаца.

Стручно усавршавање наставника спроводи се континуирано и у складу са приоритетима одређеним Развојним планом школе.

План стручног усавршавања на нивоу школе

Редни број	Активност	Време реализације	Реализатор
1.	-Стручно усавршавање у оквиру рада Наставничког већа. -Тематска предавања, прикази семинара, стручне литературе, и сл.	Током године	ПП служба Наставници
2.	Стручно усавршавање у оквиру рада стручних актива - Посете огледним и угледним часовима - Усклађивање крит. оцењивања и праћење методологије рада	Током године	Наставници Педагог, психолог Директор
3.	Стручни семинари -Присуство и учешће на акредитованим програмима и семинарима	Током године	Министарство просвете
4.	Индивидуално усавршавање -Праћење стручне литературе -Присуство и учешће на саветовањима и симпозијумима	Током године	Директор Педгог, Психолог Наставници
5.	Менторски рад -Менторски рад са приправницима -Менторски рад са студентима на пракси	Током године	Педагог Психолог
6.	Рад са приправницима -Вођење документације школе -Упознавање са годишњим школе	Током године	Педагог Психолог Директор

Стручна друштва планирају усавршавање путем једнодневних и вишедневних семинара.

Семинаре и саветовања реализују професори факултета и средњих школа, просветни надзорници, друштвено политички и културни радници.

Професори приправници, под руководством ментора, ангажовано раде на изучавању методичко-дидактичке литературе припремајући се за полагање стручног испита.

Индивидуални планови стручног усавршавања наставника налазе се у педагошкој документацији школе и чине саставни део овог плана.

24. ПРОГРАМ ДИГИТАЛИЗАЦИЈЕ И ПРИМЕНЕ ИКТ-А**Увод**

Стратешко опредељење колектива Гимназије Гњилане већ неколико година је осавременавање наставе коришћењем ИКТ-а у складу са актуелним педагошким теоријама и праксом. У условима пандемије и других ванредних околности, појавила се снажна потреба за успостављањем система онлајн и хибридне наставе. Школа, као важан сегмент друштва мора да буде активно укључена у процес дигитализације. МПНТР, ЗВКОВ и ЗУОВ су издали неколико докумената и приручника и покренули пројекте којима се школама даје снажна подршка у овим процесима.

Тим за стручну помоћ у процесу дигитализације и примене ИКТ има кључну улогу у овим процесима у нашој школи кроз администрирање платформе, пружање подршке у области организације и инструкционог дизајна ако и примене ИКТ у настави, стручном усавршавању унутар установе, упућивању запослених на актуелну стручну литературу и регулативу из ове области, активно учешће школе у Селфи академији дигиталних школа.

Циљеви програма: Организација квалитетне онлајн и хибридне наставе у школи. Примена ИКТ у непосредној настави. Подршка обавештавању и руковођењу применом ИКТ.

Задаци програма: Успостављање и одржавање система за управљање учењем којим школа формира централно место у коме се одвија сва наставна комуникација и учење. Стручна подршка у припреми материјала за онлајн и хибридну наставу. Подршка у коришћењу електронског дневника. Подршка у коришћењу ИКТ и веб алата у настави. Иницирање стручног усавршавања из области онлајн и хибридне наставе и примене ИКТ. Стручно усавршавање унутар установе из области онлајн и хибридне наставе и примене ИКТ. Активности везане за учешће школе у Селфи академији дигиталних школа.

Подручја рада/активности	Начини реализације активности	Носиоци активности
Планирање	Планирање конкретних активности и подела задужења.	Чланови тима и сарадници
Стручно усавршавање унутар установе	Успостављање система за онлајн стручно усавршавање унутар установе. Стварање репозиторијума релевантне регулативе и стручне литературе. Угледни и огледни часови, посете часовима. Интерна обука за коришћење платформе и инструкциони дизајн.	Чланови тима и сарадници
Система за управљање учењем	Успостављање и одржавање система Администрирање платформе. Администрација налога запослених и ученика.	Чланови тима и сарадници
Примена ИКТ-а у непосредној настави	Подршка у коришћењу рачунара, таблета, мобилних телефона, пројектора и интерактивних табли.	Чланови тима и сарадници
Електронски дневник	Подршка у коришћењу електронског дневника Обрада података из електронског дневника	Чланови тима и сарадници
Селфи академија дигиталних школа.	Активности прописане пројектом од стране ЗВКОВ-а и ментора школе.	Чланови тима и сарадници
Обрада текста и прелом стратешких школских аката	Рад на школском програму, Годишњем плану рада и Годишњем извештају о раду школе.	Чланови тима и сарадници

25. ЕВАЛУАЦИЈА ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА

За праћење остваривања Годишњег плана рада школе задужени су директор, помоћник директора, педагошко-психолошка служба, Наставничко веће, Одељенско веће, одељенске старешине, секретар школе, шеф рачуноводства, Школска управа и Просветна инспекција, свако из домена своје надлежности.

Директор школе

Реализацију програма васпитно-образовног рада директор ће пратити током целе школске године и то :

- увидом у дневну организацију рада у школи (секретаријат, финансијска служба, техничка служба и служба одржавања)
- увидом у дневни распоред часова наставника, педагошко-психолошке службе и библиотекара
- на крају првог и трећег класификационог периода, на крају првог полугодишта и наставне године сачиниће анализу о резултатима успеха, владања и изостанака ученика и такође је презентовати Наставничком већу и Школском одбору
- са финансијском службом сачиниће извештај о финансијском пословању након обрачунског периода и завршног рачуна и дати Школском одбору на разматрање и усвајање
- на крају првог полугодишта и наставне године сачиниће анализу реализације фонда часова редовне наставе и осталих облика васпитно-образовног рада
- на крају школске године припремиће комплетну анализу реализације програма васпитно-образовног рада за протеклу школску годину и дати га Наставничком већу на разматрање и Школском одбору на усвајање
- на крају школске године директор ће посебно сачинити извештај о свом раду и дати га Школском одбору на разматрање и усвајање.

Педагошко-психолошка служба

Педагошко-психолошка служба ће реализацију програма пратити на следећи начин:

- Анализираће и поднети извештај Наставничком већу и директору школе о ваљаности израде индивидуалних планова рада свих извршилаца васпитно-образовног рада
- Извршиће анализу васпитног рада са ученицима на крају првог полугодишта и на крају наставне године, оствареног кроз ЧОС-ове и рад Ђачког парламента
- Посетиће часове редовне наставе и сачинити анализу о свом запажању и презентовати је Наставничком већу
- Саопштиће Наставничком већу резултате испитивања које је служба извршила у току школске године
- Анализираће сарадњу са родитељима и друштвеном средином и садржај рада на родитељским састанцима
- Анализираће реализацију културног рада школе

Школски одбор

- Разматра и прати финансијско пословање школе и усваја периодичне обрачуне и завршни рачун
- Врши анализу успеха и реализацију програма рада школе
- Разматра извештај директора о његовом раду
- Разматра реализацију програма инвестиционог одржавања објекта, учила и опреме, као и набавку нових средстава

Наставничко веће

- Након сваког класификационог периода анализира резултате у учењу и владању ученика
- Разматра извештај педагошко- психолошке службе о извршеним истраживањима и доноси одређене мере изакључке
- Упознаје се са радом педагошко-психолошке службе у решавању проблема адолесцентне кризе код ученика
- Анализира информације директора, помоћника директора и педагошко- психолошке службе у вези са посетом часова

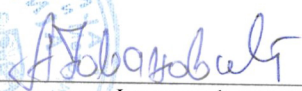
Одељењски старешина

- Током школске године редовно прати оцењивање ученика, изостанке, реализацију фонда часова свих облика наставе
- На крају првог сваког класификационог периода, првог полугодишта и на крају школске године ради анализу успеха и владањ аученика
- Води евиденцију о сарадњи са родитељима ученика

Секретар школе

- Контролише израду свих записника
- На крају првог полугодишта прегледа исправност вођења разних књига евиденције о васпитно-образовном раду, евиденције о испитима, издатим сведочанствима и дипломама
- Детаљно врши преглед матичних књига за ученике

Директор школе
одбора

Александра Јовановић

председник Школског

Благоје Стајић

На основу члана 119 став 1. тачка 2. Закона о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС“, број 88/17, 27/18 – др. закон, 10/19, 6/20, 129/21, 92/23 и 19/25) Школски одбор Гимназије Гњилане у Шилову на седници одржаној 27.02.2026. године, донео је следећу:

ОДЛУКУ

1. Школски одбор је донео Школски програм Гимназије Гњилане у Шилову за период од 2026-2030. године.

2. За реализацију Школског програма је одговоран директор Школе.

ПРЕДСЕДНИК ШКОЛСКОГ ОДБОРА

B. Stajic

Благоје Стајић